Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ṿe-natata el Ḥoshen ha-mishpaṭ et ha-Urim ṿe-et ha-Tumim

saviv le-Shulḥan ʿarukh ... Yeshuʿa Ṿalḳ z.ts.l. baʿal sefer Meʾirat ʿenayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. baʿal Śifte Kohen ... ṿe-nilṿeh la-hem ... Daṿid ha-Leṿi z.ts.l. ... Ṭure zahav ... ito meḥubar ... Tsevi ha-niḳra be-fi kol Ḥakham Tsevi ... be-hagahotaṿ ... aśinu zar ... la-shulḥan ... ...

Ḳaro, Yosef

ראק, ופסי

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

מידבעושמ מיסכנמ בוח תייבג תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244

Visual Library

הלכות גביית חוב מנכסים משועבדים:

קיא דין מלוה בשטר גובה ממשעבדי והמלוה על פה. ובו כ"ד סעיפים:

קיא (א) המלוה את חבירו על פה אינו גובה אלא ממה שימצא בידו הלוה **א** אבל אינו טורף לא מהלקוחות שקנו ממנו ולא ממתנו שנתן כ אבל מכל מה שימצא בידו גובה **ב** בין קרקע בין מטלטלים **ג** אפי' קנאם אחר הלואה (ב) לאבל המלוה בשטר טורף מהלקוחו וממקבלי המתנה שקנו ושקבלו ממנו קרקע אחר הלואה **ג** ה אפילו אם אינו מפורש בשטר כן **ו** אבל אם פירש בפירוש שהלוה לו על תנאי שלא ישרוף מהלקוחות ולא ממקבלי מתנה תנאו קיים ואינו טורף מהם:

ב (ג) **ז** הקדשות הרי הם כמשועבדים ואין נפרעים מהם כל שיש לו בני חורין **ח** אם קדם המכר או המתנה להלואה דבר פשוט הוא שאינו טורף מהם אלא אם כן יש הוכחה שלא נתכוון במכר ובמתנה אלא להבריח מבעל חוב **ד** וכמו שנתבא' בסי' צ"ט שהמקבל אינו גובה להלואה בעל חוב גובה ממנה אפילו אם היא מלוה על פה:

ג (ד) **ט** אם נתנו ללוה מתנה על תנאי שלא תחול עליה שום שעבוד לא חוב ולא כתובה שקר' למתנה ולא יחול עליו להבא **ה** התנאי קיים ולא יגבה בעל חוב ממנה **ו** אפילו כתב לו דאקנד' אבל אם קנה קרקע **ז** והתנה עמו המוכר על מנת שלא יחול עליו שום שעבוד אינו מועיל ובעל חוב (של לוקח) גובה ממנה:

ד כמי שנתן קרקע לבנו על תנאי שלא יחול עליו שום שעבוד **ח** (ה) ואין לו **ט** בן אחר ומת האב ל בעל חוב של הבן גובה ממנה:

ה **י** מי שיש לו חובות הרבה וב"ד מכרו קרקע הלוה בדי לפרוע לבעל חוב המוקדם **י** אין שאר בעלי חובות יכולים לחזור על הקרקע **יא** ולהוציאו מיד הלוקח אבל אם מכרו הלוה עצמו כדי להגבות לבעל חוב המוקד' יכולי' שאר בעלי חובות לטורפו מהלוקח:

ו **יב** אפוטרופוסי יתומים שמכרו לאחרים לא אמרינן דאחריות דנפשייהו קבילו עלייהו **יא** אלא חוזרים וטורפים בחובם: בעל

קיא (א) המלוה את חבירו כו' עיין מרדכי בתשו' ר"ת ן' תיים סי' ק' (ב) אבל המלוה בשטר כו' לו שהולה בפניה ומוה לתם בתוב שטר בעה"ת שער ס"ח וח"ס שם סי' ק' דוקא לולו שלוה בפניהם דאל"כ אימור לתוב לאחרים הודה ומביאו כ"ו בחתו' מ"לא נהירא לי ולא משמע כן בש"ס ותוסקים בכתה דוכתי וכן מבואר בבעה"ת גופא ריש שער מ"ה בתשובת הרשב"ן שהביא לו שם כן וכתב הבעה"ת שם בסוף דבריו וא"ל שתמא לקנת מחברים שאמרו אין בותבין אל"כ לולו בתיבת מעות אל תחוש להן דאלא בעיון כ"כ ודברי הר"מ ז"ל יפין ומדוקדקין עכ"ל ומביאו כ"ו בקלה לעיל ס"ם ל"ט ועיין בבעה"ת עמו שם:

כתב כ"ו בשם בעה"ת אשה שנתן לה אחר קרקע אף על פי שהבעל אוכל פירות אין בעל חובו גובה מהם אלא ב"ת זוכה באכילת אותם פירות דבעינן רווחא ביתא דה"ל כנכסי מלוג אבל נתן לה בעלה משעה מדבריו דדוקא כשאין הבעל אוכל פירו' וכן הוא להלוח בבעה"ת שער ו' ריש חלק ל' ז"ל בתתנה ד"ה קנתה ואין הבעל אוכל פירות ולפיכך אין ב"ח גובה מהן כלום אם נתן לאשתו הבעל אחר בשותה קודם שלוה קרקע שהרי קנתה ואין הבעל אוכל פירות וב"ח כתו כן אינו גובה מהן כלום עכ"ל ולא כמ"ע ס"ק ב' ואולי ע"ם שם בסמ"ע לו דבעה"ת מיירי בשנתן לה הבעל ואוכל פירות ב"ח גובה מהפירות והסמ"ע מיירי שאינו גובה מקרקע ולוק: (ג) הקדשות הרי הם כמשועבדים כו' כ"ל דאיה גרולה לזה מש"ם פ' שבועות הדיינים (דף מ"ב ע"ב) וכן מוכח בתוס' ובעל המאור ורשב"ן ושאר פוסקים בסוף ב"ב גבי אין אדם עושה קנוני על הקדש וכן מהטו' הרשב"ם לקמן בי' רכ"ה ס"ג: (ד) אם כתבו לוה כו' שיי' בתשו' מהרש"ן ששון סי' קכ"ח: (ה) ואין לו בן אחר. עיין סמ"ע ס"ק ח' עד אבל בגדון דידן דלא מכר' הבן א"ל לאקני הוי הכ"ח כתב דאם לוה אחר מיתת אביו ג"כ אזי בלא לאקני הוי נוכה ב"ח הבני ובלאקני כשתעבד לראשון ונרם בעור ומת אחר ואח"כ לוה מבני ע"ם וכן דברים של עשה וק"ל עיין בתשו' מהרש"ן ששון סי' רכ"ה ובתשו' ס"ם בהן ס"ג סי' פ"ג לעיכך

קיא **א** אבל אינו טורף מהלקוחות כו' אע"ג דקי"ל שעבוד מלוה הוא דאוריתא אפי' בע"ם מ"מ מזו"ל תקנו מגזה פסוקה דלקוחות דלא יגבה מהן מלוה ע"ם בלתי לוה קלא ואפי' ממקבלי מתנה אע"ג בתנו מעותיהן בעבור להלוה מ"מ אי לא עבה לו בית בפני' לא הוה יהיב ליה מתנ' והל"ל כאבהו ועל' סי' קט"ו ודל"ה: **ב** בין קרקע בין מטלטלי' כו' ואם שעבד בכסיו בלתי אשתו ובן משועבדין לכתובת' דינו כמו בתב דאם שיכול לאכול לעולם לו עד שתתלמן כן הדין בכ"ת ב"י בשם בה"ת ושאר שם מדין אשה שנתן לה אחר לו בעלה קרקע קודם אף שהבעל אוכל פירות אין הכ"ח גובה מהן וע"ל סי' ל"ט סכ"ה וע"ל בא"ע סי' כ' דשם בתבאר הרבה דינים מזה:

ג אפילו אם אינו מפורש בשטר כן ואבל אם פירש בפירוש שהלוה לו על תנאי שלא ישרוף מהלקוחות ולא ממקבלי מתנה תנאו קיים ואינו טורף מהם:

ד ובמו שבתבאר בסי' כ"ט וע"ש בסעי' ו' שבת שם תוס' ס"ם בהגה והוא מדברי הרשב"ן והרשב"ם דאם נראה לבל"ל אלא כיוונו לעבירה רק לתתנה נזוה קנה המקבל אע"ג שהיתה כוונתו להברות: **ה** התנאי קיי' ז"ל הטור שהנותן יכול להשמ"ל בתתנ' אינה תנאי ברל' כו' ע"ד ואינו יכול לבקנות לאחר' אלא מה שהנותן רוצה ליתן ואם היה כ"ח טורפו א"כ לא בתקיי' התנאי ובתבאלה התתנה מעיקר' והדר' לאחרת קיים בתנאי שהתלוה לוקח ממון אחרים בחובו: **ו** ומ"ש אפי' כתב לו דאקני כ"ב גם בעור ול"ל אף דאמרי כתיבת הלוה לאלוה דאקני לוה היה בידו קודם ההלואה מ"מ זה שאינו קודם לדעתו אלא ע"ד הנותן לא נתעבד לו: **ז** והתנה עמו המוכר ג"ו בעור ובפרישה כתבתי קטעם דמכר דקיבל המוכר מעו' מהלוקח (אמו' הלוה) בעד הדל' אם ירל' המוכר לבטל המקח מכח התנאי הרי לרי' להחזיר לוקח הלוה מעותיו ויקחם הלוה: **ח** ואם לכתב אב"ת נוכה ומתנו ל"ל עד אותן לו דמי הדמה שקיבל ממנו. גם מסתמא לא יתן לו דמי הדמה דהא מתחלה היה ניחא ליה ומכרן בדמי הדמה שקיבל ממנו ומסתמא אין לו מ"מ שאינו ניחא הלוקח הלוה אם ביד המלוה ועפ"ר מ"ם עוד מזה: **ח** - ואין לו בן אחר כו' בעור מפורש הטעם והוא מאוס הכשיות ראוכן הנותן לאותו כח שנשיר לעצמו בקרקע וכה בו הבן כיון שלא היה לו בן אחר וכשבא ב"ת לעורם אף שבתבל' המתנה מכח אותו תכלה מ"מ תזרה לבן דהשיור שנשיר הנותן לעצמו ירש הבן מאביו ול"ל כלום ואח"כ קנת דמה שכתב ליה דלאקני כו' ועפ"ר שם כתבתי דבראם בעינו עיקר דהא דסיי' הטור וכתב מאוס הכתב ליה דלאקני לא קאי אדמיתך ליה לבנו ז"ל דה"ל כלוה וקנה וכוותה דשם מתעבד אע"ג דחזר ומכרה כדכתב לו דלאקני אבל בגדון דידן אלא תכרה הבן ל"ל דלאקני ע"ם ומה"ג לא כתב המחבר כאן ע"ל דבעינן דלאקני: וכתב הלאקני מ"מ ועפ"ל: **ט** כן אחר כו' עד נוכה מתנו כו' בהלי דאין לו בן אחר נוכה מתנו כל הדמה אבל אם היה לו עוד בנים אחרי' לא היה נוכה מתנה אלא כפי חלק ירושתו המגיע ע"ז הבן אלוה מתנו אחרי ודלאי אף לאחר שקור המתנה לאחיו גם הוא ירש אלא עם אחיו מתנו דאין לומר דכיון דלקוהן גילה דעתו אלא ישאל מתנו ב"ח ל"ב מסתמא ניח ליה לאחיו אירשוהו אחר בניו הוא ל"ל כאלו התנה כן בפירוש דל"כ אף אחיו לו בן אחר לאחר דניחא ליה לאחיו אירשוהו אחר קרובו אלא יגבהו הכ"ח ועל' בסי' רפ"ב בשור וק"ל: **י** אין אחר ב"ח יכולים כו' כבול לעיל סי' ק"ד ס"ו ושם כתבתי הטע' דאלי' כח ב"ד להעמיד לוקח זה אשה מהם אלוה הראשון שהיה מוקדם לאחר ב"ח ומאח"כ הלוה מאכרתו וכיון אותו כח שנשיר אמר לעצמו אמר הבן מוקדשין לקניות לוקח זה מוזרין ומוכרין מתנו: **יא** אלא חוזרין ושורפין בחובם לקיים בסי' קמ"ו ס"ב חזר ותכב לעצמו

שתתבטל המתנה כזיכה בעל חוב לעורפה חזר לבן מכח השיור שיש מאביו **מ** תשובת הרשב"ן ס' אלף וכ"ה מב"ח **נ** וכיון שם דה"ל כאלו שעבוד אותו בעל חוב קיים עדיין על הקרקע והכיח דאיה מהירושלמי **ס** ר"ן בס' אלמנה ניזונית מהב'

טורי זהב

סי' קיא בש"ע ס"ד בן אחר פי' שבא עליו מכח מת"ב לו מכח המתנה לו מכח הירושה דעכ"ם חדא מהכך יש כאן והא דהולרן דבינו בשם הרא"ש לתריך כאן ולומר שבאחר לבניו זכות כאם תתבטל המתנה שתחזור לו ולאותו הזכות יורש הבן דתי' כזה אלא

אול"ם דין זה ועמ"ש כיסו לדברי ריב"ם במ"ש בזה וכלפ"ם הי' המערער דין: **יב** כ"ח מוקדם כו' דין זה ככר כתבו הטור והמחבר לעיל סי' פ"ב ס"ב וסס בטור כתב שיש מולקין בין בו בלחמנות אבל הפכמת הטור הוא כמ"ש כאן דלקיבו מועיל לו הבלחמנות לפטרו מהזכועה וסס כתבו נ"כ דהמוקדם יכו' להעיל מקדם מתם כנד המלוקר ולומר שהחרם יקול על מי שיודע שש"ם על המוקדם איכו פרוע לו מי שיודע בעצמו ששל"ם הזכי הוא פרוע ומזכיכו לו למוקדם על מכס עיין סס: **יג** מי שנמחק שטר חובו ולא נפרע כלום כרין טורף מהשני: **יד** מי שנמחק שטר חובו כו' דין מי שנמחק שטרו כו' עיין בדברי הטור והמחבר לעיל ר"ס מ"ח: **יד** אפילו הס זיבורי' הטעם דאין התורה דיבו דב"ח בזיבורי' אלא אמור אלא כדי שלא יובעל דלת תקבו שיגבה מביבוכות ומהקום פסידא לבלוחות לא גזרו וכמ"ש בס"ס ק"ח סי"ח דמה"ש אין נוכין גם מוכרים אפי' הן גדולים אלא מזיבורי': **טו** לפיכך אם כתן כו' כל' זה כתב נ"כ הטור ובפרישה כתבתי דל' לפיכך לימו מקוסר יפה עס מ"ש לפני זה וכ"ל דמשום סיפא בקטוהו דמסיק וכתב אבל אם אחר ק"ק לפלוני אחריו ג' לפלוני כו' ויכא עליהן מש"ת דגוב' מהאחרון ומהו מטע' מסו' דלקן כפרשין מתעובדי' במקום שיש בני חורין אפילו הן זיבורי' ומה שביד האחרון נמשב לבע"ח כנד הרלזוכים דבשעה שנבה הרלזוכים כשאר מה שנבה האחרון ביד הלוה בע"ח ועמ"ש עוד מזה: **טז** ק"ק לפלוני וז' לפלוני כו' בזה הכל מודים מש"ה בסיתן לבל ק"ק דיש בו פלוגתא וכמ"ש מור"ם ז"ל בהג"ה גם בקש הבי לבבות' דלעפ"י דגילה דעתו שהאחרון מבא בעיבו כיון שנתן לו שפי אפ"ה בריאל הן אוזן וכסיפא הוא נדוב מהרלזוכים: **יז** אין מוחרים בלקוחות בשאר זכה הקודם בשאר זכה הוא כיון בלבלתן בין בשאר ק' מחרינן שנתכון ביחוד מתכותיהן יחד אלא אם ק"ח לבבי אדם להוכיח שבו דברים כאל: **יח** מולקין הנכסים לפ' אלקים בפרישה כתבתי דאין זה דומה למ"ש הטור והמחבר בסי' ק"ד דמי שיש עליו נ"ב ק"ח שהיו לזה מלה ולזה מלה ואין ביד הלוה אלא כדי ג' מלות ואין בידו אלא ג' מלות ולזה בלעבדו בכסיו הלוה לבעל המלה כמו שנתעבדו לבעל הג' מלות מש"כ בנותן מתנה מנכסיו מרלוהו הטוב דשורת הדין כותן אלמי שהרלה כוונתו להרבות בנתינה יתן לו יותר ומ"ה נוטלין לפי ערך: **יט** אלא מוטלין לקטוני' פי' לומר שבבר כתבו היורשי' להתקבל והכיסו שטר לוחה בידו אלו הזוירו כדי שיטרוף מהלקוחות ויתלקו עמו לבל שהשטר לוחה בידו מרגיזן לשטרא דלוכסי:

כ כתבאר בסימן ק"ו סס ס"ג כתבאר בפסיקו' דאין יכולין לסלקו בקרקעות אלהן אפי' הן עידי' ואל אביהן שמכרו הן זיבוריות וחשעם שכתבתי שם ובתוספות ובמשלמי' יכולין לסלקו אם לא שעשאן אפותיקי: **כא** שגם הלוה עצמו כו' ואינו מן הדין שיוכלים מה על מכה בסיעתו שמה ובהוכלת הכסכת הפירות לבוחו תמס. וע"ז מסיק בהג"ה דאם לפי דאות הדייניס אין לו דבוי הוכלות מתמת זה כי גם זולת זה יש לו חדוש ושאר עניני' בלוחו מקום גוב' שם: **כב** אבל גזלן אבם כו' כיון דלא כתבקלקלו מבכסי' אלא עכשיו אלא אחינו יכול לגבות מהן מתמת שגזלן מיד הלוה אבם ח' מי שהוא ואין המלוה יכול להוכיחו מידו בדין לריך להמתין

יב בעל חוב מוקדם שבא לגבות (וים כאן עוד בעל חוב מאוחר) (רבינו ירוחם סוף כל"ב) ואין לוה נכסים יותר מכדי חובו של זה אין מוריין אותו לנכסי לוה כ אפי' יש נאמנות בשטר עד שישבע שבועת המשנ' שלא נפרע כלום כדין טורף שהרי טורף מהשני:

יג מי שנמחק שטר חובו וכתבו לו ב"ד שטר אחר וכן מי שהלוה את חבירו מלוה על פה ונתחייב לו בדין ולא היה לו מה לפרוע וכתבו לו מעשה ב"ד אם טורפין מהלקוחות נתבאר בסי' ע' ס"ו:

יד בר"א שטורף ממשעבדי כשאינו מוצא ביד הלוה בני חרי לגבות חובו מהם אבל אם מצא ביד הלו' בני חרי לגבו' **יד** אפי' הם זבורית, לא יטרוף ממשעבדי לא שנא אם הם לקוחות או מקבלי מתנה **טו** (ו) לפיכך אם נתן הלוה מתנה לאחרים וכתב להם **טז** ק"ק לפלוני וש' לפלוני ות' לפלו' ואין בנכסיו כדי שיספיק לכולם **יח** אין אומרים כל הקודם בשטר זכה אלא **יח** חולקים הנכסים לט' חלקי' ויקח בעל הק"ק ב' חלקים ובעל הש' ג' חלקים ובעל הת' ד' חלקי' ואם יצא עליהם שטר חוב גובה מכולו' ל וכפי החלוקה יפרע כל אחד מחלקו אבל אם אמר ק"ק זוז לפלו' ואחריו ש' לפלו' ואחרי ות' לפלו' כל הקודם בשט' זכה לפיכך יצא עליהם שטר חוב גובה מהאחרון ואם אינו מספיק גובה משלפניו ואם אינו מספיק גובה משלפני פניו:

הגה **יט** אומרים דהוא הדין אם אמר ר' זוז לפלוני ור' זוז לפלוני ור' לפלוני דמשאר לכותן לכולם בשוה ולא כלום ביחד הוי כאילו אחר אחריו לפלוני (הרא"ש סוף פ' יש תוקלין) וים מולקין: (המ"מ פ"ו מה' זכייה בשם הסכמת המפרשים:

ט **יח** ראובן צוה מחמת מיתה לתת מנה לשמעון ומכרו היורשים כל הנכסים שלא מצא שמעון לגבות מנה שלו גובה מהלקוחות (ז) **כ** ואין היורשים יכולים לומר שנתנו לו כיון ששטר הצוואה יצא מתחת ידו **יט** ולא חיישינן לקנוניא:

י **ג** יורשים שמכרו נכסי אביהם יש להן דין משועבדים ואין בעל חוב טורף מהם כיון שיש בני חורין דאביהם ואם לא השאירו בנכסי אביהם בני חורין ורוצים לסלקו בקרקע שלהם **כ** נתבאר בסי' ק"ז:

יא **ד** אם מכר הלו' קרקע שיש לו בעירו ויש לו קרקע בעיר אחרת ב"ח טורף מהלוקח ואינו יכול לומר הנחתי לך בני חורין כיון שאינו בעירו **כא** שגם הלוה עצמו לא היה יכול להגבות מנכסיו שיש לו בעיר אחרת:

הגה מיהו הכל לפי דאות הדייניס כי אם אין היזק למלוה כמה שגובה בעיר אחרת לגבות אם דלמר רבא כ' תוספות בדבר מבכר נוכה אם:

(תוספת רש"כ סימן אלף ה'):

יב **ה** הניחו הלקוחות בני חורין ביד הלוה ונתקלקלו בעל חוב טורף מהלקוחו' ורוק' נתקלקלו אבל לא נתקלקלו **ו** אלא שאינו יכול לגבות מהם מחמת פשיעתו (ח) בגון שסילק שעבודו מהם ולקח בקנין שלא יגבה מהם אינו גובה מהלקוחות שיאמרו לו הנתנו לך מקום לגבות ממנו:

יג **ז** אם לא נתקלקלו **כב** (ט) אבל גזלן אנס אינו טורף ממשועבדי' מפני שמצויים הם בעלי זרוע ליפול וסוף שיגבה חובו:

הגה

(ז) לפיכך אם כתן הלוה כו' מכאן עד סוף הסעיף ע"כ ח"ת שער לקמן סי' רל"ג ס"ם ועיין שם: (ז) ואין היורשים יכולין כ"ל מ"ם לומר שכתבו לו. ע"ל סי' מ"ח ס"ג בהג"ה ובסמ"ע ולקמן ס"ם ש"ם לדעת רע"ג ובסמ"ע שם ובמ"ש שם בכ"ח: (ח) כגון שסילק שעבודו הרי"ף כו' ובכתובה נוכה בכה"ג לדעת ר"ת ור"ת והרא"ש עיי' בטור ס"ע ל"ל השער מ"ש בטור ס"ע ס"ל: (ט) אבל דף מ"ח ע"ב מ"ע סי' ק': (ט) אבל גזלן אנס כו' דין זה הוא מהר"ן ק כריתת שם פ' מי שהיה כשור וה' המ' שכתבו דף כ' ע"ב כן בשם תשו' הרשב"א ועיינתי דטור וכ"כ בתשו' הרשב"א סי' אלף ל"ט התום' שם ורלתיתי אלין דברי מוכרחי' ע"כ התום' שם בערוות' דין זה מ"ע ובפרש מ"ם בתוספות ת וכ"כן הרשב"א שם דה"ה בשמכרם הלוה בניעין לעבו"ם אלא שאינו יכול להוכיח' מתחת ידו אין לב"ח על הלוקח א תשובת לאסון כלום לא"ל הכתבתי לך הרא"ש בכל מקום לגבות ממנו וזה"ל לגבי פ"ו סימן פ' שעבוד דהא ס"ל נכסים לאו' מס"ו ב שם לגבות מהם אלא שהם עכשיו ביד מס"ח אלא ומאחו' הם בעלי זרוע ג תשובת ליפול עכ"ל תמיה לי מאי מלוים הרא"ש בכל פ' הם בעלי זרוע ליפול שייך הכא סי' ע"ו כיון שמכר' בודאי העכו"ם לא והכיאו הכ"י יחזי' הקרקע כל זמן שלא יחזי' לו בסי' ק"ז; הלוה מעותיו וא"כ לא שייך כאן ד טור ס"ב לומר הכתבתי לך מקום לגבות שם אביו היתכו וכי מצו' שהעכו"ם יקבל הרא"ש כ"כ עליו דין ישראל שטורף מהמלוה כתשובה כבל כלומר כאן הכתבתי לך מקום לגבו' פ' סי' ו"ל היתכו וכל' דמיירי במעט מזמן וכ"כ הרב והקרקע שוה יותר ותתה עם פ"כ' התגיד שם המלוה בשם העכו"ם שכשיחזיר לו המעות יחזיר לו הקרקע והעכו"ם אלא הרשב"א ז"ל ושיין בתשובת ולחיכו הרשב"א סי' אלף וה' הם ולא"ש הם סעיף ו' בעי' לסלקשא כתובות דף כ"ה ע"א ל' מבוארים שם בשמעתא דלמר רבא כ' תשובות בדבר ז"ה כ"ה מ"ש מחלוה בשם הרשב"א וכ"כ בתשובו' הרשב"א סימן אלף ולא"ש וכ"כ הר"ן פ' מי שהיה כשור עם"ע

כ אבל אם נתקלקלו אינו גובה מהם אלא מן הלוה אם אינו יכול לגבות מהם מתמת גזלן מיד הלוה אבם ח' מי שהוא ואין המלוה יכול להוכיחו מידו בדין לריך להמתין

טורי זהב

אלא וכלו הלקוחות דבן לומר הלא כבר נסתלק בשעת המתנה ועכשיו נתקבלה המתנה לאחר מבות הלא כמלא הוה כמו שזכיכו מן ההפקר וכמו נכסי עכו"ם הרי הן כמדבר דעכו"ם מכו שקיל וזוי לסתלק לא קני על דמעו שטר לידי כמ"ש סי' קנ"ד מ"ה קאמר דעדיין בשאר זכות לבמוריש והיורש ורשה ונרלה דמיירי שמכרה הכן וכל כ"ל לטורפה ממנו מה"ה כתב רבינו דאיקבי בזה ואינ"ל דהך דאיקבי קאי על לוה וקנה כמה שכתב סמ"ע סק"ה:

סעיף ח' בהג"ה וי"א רה"ה מ"ל דמ"ה לאשמועינן בסים' רבותא כלא אחריות אלא בשנתן לכולם בשוה ר"ל דנ"כ רבותא קמ"ל אע"ג דנתן לאחרון סך גדול מן הראשון ס"מ שהוא ולאי תביב עליו יותר ולא כתבוון שיגבה מתלא ממנו קמ"ל ובזה מתורץ גם מה שהקשה על הש מולקין דלמא ברישא רבותא דאפי' בנתן לכולם בשוה לא"כ היה לריך לומר בסיפא שלאחריו ג"כ בנתן בשוה ובאמת יש שם רבותא אפילו בשוה שוה ועיין פי' רל"ג ס"ש מדין זה:

ח ההסב"ם בתשו' הס"ט מבי' ע"ב סי' קכ"ה עיי' בתשו' ר"ן ס' ל"ד: ט טור ס"ל ולא מלאך מהן כו' עיין מה שסייס רי"ו בזה עיין בתשו' הגאונים ס"ל סי' רי"ד: (יב) בתתכ' ע"ת להתזור כו' עיין בתשו' מהרש"ן שון סי' ס"ג: (יג) בכל פעם לחזירנה לך עיין לקמן סי' רמ"ל סעי' ו': (יד) אם קנה והורים נוכה וכן מוכח בס"ם כ"ב (דף קכ"ו ע"ל) וכן עיקר ותימה על המחבר שכתב דעת הים חולקין ועיין כ"ל שסתפק בירושה דמקדי"ש ועיין בסמ"ע ס"ק ל"ל: לו

ומיהו לאחר כך יכול למקות מ"מ אפילו הגיע זמן הפרעון ונתרשל המלו' מלתבוע חובו וליפרע מבני חרי ואחר זמן רב אשתרוף בני חרי גבי ממשעבדי: יד

טו אם יש כאן שנים או שלש לקוחות שקנו ממנו כאחד ואין אחד מהם קודם לחבירו ובא כעל חוב לטרוף גובה מאיזה מהם שירצה כו ואינו צריך ליקח חצי שדה מזה וחצי שדה מזה: •

אבל אם היו כאן שדות הרבה ויכול לגבות שדה מכל אחד גובה מהן (יא) ולא מאחד מהן (רבינו ירוחם כ"ו ח"ה):

יו כאם הלוקח שקנה מהלוה מכרו לאחר והאחר לאחר אפי' עד מאה ובא לטרוף מהלוקח האחרון אינו יכול לומר כז למה לא תבעת חובך מהראשון:

יז לוה שמכר נכסיו והתם המלוה על שטר המכירה כח לא הפסיד בשביל זה זכותו וטורף מהלקוחות שיוכל לומר השני נות לי והראשון קשה ממני:

יח ראובן קנה בית משמעון ולוי היה לו שטר על אותו בית במעמד כשקנה ראובן הבית ולא הוציא שטרו וגם ראובן סתר הבית ובנה בו ומינה את לוי על הבנין ואחר כך הוציא לוי שטרו לא איבד זכותו בשתיקתו:

יט לוה שלוה ואח"כ נתן נכסיו (יב) במתנה על מנת להחזיר כט אם הם קרקעות שקנה קודם שלוה או שקנאם אחר שלוה ס וכתב לו ראקנה אין מתנתו כלום ואם המתנה קרמה להלוואה ונתנה לזמן ידוע זכה המקבל במתנה עד שיגיע זמנה ואם נתנם לו במתנה על מנת להחזיר בסתם ולא פירש באיזה זמן יחזירנה לו ואחר כך לוה כשם שהמקבל יכול לרחוה ללוה לזמן מרובה שיאמר לו ל (יג) בכל פעם אחזירנה לך לאחר זמן כך הוא רוחה למלוה הבא מכחו אך המלוה יכול לכופו מדיבי נתן כשירצה להחזירם שלא יחזירנה אלא (לו ולא) לנותן: כ אף על גב דלא כתב ראקנה לא (יד) אם קנה והוריש גובה ע"ש חולקין:

כא ראובן הלוה לשמעון על פה ושמעון הלוה ליהודה בשטר ומכר יהודה כל נכסיו ובא ראובן לטרוף מהלקוחות שקנו מיהודה מכח שטר שיש לשמעון על יהודה לב הדין עמו ל הואיל ושמעון מודה שהוא חייב לו: ק לא היו ללוה נכסים אלא שטרי חובות שיש לו על אחרים לג מיבעיא בעורם בידו שהמלוה גובה שלו מרבי נתן ראלא אפילו מת

הלוה

יכול לערער על הלוקח לומר שהשד' שלו היה דשלחי הכא לאין לו אלא שעבוד על הנכסי' ויכול לחזר סבור הייתי שיפרע לי מחזחכי' לו מקום אחר מש"כ התם דמערער על שדה המחכר גופו ואומר שלו היה • וש"ס הטור והמחבר בסעיף אחר זה דלוי היה לו לו מחקום אחר מש"כ התם כמי מיירי שהשד' אלו אלא שאשעבד לו • ל"ה התם לא שבד מעשה שחתם בכסו על הטשר הוא מעשה דמגרע כחו וכ"ה שם כשם המפרשי': כט אם הם קרקעות מש"כ התם דמה שמלשלי' בכל עכין כו' דרשות יורש כרשות הלוה דבכל כחרעת דלכוה הוא • וש"ס ויש חולקין הטור והמחבר מתמו וכתבו בל"ם ק"ו ובסי' זה בסעי' אחר זה ונם בס"ם ק"ב דבן בחקום אביו לענין יאום ואיכוי רשות וכתבו דלא מחבטיבן רשות יורש לרשן אחר (ועי"ש ס"ל"ו ולקמן סי' שכ"ג וש"ס) וכאן כתב המחבר דים חולקין כ"ל דכמשך אחר ל' בע"ת דכ"ה בסוף שער מ"ג: לב הדין עמו הואיל כו' ז"ל הטור קעמ"ו שמשמון היה יכול לטעון לרחוכן הרעתיך אין הלקוחות יכולין לדחות לרחוכן ולומר פרוע אתה משמעון ואין משמעון נאמן בהולאתו עליכו שהוא עושה קטוכיה עליכו לפי שסוף סוף מריכין לפרוע לשמעון שהוא המלוי של המוכר שלהן והואיל ויכול משמעון לטרוף מהן גם לאוכן שהוא המלוה של שמעון עוקף מהן הואיל ושמעון תודה שהוא חייב עכ"ל • ומיירי שאותן הנכסי' היו ביד עליהם ° כ"ו יהול' כשלוה משמעון לו דכת' יהודה לשמעון דאקני ולא הנכסים מש"שלי' כדיך להקטתן לשמעון נאמנ כקרקעי ובדאקני ויקיר כאן דלא שם כשם בס"ת סוף שער מ"ג ומכן דעת הרלב"ד ומכן מתכ' לנאמן בתשו' לנאמן ע שם בסה"ת כתב ואיכא דפליג וכו' פ טור סע"ז וכסול לעיל סי' פ"ו ס"ח צ ואינן יכולים לומר פרוע אתה משמעון ואין שמעון נאמן בהולאתו עליכו שהוא עושה קטוכיה עליכו לפי שסוף סוף מריכין לפרוע לשמעון שהוא מלוה של המוכר שלהם ק שם סי' ר' כ"ב סה"ת שער מ"ג

טורי זהב

סעיף ט"ו בהג"ה ולא מא' מהם נראה דאם עשאה לאותקי סתם יכול ליטול לפי' מה' מהם כל חלק כדלעיל סי' ק"ו כ"ו:

סעיף י"ט שיאמר לו בכל פעם אחזירנה לך לאח"ו ק"ק מהחיה דסי' מ"ב ס"ם בשטר שכתב זאתו אחר הפסח דכתב הרא"ש דעל פסח הבא ראשון קאמר דאל"כ בתבעל השטר הי' ביחא הכי דא"כ יתבטל השטר לעולם ולאחלי בקרקע מיהא כתבו ואם דעתו שיעכבנו לעולם הי' לו לתת במתנה סתם וי"ל דאפשר שיש כאן בקרקעות שעב"ל בשיחות המקבל תחזיר המתנה לנותן כיון שאחר מותו א"ל להחזיר. בתבטלה משא"כ בהך דלא תליא רק בלאחר הפסח לא יועיל מה שיחות הלוה:

לד לפי' בעשו השטרות כו' לחתר שלוה כו' פי' וכ"ש אם כבר בעשו קודם שלוה הלוה מהמלוה הראשון דלו בשע' הלוה' כשתעבדו לו דהא גם הם בכלל נכסי הלוה הן דמשועבדין למלוה וע"ל ר"ם פ"ו דהא' הטור והמחבר ז"ל נ"ם אם כתתייב לו לחתר בכרח זו וגם בכרח לחיפסח מזון ע"ז ומכאן מוכח של"ל שם בכרח זו : לה ולפי' קנו בעל חוביו שלוה כו' כ"כ נ"כ הטור ולכאורה היה נראה דקאי לחתר דסיוך לו לכתוב זה שלוה שאינו ליהודה לחתר שלוה הוא וע"ז כתב להוסיף ולומר לפי' אם בחוזה שעה שלוה ממנו יודע לא היה לו נכסי' דהשתא איכא תרתי ל"ל דלא כשתעבד יודע לראובן מכח שאינו כשעה שלוה לראובן לשמעון אלא לפי' גם לשמעון לא כשתעבדו נכסי יהודה בשע' שהלוה לו שמעון שהוא קונן לחתר לפי' אם ההלוה' לפי' נוכה לראובן מיודע יודע כתן ואף שהל' קנת לחוק לפי' זה מ"מ קושטא דמילתא הוא לדינא דלפי' לית בה תרתי הכ"ל יכול לראובן לגבות מיודע הכ"ל וגם בפעוף אחר זה כתב העור והמחבר ז"ל לחתר שלו' הוא מהמלוה וכתבתי שם פירושו דר"ל לחתר שלוה לוה הנכי מהלוה שלו דהוה לוה של מלוה לראשון ולא * כע"ב ספיר' גם שם דר"ל לחתר שלוה לוה הראשון מהמלוה שלו ודחיתי שם דברי' לכל שוב ראיתי בכע"ת סוף שער מ"ג דכת' לף שקנה יהודה לחתר שלוה שמעון מראובן וכן הוא משמעו הל' להטו' והמחבר ולפי זה ל"ל דמיירי זה כשלוה שמעון ליהודה קודם שלוה הוא מראובן וזה כתב דלפי"ז לא קנה יוד' (שהוא הלוה של שמעון שלוה שמעון מראובן עדיין לא קנה שמעון מראובן ומכח שבשעה שלוה שמעון מראובן עדיין לא קנה שמעון כל"ל וק"ל : לו אם בעלי חוביו מכרו נכסיהן פי' שטרותיהן ולהן כעינן קנין לגבות כדמסיק לקם מכרו קרקעות לא בעינן לגבות ואם מכרו אחר שטלטלי' לא הוה מהני לגבות וכמ"ש העור בס"ם ז"ל דאע"ג דבאחר משלטלים מאכר הלוה תקנו חז"ל אלא דגבה מהם המלוה אע"ג דשעבדן לו לגבות קרקע הייגו משום תקנת הסוק דאלי"כ לא היה אדם קונה מחבירו אפשי שיעבד נכסיו לכל בכתיב' שם"ל לא אייך ר"ם דמילתא דלא אכחיי הוא ועוד אלא יכא הא"ר מרבו' לראובן לגמרי שעדיין בשאר בידו כח למקול הטר הלבה תשיב ספיר מאיזו לגבות מתנו בעלי חוביו וכ"כ הטור והמחבר ג"כ בסי' ס"ם ס"ק ע"ב וזהו דלא כע"ב * ספי' בכסיהן משלטלין אלמן ע"ז: לן אחר שלוה הוא מהמלוה כו' כ"כ נ"כ הטור וכ"ת שם ובעפ"ר שם כתבתי דר"ל כל אחד לפי ענינו שכנגד מה שאחר שאכר שמעון הלוה לראשון שטרות אלו אחר כאן שאכרו אחר אלו שמעון מראובן • וכנגד מה שאחר לו שאכר יודע בכסיו קאחר דהייגו בשאכרן אחר שלוה הוא פי' יודע מהלוה אלו דהייגו שמעון דאז חל שיעבוד כל מלוה עליהן קודם שאכרן הלוה אלו וכל"ל • אבל אין לפרשו כדפירשו * בעיר אוזן דנם נגד מ"ם שאכרו בע"ת של הלוה בכסיהן בת' דבעינן שיהא מכירתן אחר שלוה הראשון מהמלוה אלו ומשעם דאלי"כ לא היה לראובן כתיב אנ"ל שבת' לו שמעון כיון דבשם אנ"ל שבתבו לשמעון לו' אלו שמעון נופא לא הוה מני נוכה מהלקוחות הו"ל לגבה דאנם וכולי האי לא אמרי' דק' אנ"ל לו' להטור וכ"ת דין זה הא קי"ל דמלוי' לראשון עות' בתקום מלוה שני לכל דבר : לח וא"ל וכן בשטר שיש לשלוה כו' כ"כ נ"כ הטור וכפרישה כתבתי דהתיוכן בשטר ר"ל לו בשע' וקאי א"ל לו שב"ת שאכרו בכסיהן כו' אלענין דבשעבד יודע לשמעון מלוה אלו בשע"ת שנתן בידו משלטלין אנ"ל אבל לא בעינן אנ"ל דאחר בשני הטטרות לאחר מכירתו : לט שעבוד דמשלטלי אנ"ל ל"ל דמיירי כגון כשהיו בידו הטטרו' קודם שלוה כל אחר מהמלוה אלו א"ה לא כתב דבעינן שיכתוב לו כגון דלקני דכתב אנ"ל : בעשה להטטרות דין קרקע והיו ביד הלוה קודם שלוה א"ה יכול המלוה לשורכן מאי אלקתן מהלו' בלי כתובת דלקני דיש להן דין קרקע : מ לאחר שלוה הוא מבטיחן יחלוקו כבר כתבתי זה פי' ר"ל ועמ"ש העור בסי' ק"ל : מא וכת' לראשון אנב הא דבעינן הכא לכתובת אנב אע"ג דהלו' היה יכול לגבות המשלטלין הנמלאים ביד בעלי חוביו בלי כתיב אנב וזכות הלוה יש לבלו' אלו מדר' נתן וכנ"ל מ"מ הכא דמיירי דיש להלוה אבי חלוים אי לא כתב לראשון אנב לשוויה המשלטלין בקרקע הוה דיכא איחלוקו אבי המלו' בהמשלטלין ק' מהשלטלין שהיו בידו קודם שלוה מבטיחן דכתב לפני זה דיחלוקו בהן וכ"ל דמיירי כאן דכתב לראשון אנב ולבתי לא כתב אנב דלאלי"כ לבתי

הוה

הלוה ונפלו השטרות לפני יורשים גובה מהם לד אפילו נעשו השטרות שיש ללוה על בעלי חובות אחר שלוה הוא מהמלוה לה ואפילו קנו בעלי חוביו של לוה נכס' אחר שלוה הלוה מהמלוה שלו המלוה גובה מהם ומיורשיהם מדרבי נתן :

כב אם מכר הלוה שטרי חובות או נתנם לאחר לו (טו) או שבעלי חוביו (טז) מכרו נכסיהם לז אחר שלוה הוא מהמלוה אם יש בשטר שיש למלוה לח (יז) תוכן בשטר שיש ללוה על בעלי חוביו לט (יח) שעבודא דמטלטלי (יט) אגב מקרקעי אז יש בהם רין קרימה ונכסיהם של בעלי חוביו של לוה משועבדים למלוה שלו מכחו כיון שהוא קודם למכירה שמכרו :

כג אם היו ללוה שני מלוים שהלוו לו ובאים כאחר לגבות מבעלי חובים שלו גאם הלוה הלוה לבעלי חוביו בשטר מ (כ) לאחר שלוה הוא משניהם (כא) יחלוקו ואם תפס אחר מהם זכה בתפיסתו ואם חובותיו של לוה קודם שלוה משניהם או קודם שלוה מהאחרון מא (כב) (כג) גוכתב לראשון אגב

(טו) לו שבעל חוביו מכרו נכסיהן פי' שטרותיהן ולהן בעינן קנין אגב כו' עכ"ל במ"ע כן עיקר ודלא כמ"ש הכ"ח ש"ל שם דלא"כ לא הי"ל להטור לפתוס וק"ל: (טז) מכרו נכסיה' הקנאה לא מלעלים כו' לדינא דש"ם לו לדינן שטרות דלית בהו מזוס כ"ז כה ולא תקנת הסוק : (יז) וכן מסיר ומבואר בשטר שיש ללוה כו' קאי לאחר מכרו במ"ש ברי' נכסיהן דוקא וכ"כ הכ"ח ועש"ם : פי' פ"ו

(יח) שעבוד דמטלטלי' שם פי"ח אגב מקרקעי כו' ואם אין ללוה והכל בסה"ת הנכי רק קרקע לו אין לריך בשטר המכר שעבוד אגב קרקע דבאין דינגה ה"הכ' הקנה בשטר קרקע ס"כ מפיק משעבוד' מה לוריך ה"ל' נתן כן מוכח בבעה"ת סוף בגאגב גם שער מ"ג ומבואר כ"י בקנלה בשטר שיש בנכסי' ל"ו ע"ם בבעה"ת עמו ללו' על הכ"ח וכ"ש אם בכבר נגבה הלוקח השטר אלו והמ"ע חוב קרקע לו מלוה אל המוכר פי' וכן בשטר השטר חוב עורף ממנו הקרקע ל"ל לו בשטר לפי' אין בשטר אלו שעבוד וכו' אבל לא משלטלי אגב קרקע דבאין בעינן אגב להחתא נגבה קרקע אחר בשטר אלו' בקרקע ומפיק מיניה מדר' נתן אם"ם פ' ל"ט וכן מוכח לבדיה בהל"ן פ' שני כ"כ בבה"ת דיני גזירות ובהרמב"ן שהיה שער מ"ג הבעה"ת שער ל"ד סוף ח"כ וכן ב טעם אל בטור והמחבר לעיל פי' פ"ה אלו הדיבים

סעיף ו' ע"ם ודוק ויש להוכיח כן מסוגית הש"ם פ' כל שעה (דף מסוס דמדרבי ל"ח ע"ח) וע"ש כתוס' מ"ם בשם ר"י וה"ה בשלוה הנכי שעבד נתן משעבד משלטלי אגב קרקע אז אין לריך המלוה שעבוד משלטלי לנכי בשם אגב קרקע נגד הלוקח הש"ם כדמוכח בהל"ן שם ושור והמחבר שהוא משועבד לעיל פי' פ"ה סעיף ו' וק"ק על הטור והמחבר כאן שסתמו לראשון ולא הדבלים להח מ"ל דמיירי שם אלוה הנכי משלטלים לבלם ולא יועיל בהם שעבד אותן מלטלי אגב קרקע וזה היה להם לבאר ודוק כי דין אם כתב זה תדוש הוא וכדור : (יט) אגב מקרקעי • כתב הסמ"ע לראשון אגב פ"ק ל"ט דל"ל דמיירי כמי בשהיו בידו השטרות קודם שלוה כל ל' דאין השעבוד מהמלוה אלו מ"ם לא כתב דבעינן מיכתוב לו כמי דאין חל כיון אלא דכתב אנ"ל בשע"ת וכן אלא דבעינן אנ"ל בשע"ת דבעינן אנ"ל דבעינן אנ"ל בשע"ת דבעינן אנ"ל בשע"ת דבעינן אנ"ל בשע"ת

(כד) אגב זכה בהם הראשון:

כד (כה) ד' ראובן היה לו שטר על שמעון ונתנו ללוי בבתיבה ומסירה וכשבא לוי לגבותו הוציא יהודה שטר שהיה לו על ראובן מוקדם לשטר שהיה לראובן על שמעון ואמר כי השטר שנתן ראובן ללוי הוא ממונו של בעל חובו וזכה בו מרין קדימה **מב** הרין עם יהודה כיון ששטרו מוקדם ה' ושעבר לו מטלטלי אגב מקרקעי ואין בזה משום י' תקנת השוק:

(ועיין לקמן סוף סימן קי"ג)

קיב אין בעל חוב טורף מהמשועבדים ממה שקנה. ובו' סעיפים:

א א' אין בעל חוב טורף ממשעבדי אלא אם כן היו נכסים ללוה בשעה שלוה ומכרם או נתנם אחר כך אבל אם קנאם אחר שלוה ומכרם **א** לא נשתעבדו לבעל חובו ואינו גובה אותם מהלקוחות ב ומיהו **ב** בעודם ביד הלוה גובה מהם אף על פי שקנאם אחר שלוה **ג** ואם שעבר נכסיו שקנה ושיקנה אז חל השעבור גם על מה שיקנה אחר כך ואם קנה אחר כך ומכרו בעל חוב גובה ממנו ד' ורוקא שפירש לו בפירוש **ג** אבל אם לא כתב לו ראקנה לא:

הגה **ד** (א) וי"ל כיון דקיימא לן לחריות שעות סופר הוא כל מה שרצוי להשתעבד לחרינן ביה שעות סופר ואפילו דלקנה מתי (עוד בשם הרא"ש והרש"בא פ' מי שמת) מיהו אם כתב לו מקנת לחרינו ולא פירש לו דלקנה י"ל דלא לחרינן עוד שעות סופל דהוליל ופירש קנתן מה שכתב כתב ומה

(כה) ראובן כתב לו לחרינן כדין קרקע שקנה בין שני הלוואות שהלוה זה אחר זה אם לא שכתב לחרינן אנ"ק ודלקני וקנה משלטלי' לו הלוה לחתיכים ואח"כ חזר ולוה משני שכתב גם לחשני אנ"ק ודלקנ' דאז ג"כ לחרינן מהשעבד ולא לחרינן כדין קרקע' שקנה בין שני הלוואות' ועיין בבע"ת בשער מ"ג בדין ל' בהענין הנ"ונס בענין הנישי המורה על מ"ס בענין הנ"ודון: **מב** הדין עם יהודה כיון ששטרו מוקדם כו' דין זה הוא מתם כדין שכתב הטור והמחבר לפני זה בסעיף כ"ב. אם מכר הלוה שו"ר לאח' רק דשם כתבתי דמיירי גם בשני נכסיו השו"ם כיר הלוה קודם שלוה הוא שהלוה אנו מ"ה לא הזכי' שם לדריך לכתוב לו דלקני וה"ל לומר כאן שהרי בירר יודע שלוה לראובן קודם שלוה לראובן לשמעון ומ"ה כ"ל דל"ל דאמר כאן כיון ששטרו מוקד' ושיעבו' לו משלטלין אנ"ק אלא בעינן מתי דכת' לראובן ליהודה דלקני דהא לראובן מיהודה וקנה משמעון ומכר קנינו ללוי דבכה"ג בעינן דיכתו' לראובן ליהודה דלקני ולבאורה הוה נראה דמ"ה הזר וכת' הטור והמחבר דין זה אע"ג דכב' כתבו בסעי' כ"ב אלא שם כ"ק דעיקרי אמר אלא נזכר כאן דבעינן שיכתוב לו דלקני ודם אי הוה כתבו כן בסי' אין בו חידוש כ"כ דכבר כתבתי זה בסי' ק"ד וכתו' ל"ק דמה שהזר וכתבו הזו' דמיירי בו דאין בהכיר' שערות מזוס תקנ' הזו' הש"כ בשא' מטלטלין ואע"ג דגם בדין דסעיף כ"ב לכתבו הטור לפני זה מיירי בש"ס ה"ל דשם מיירי מעיקר הדין קול' שתקנו תקנת הזוק הש"כ בדין זה שכתבו דהלה' בתשובה שאלה וכתב בו בהדיא דלית בש"ס מזוס תקנת הזוק (ובסב"כ כתבתי לשונו ע"ש) ול"ל דהמחב' ס"ג לא הזכיר הדיוק שיש בין שערות לשאר משלטלין מ"מ במשך אחר דברי הטור (ורמזו לן במ"ז ואין בזה מזוס תקנת הזוק וכתב הדיבי' בקיצר זה"ז על הסדר:

קיב א לא נשתעבדו לב"ח הטעם מפני שלא סמכה דעתו בשעת הלוואה עליה שהרי לא היה בידו ביד הלוה דבפרע מהן אחר' מן גלגלא דעל כתפיה ואפי' אם את ובכל אותו הזמן' אמי יתמי יכול לגבות ממנו דרשות יורש לאו כרשות לוקח דמי וכמ"ש המחבר בסי' אלפנו זה בס"כ ונס בסי' ק"ז ונס מוה"ס כתבו בס"ם זה: **ב** בכל אם לא כתב לו דלקנה לא ס"ל דלא לחרינן לחרינו לחרינ' ס"ם כ"ל בקרקעות שהרי בידו בשע' ההלואה ומשום דחזקה הוא דלא שרי לוכם וזהי בכדי הש"כ מה שיקנה אחר ההלואה דלינו מן הסברא כ"כ דהלוה לו חדעת הקרקעות שיקנה אחר כך דשמא לא יקנה אח"כ מוס קרקע: **ד** וי"ל כיון דקי"ל כו' בעור כתב ע"ז וכן משקנת ח"ל הרא"ש ל"ל ויש גורסין בעור ואין כן דעת ח"ל הרא"ש ועיין בפריסה ר"ם קט"ו שם כתבתי דמוכח שהרא"ש והטור לא ס"ל דגם בדלקני לחרינן לחריות ט"ם ע"ש ונס עיין בכ"י פ' מי שמת סתם שם שני הדעות

תקנ' הזו' הש"כ בשא' מטלטלין ואע"ג דגם בדין דסעיף כ"ב לכתבו הטור לפני זה מיירי בש"ס ה"ל דשם מיירי מעיקר הדין קול' שתקנו תקנת הזוק הש"כ בדין זה שכתבו דהלה' בתשובה שאלה וכתב בו בהדיא דלית בש"ס מזוס תקנת הזוק (ובסב"כ כתבתי לשונו ע"ש) ול"ל דהמחב' ס"ג לא הזכיר הדיוק שיש בין שערות לשאר משלטלין מ"מ במשך אחר דברי הטור (ורמזו לן במ"ז ואין בזה מזוס תקנת הזוק וכתב הדיבי' בקיצר זה"ז על הסדר:

קיב א לא נשתעבדו לב"ח הטעם מפני שלא סמכה דעתו בשעת הלוואה עליה שהרי לא היה בידו

ב בעודם ביד הלוה כו' דלא גרע מטלטלין הנמכרים ביד הלוה דבפרע מהן אחר' מן גלגלא דעל כתפיה ואפי' אם את ובכל אותו הזמן' אמי יתמי יכול לגבות ממנו דרשות יורש לאו כרשות לוקח דמי וכמ"ש המחבר בסי' אלפנו זה בס"כ ונס בסי' ק"ז ונס מוה"ס כתבו בס"ם זה: **ג** בכל אם לא כתב לו דלקנה לא ס"ל דלא לחרינן לחרינו לחרינ' ס"ם כ"ל בקרקעות שהרי בידו בשע' ההלואה ומשום דחזקה הוא דלא שרי לוכם וזהי בכדי הש"כ מה שיקנה אחר ההלואה דלינו מן הסברא כ"כ דהלוה לו חדעת הקרקעות שיקנה אחר כך דשמא לא יקנה אח"כ מוס קרקע: **ד** וי"ל כיון דקי"ל כו' בעור כתב ע"ז וכן משקנת ח"ל הרא"ש ל"ל ויש גורסין בעור ואין כן דעת ח"ל הרא"ש ועיין בפריסה ר"ם קט"ו שם כתבתי דמוכח שהרא"ש והטור לא ס"ל דגם בדלקני לחרינן לחריות ט"ם ע"ש ונס עיין בכ"י פ' מי שמת סתם שם שני הדעות

שוב מלתי בספר נזדמנו לי תרומה שער מ"ג ח"ד דף קנ"ד ע"ש שהאריך לתמוה על ה' ה' דהא לא"מ מהך דס' מזוקת על הרשב"ם דהתם לאמולל פריך מאי מספק' ליה לאמולל כו' עיין שם שהאריך ולא הבין דברי ה"ם דקושיות ה"מ ל"ל לשיחר ולאיקום ולא"מ דלקינה ח"ל ה"ל לאקשו' בפשיטות והא מ"מ דלקני הוא וק"ל) ובוה כ"ל ג"כ לאיבר מה שהקשה הרב הר' על הרשב"ם מס' כ"ג מה' מלוה דכיון דס"ל להרשב"ם ז"ל דלחריות דלקני ס"ם הוא וכמבואר מדבריו ס"ל מהלכות מלוה לפה לא ביאר דשערי חוב המלוחרין לינן כשרים אלא"כ כתוב בהם דלקני והנה בכ"ע ומביאו כ"י לשיל סימן מ"ג סעי' ט' ולפי מ"ם לא"מ שהרי לא כתב רמב"ם ס' ל"ל מהלכות מלוה דבשער חוב בשתם חמרי לחריות ס"ע הוא דלא זה לשונו אם המלוה חבירו פתם הרי כל בנכסיו לחרלין

ועדלין

טורי זהב

סי' קיב סעיף א' (ואינו גובה לוחם מהלקוחות ולא מת) וכמל' יתמי עיין סי' ק"ז ס"ח וס' קי"ח סד"ח: ע"ש בהגה כל ומקשלא קנה דס"ל מקנה דשל"ל ודיוכו כמוכר פירות לקל עדשל"ל דסי ל"ש ויש מולקין וס"ל לענין שעבוד שלמי ויכול לשעבדלקה מה שלא"ל ונראה דהכו קי"ל שהרי בסי' קי"ג ס"כ מוכח ג"כ בענין עבדים דשעבוד שלמי:

הדעות: **ה** יכול לחזור בו כל זמן שלא קנה כ"כ הת"מ פ' כ' דמלוה בסם הרשב"ם (הביאו הל"מ בסי' ק"ד) והכית רחיים מהא בלוה ולוה וכתב לשניהן דאין ואם כ' קנה לשניהן מאתעבד ואחלוקו. ואי איכו יכול לחזור בו לגמרי הוה מאתעבד ולא בחתר' דכסם שאינו יכול לחזור מכולו כך אינו יכול לחזור מהקנים אבל אי כבר בא לשולם ליכא מאן דפליג דאינו יכול לחזור ובקנה מעשה דאזבה וה"ה בלוה ולוה ואחר כך קנה אחרינן דשניהן יחלוקו מסוס לאחרי' כיון דכת' גם לבני דאקני קול' אקב' דדעתו לו לעתו' בדיבורו בשניהן וכשיקב' יחלוקו ביניהן ות"ם ויש חולקין כ"ה הני' בסם הרמב"ן בס"ק ה בשאעתתא דפרה ובלי אבל כתב נ"כ סם דעת הרשב"ם וכ"כ נ"י בס"אינה כסף דכתבתיה בסי' ס' עמ"ס סם גנב לקיין בסי' ר"ש: **ו** אם לא כתב לו דאקנה כ' לשניהן אם כתב לו דאקנה בסם הרמב"ן בס"ק ה בשאעתתא דפרה ובלי אבל כתב נ"כ סם דעת הרשב"ם וכ"כ נ"י בס"אינה כסף דכתבתיה בסי' ס' עמ"ס סם גנב לקיין בסי' ר"ש: **ז** אם לא כתב לו דאקנה כ' לשניהן אם כתב לו דאקנה בסם הרמב"ן בס"ק ה בשאעתתא דפרה ובלי אבל כתב נ"כ סם דעת הרשב"ם וכ"כ נ"י בס"אינה כסף דכתבתיה בסי' ס' עמ"ס סם גנב לקיין בסי' ר"ש: **ח** כיון דאין לו טוכל לומר שנעמדו מאחרי מ"ה בקר' המלו' המע"ם: **ט** אבל אם יש עדי' כו' עד ואימתי קנאו כ"כ נס בטור ע"ש ול' שיעידו שקנאה אחר שלוה ולא אמר לי' לאלוקה בעדים שקנה המוכר (כמו ברוש') אלא שכיון נ"כ שיעידו אימתי קנה' הייכו טעמא' דבריאת מיירי בדליכא עדים שהיה הלוה מוחזק בו וכיון שאינו שתה ביד הלוקח מחמת מ"ה בעדו' כל דהו שקנאה המוכר סני משא"כ כשיש להמוכ' עדים שהיה מוחזק בה דאז מעמידים אותה על חזקתו אם לא שיש להלוקח עדות ברור אימת קנאה ומה"כ כתב בסעיף אחר זה שאריך המקבל להביא עדים שקנה' אחר כך דאם מוחזק בחזקת אבי הירושים וק"ל * וכע"ש הגמ' ולא כתב הכי שני תיבות ואימתי קנאו ומשמע מדבריו אם דס"ל דבעדי' שקנאו סגי ליה דז"ל אלא כ"ש ודו"ק: **י** שעל המקבל מתנה לבני' רחי' מאו' שהיורש הוא מוחזק בה והמקבל מתנה בא לזוטיא ועליו הראייה: **יא** והסברא הראשונה עיקר לשיל' כי' ס"ו פסק המחבר בעלמו כן ובלי פלוגתא וסס כתבתי דלית מאן ומ"ש כאן אח"ש המחבר ומור"ם לקמן בס"ס ל"ן ע"ש: **יב** והמאוחר שוע' שלאחר שלוה משכיחן קנאן כו' כ"כ נ"כ בטור והא דלא כתבו שטוע' המאוח' שביני ביני קנאן ושהוא שלו לבדו וכמו שכת' הטור והמחבר בסי' ק"ד מאוס דהוא טעמה גרוע שלאחר שלא היה שלו הלוה משולם ונס לא קנאה כ"ש דוק' ביני ביני וק"ל ועפ"ר: שקולקין

ובערבאין כו' ומוכיח מיר הלקוחות לו מיר בעל התחנות ומהו הבקרא שורף בל"ח בקרקעות שהיו לו בעת שלוה אבל בכסים הבאים לו לאחר שלוה לא נשתעבדו לגבי' ואינו שורפן ואם התנה עליו שכל בכסים שיקנה יהיו מאוגבדים לפרע מהן וקנה אחר שלוה ומכר לו כתן מוחזקים הרי כ"ש שורף מתנו עכ"ל ובראם בבכסיהם דמתחלה קאחר דבמלוה את ודאי והמלוה מבינו מתם לאחרינן לאחרות ש"ם מבקן אם אל הוא ש"ם שיודע לו שהלוה לו שיעבודו סתם ולא התנה בלקוחות וכמ"ש עליהם ואין נ"כ להדיח בס"ר מה' מכירה ספק מוכיח ע"ש ובתר הכי קאחר דבנכסי' מידי ודאי שיקנה אח"כ לא נשתעבדו לו ובברא זו בסתם אם ידוע שלא התנה עליהם בסתם רק הלוה סתם דעת בה"ת ואם התנה הרי ב"ח שורף מהן בשער מ"ג ואח"כ דבשער שבא לפניהו אחרי' ובתב הטור מ"ת התנה אף על נכסים ובכי מסתבר שיקנה לאפוקי אם ידוע בבירור דס כ"ג בסס שהלוה בשער זה ולא התנה לו עליהם בסתם דעת בה"ת הרמב"ן כ"כ לוהו שורף מבכסי דאינו ושורף בה"ת אם אבן מבכסים דקנה (ועיין עוד הביב לו בדברי הרמב"ן ריש פ' ק' הרמב"ן על מהלכות מלוה) ולכך כתב בפ' אלתו בדין כ"ג מה' מלוה בסתם זה ועיין בכ"ג דס"ק המאוחרי' בסרוס. כן ס"פ מי שמת כ"ל לדעת הרמב"ם וכן מוכרח דס ס"ד בסס דעת הסמ"ג שגם הוא כתב כעין י"ח ובסברא שעלתה על ג"ר בכל דברי הרמב"ם עיין סס. ולפי מ"ש גם מ"ש הרב המגיד דעת בה"ת אם בסס בעל העיטו' דס"ל בדאינו בלקוחות לאו ש"ם הוא לוהו והכי מסתבר מוכרח כי עייתי בבעל העיטור ה"ס בסס מאחר רבינו לאחרות דף י"ח ע"ח ולא כתב רק דבעיכן דא"ל דאינו הא לא אל"ל לא קני כו' והלכך נריך למלך על האחרות כו' ול' דעתו כמ"ש לדעת הרמב"ם תדע שהרי גם בעל העיטור כתב בסתם בתאחר לחזון זמן דף ל' ע"ח דס"ל המאוחרים בסרוס ולא כיאר דהייכו בדכתוב בהן דאינו אינו כמ"ש ודוק. עיין בתוסות ן' לב כלל י"ב סי' ס' ותעיין בתשו' ר"ם כהן ס"כ סי' ע"ד וס"ג סי' פ"ג: (ב) יש לחודרים כו' יכול לחזור בו כו' כ"ל לבהריע בהיש חולקין מן הסברא ומן הס"ם מן הסברא דכיון דיכול לדם לשעבד נכסיו מה שיקנה אח"כ ויאמר בתאחר שיוכל לחזור בתה שכבר שעבד והרי זה לא הלוה לו מעותיו אלא מפני שנשעבד לו דאינו ואי"כ זה שרוצה לחזור בו ונגלס לו מעותיו שהלוה לו אם יקיים מה שנשעבד לו וכן אם מכר לו שום דבר ונשעבד לו על האחרות נכסים שיקנה כיון שזה לא קנה אלא מפני שנשעבד לו דאינו יכול לחזור מנוף מכירה גם משעבוד דאינו יכול לחזור ומן הס"ם דבסס ס' מ"ם (דף קנ"ו) פשיט דיכול לשעבד דאינו כסרוס דאינו הוא ואתי לתעורף לקוחות אלא כדין ואל"ל אלא מיישבן לבהי דהא בכל דוכתא מיישבן לטריפו' לקוחו' אלא כדין בכל הקשות אתפשר ואם שהכיח דסב"ל דאינה מפ' אינו הא כשכר דאינו כמוכר פירות

דקל דיכול לחזור בו עד שלא נלו לשולם אמת אע"ג דס"ל לרב הונא כר"מ דאדם מקנה דבלב"ל מ"מ יכול לחזור בו קודם שבאו לשולם ה"ם כשעבוד לרבנן דלא עדיף שעבוד לרבנן מקנין לר' מאיר כלפש"ל דיש לדקות דאינה זו דהתם כיון דחזר בו הרי הוא חוזר מכל המכר ויכול לחזור בו אבל הכא כל זמן שאינו משלם למלוה מעותיו השעבוד נשאר בתקפו וכן בלוקח כיון שמנוף המכר אי' לחזור. ושאל דולאי עדיף שעבוד לרבנן מקנין לר' מאיר וכמו שהוכיחו התוס' בפרק מי שמת דף קנ"ו ע"ח דאמר' לר' מאיר עדיף שעבוד מקנין לענין דיכול להשתעבד אע"ג דלא ענודו דאתי עיין שם. ומה שהביא עוד הרשב"ם דאיה דאמרינן התם בפרק מי שמת ובתבאר בעיל סיפן ק"ד סעיף' ו' דה ולוה ויחלוקו ואם אינו יכול לחזור הוי ליה לקמן מהשעבד נראה לפי עניות דעתי דהתם לא הוי טעמא משום חזרה אלא משום דמקמים אמרו דמסתמא הנכסים שקונה אחר כך קונה שפי' מתעות אחרון והראשון נופלת ביחד ליה דיחלוק כי היכא שיתן לו הני מעות ואם שהרשב"ם ומרדכי כתבו שם דמבעיא לי מני הדר לאו למאחרן דמני הדר מתם אלא כשלוה מן הני מני הדר משום דמסתמא הראשון נופלת מחיל בכך כיון דידע דמקבל מעות מן הני עיין שם (ועיין בנ"י שם) ועיין בתשובת מהרי"ע סיפן קכ"ח: (ג) אם לא כתב לו כו' כן כתב כמוקי יוסף בשם הרמב"ן והוא בחדושי רמב"ן בפרק קו"ה וכן כתב ב"י בשם תלמידי הרשב"א: (ד) נותן נכסיו כו' עיין בתשובת הרא"ש סי' ק"ג ותעיין בתשובת מהרי"ט א"ב סימן רס"ה

(ה) והמאוחר שוען כו' כ"כ נ"כ בטור והא דלא כתבו שטוען המאוחר שביני ביני קנאן ושהוא שלו לבדו וכמו שכת' הטור והמחבר בסיפן ק"ד מאוס דהוא טעמה גרוע שלאחר שלא היה שלו הלוה משולם כו' עכ"ל מ"ש פי' דאין דרך לשעון בכך אבל אי שעון כן שעבתיה

טורי זהב

סעיף ד' ואין כתוב בשם א' וכו' וכמ"ש סמ"ע סקי"ב דאם קנה ביני ביני קנה הבני ובכ"ה הטור והמחבר בסי' ק"ד אבל אם אינו בטור ובמחבר מזה כלל:

יש בסס הרשב"ן כ"כ בה"ת בשער ה"ו ב"ס ס"ו כ"כ בה"ת בשער ה"ג מדברים בין בים מחלין (דף קצט ע"ב) ס"ק י"ד) ועיין בב"ח שהקשה לותה וחכלה מתנו לכולה אלא אם כלי אם לא ה"ר מ"ל לא"ה גם כלא"ה לא"מ אמנו לא יכל לא"ל שנים לוחזי בשלית זה לוחר כולה שלי הה לוחר מני שלי לא"ל מהמיסנין ליה

טשנתיה שעמה וכן משמע להדיא בב"ח סעיף ה' ע"ם והגאון לח"ו ז"ל כתב לא מלוכו לשון תלמוד ופוסקי' לא לוה ולוה ולח"כ קנה ולו ומלוקו לכל לוה ולוה ברלה דמשתעבד לרשון ולח"כ קנה לוכו מריכי' לדוקח של בעל המ"ע ועל בטור ומחבר מימן ק"ל היכא דכתב לשמיהם דלקני ה"ה לא לא כתב לשמיהם דלקני כ"ל הרין כן ולכל הפחו' יחלקו עכ"ל לח"ו ז"ל (הגה"ה ועל מי ק"ל

אומרים יג שחולקין החצי שחלוקין עליו יד ויש אומרים שאם אין ערים שקנאם מעמידים הנכסים ביד המוקדם ואם יש ערים שקנאם אלא שאינם יורעים מתי קנאם חולקים החצי שחולקים עליו :

ה (ו) כ ראובן שלוה בשטר ולא כתב למלוה דאקנה ומת והיה לו בת ורשתו ועמרה

יג שחולקין החציה שחלוקין עליו פי' חצי קרקע לוקח המוקדם בלא"ה דהרי גם לפי שעמת המאוחר עכ"ם מגיע אל מלוה הראשון החצי וחיכן מחולקין לא"ל כחצי השני' ולוחו מני קלחר דחולקין: יד וי"ל אם אם אין ערים שקנאן כו' בכאן לא כתב מור"ם ז"ל שהסברא הראשונה הוא עיקר כמ"ש בשני סעיפי' הראשונו' ובטור משום לוחן יחד ע"ם כ"ל דס"ל לחוד"ש שחצי כתם דמעמידים הקרקע בחזק הלוה לו יורש שהן מוחזקין בו מאז כ"בוה לחיו אום ק"מוחזק בהקרקע וכ"כ בד"מ בהדיא אל' הטור

בחינו דלחי בעי לחר כולה שלי וכחו שתולנו התוספות והכ"ו ושאר מפרשים וכל לתירולי' דשם שייכי' כאן ודוחק לייחב דברי הבמ"ע שכלו לשרוף מהלוקח ושוה לאם כן כיון דכבר כתב הטור להעיקר דבכל עניין אין מוכיחין מן הלוקח ל"כ אם לוחלו דכאן בלו לשרוף מלוקח ל"כ הרי הוא של מלוחר לבדו הכל דהא המוקדם לוכו יכול לשרוף והמאוחר יכול ודוק : (ו) לחוכן כו' דין זה מריך לי עיון ועל כל פנים כ"ל דהוי ספיקא דדינא ולא תפס מלוה לא מפקינן מיניה וכתו אלבלר הגה בבעל התרומות שער מ"ג לחד דין זה מתלי לחמרינן בס"ם ס"ים נוחלין לותה ולכלה ועמדה ונשלת בעל לוקח הוי לו יורש הוי ומסקינא לוקח הוי עד כאן לשון והיינו כמו שפסק הרי"ף שם פרק יש נוחלין לכל לשב"ם פסק שם כדכוו לדבריו דבלותה ולכלה יורש הוי כיון לחת ליה פסידא לחלוה ומכיחה הטור ח"ש ס"ל והמחבר שם כתם גם כן בדברי הרי"ף והרא"ש ולדיהו כ"ג ובלה לחו תפס מלוה מני לחיחר קים לי כר"ח ולבל"ם ובגנס שהמקדים הישב בסוגי"ם ס"ים נוחלין ולחה שעיקר כדברים ועוד שבמלדכי פרק יש נוחלין כתב שגם דעת רבינו חננאל כרשב"ם וגם הגהמ' לשל"ו שם פסק בשם רבינו ברוך וח"ו כן לחלכה וכן פסק ר"ח בר נתן בתשו' סי' קט"ו דף מ' ע"ד ובפ' יש נוחלין דף ק"ם ע"ג וכ"כ התוספות בגדרי' פ' לין כיון המודר דף ל"ה ע"ב דלמס חייב לפרוע חוב לחלו שהיה חייבת קודם לכן אם הכניסה לו קרקע לו משלמלי' לחחר כן מתקנת הגאונים ע"ג וכן הוא בהגהו' לשרי פ' החובל בשם רלחי"ה ל"כ פשיטא כיון דכל הני רבותא מסכימי' לדעת ר"ח ורשב"ם דחיי"ל הנופס לחוחר קים לי בכל הני רבוותא • וגם בפסקי רקנ"ם מי' תק"ש מביא מתלוקות רשב"ם ור"ח והרי"ף ומסיק וכתב רבינו חליה כיון דבליני רבוותא לא מפקינן מספיקא עכ"ל לא"ל דלבלותה ולכלה נוחיה הוי ספיקא דדיכא ולחי תפיס מלוה לא מפקינן מיניה • הן לחת שבב"ו בא"ג מי' ל"ח לא הביא דק דברי רשב"ם בשם ר"ח ולא הביא כל הנך פוסקים הנ"ל ולולי לולו הוי לחה כל הנך פוסקים הנ"ל לא הוי פסק כן ועוד נראה דלפי' הרי"ף והרא"ש נופיהו דפסקו בלותה ולכלה לוקח הוי לו מאוס דפשיט' לה הכי כתבו כן הלילך פשיטא דמבני' לחלוחל ולא לוקח לא לפסקו כן מאוס הכיון לא לוקח לא מפקינן מבעל דהוא מוחזק ע"כ פסקו לוקח הוי ולא מפקינן מיניה מאוס דמפסק' לה לי לחרי' בלותה כמו נגי פסיקא דלא מהכה לו לחרי' לוקח הוי כמו נגי הלשה שמכהה בנכסי מלוה מאוס דלחיהו לחפסיד לכפסיה והכי דייק ליסכ' הרי"ף והרא"ש ז"ל שכתבו ולא לוקח בעיין הלכך מלוה ע"ם לא נגי מיניה דבעל דלחיהו לחפסיד לכפסיה לא לוקח לוכיני ליה לחוזיני בלא שטר לחיתה דקיימי לחכסוני עד כאן לשון מדכתב ולא לוקח בעיין וגם מדכתבו הלכך מלוה ע"ם כו' משמע להדיא דמאוס לא לוקח בעיין ומסקינא לה לכך לא נגי מיניה דבעל וח"כ פשיטא דלי תפס מלוה לא מפקינן מיניה מספיקא ובחות כן נראה דגם הבעה"ת שכתב בנדון שלפניהו היכא כתב דקנה לאין המלוה נוכה מהבעל גם כן משמע שהבעל מוחזק ולא מאוס דפשיטא ליה הכי להלכה שהרי לותה ולכלה נופא העתיק בעה"ת בריש שער כ"ח דברי הרי"ף הנ"ל דבעיין לא לוקח ולהלכך מלוה ע"ם לא נגי מיניה דבעל כו' ובראה דגם הרמב"ם סוף פ' כ' מהלכות מלוה ולטור והמחבר בא"ע סי' כ"ח ולקמן סוחן קנ"ב ס"ב דכתבו סתם דמלוה וערבות בע"ם לוכו נוכה ממה שהכניסה לבעל לחו מאוס דפשיטא לה הכי כתבו כן לא מאוס דהבעל הוא מוחזק דכמ"ג לשכתן בדוכתא עוכא שכתבו כן הדין סתם לא"ג דהוא בעיין לא לוקח ולא מכייהו הוא בא"ל הגם סתם לכתבו הרמב"ם ס"ב מהלכות שכירות והטור והמחבר לקמן ר"ם הנ"ל בסתם לא הוי מאוס וכנס והוא בעי' לא לוקח לוקח דפשיטא בא"ם פרק הזהב (דף מ"ש ע"ב) וכה"ג עוכי ור"ב גם כאן בלא כתב דלקני שכתבו הטור והמחבר לא גבי מהבעל מאוס לבוקח הוי הייכו כמו מעמ' שהוא מוחזק גם הרב המגיד ס"ב כ"ו מהלכות מלוה כתב על דברי הרמב"ם ז"ל לחשה מלוחה בשטר כו' זה פשוט ומבואר בסוגי' סוף י"ב ודין מלוה ע"ם בעיון ולא לוקח דפשיטא שם ולוכו נוכה בעוד תחת הבעל כמו שבואר בהלכות ע"ם ומשמע להדיא דבדין הראשון מלוחה בשטר בסתם כן דמיירת לשלם מאוס דפשוט הוא ונבדון הסני מלוחה ע"ם בסתם כן מאוס דהוי בעיון לא לוקח ומבעל הוא מוחזק • אוב מלחתי להדיא כן בתשוב' ר"מ לא לשוך מיחן ר"ו שכתב דלחם לרה"ר והרא"ש הוי כלוחה ולחי תפס מלוה לא מפקינן מיניה עיין שם כל זה בראה בנוסף דדיכא מלוחה ולכלה ועמדה ונשלת • לבל בנדון דידן דהלוה לראובן בשטר ולא כתב דלקני מין מריך לבל זה דבראה לי ברור לחם לרה"ר והרא"ש וסייעתם לא מריך לאחר לוכו לחפסיד לכפסיה דהא משמע בתשובת הרשב"ח והרמב"ן מיחן כ"ו ומבואים ב"ר בא"ש דשעמא דהרי"ף דלחיהו לחפסיד לכפסיה דלא מלוה לא לוקח הוי • וח"ל לוקח הוי לו יורש אחן מוחזקין בו מאז כ"בוה לחיו אום ק"מוחזק בהקרקע וכ"כ בד"מ בהדיא אל' הטור

ומרדכי שיפסיד מעותיו אפי' לא ישעון הבעל ברוע הייכו משום דס"ל לחסוקי לדעתים אמת תמסק הוים לו לחחר שהרי הים מוכנת ומזומנות לקנות בכל עת ובכל שעה ולא הי"ל לחלוות לה בע"פ לכל בנדון דידן אלא הלוה לבת לחוכן כלום רק לחוכן עמו מה ה"ל למעבד וכי בשביל אלא כתב דלקני יפסיד מעותיו ומריך לומר דס"ל לבעה"ת וע"ו אי"ל גם בזה לוכו דלחפסיד לכפסיה הכ"ל לכחוב דלקני וכיון דלא כתב דלקני לחפסיד לכפסיה לכל לין נראה כן עיקר דהא כי מאמר בעל יורש הוי מריך לומר לוכו דלחפסיד לכפסי' ודוק ומכ"ש לפי מ"ש ר' מרדכי יפה והגהו' פרישה בא"ע אם דשעמא דלוכו דלחפסיד מאוס דיכול הבעל לשעון אמת פרוע אם כן קשה עליהם על מה שכתבו כאן בנדון דידן דלא כתב דלקני לוקח הוי • וח"ל לוכו כדלוי לחלוק על בעה"ת הטור ומחבר ואחר לחרוכים • אך זה ל"ל ברור הלכה למעשה בלא כתב דלקני לא מבעיא בשטר סתם דהוי ספיקא דיכא ולוי תפס מלוה לא מפקינן מיהה דהא י"ל דלפילו לא כתב דלקני לחרוכין לחרוכות ע"ם הוא וכדלעיל ס"ל בהגה בלא אפי' פירש בשטר שכל מה שיקנה לא יהא מעובד לפילו הכי לוי תפיס מלוה מנכסים של בעלה לא מפקינן מיניה מהנך שעמא דלחרן:

ומכל

טורי זהב

סעיף ה' דבעל בנכסי לשתו הקשה הבמ"ע דכאן משמע דלפילו בחיים ובפי' ק"ג נגי שומא הדדא בעיגן דוקא מתה הלשה ולא"כ כין בנכסי מלוה לפ"כ וכו' ותמיהני עליו דהא דין דכאן מקורו מפה"ת דמה לא"ל דלא מחי ס"ם יש נוחלין ומס כמ' ר"ג מייתי תקנ' לוקח דבעל בנכסי לשתו לוקח הוי והוא לפי ק"ג מקורו כמ' המפקיד דף ל"ה ומס מייתי ג"כ תקנת לוקח ור"ל נגוני בתרוייהו • ולעכ"ל דלין כאן קושיא מינקרו דלחי' כמ' הלשה שנפלו דף ע"ח מתני בחיי' ולפירות תקנת לוקח בנוסה בל קרקע פי' קודם תקנת לוקח הי' ג"כ הבעל לוקח בפירות הדדה אלה אכל לא בגוף הקרקע ומלד תקנת לוקח מקני לוקח גם בגוף הקרקע לחחר מיתה ור"ל מ"ם הכא דלענין לוה וקנה דלא מתעבד לכ"ל הוי הבעל לוקח אפי' בחייה עכ"ם על הפירו' ור"ל לא מריך לי' הבי"ת מאה"ל בפי' ק"ג לענין שומא דלא מדרש לוקח מעשה דלחרין הלוקח אדעתא דלקרעא בחית דהייכו מיחזיק הקרקע לעצמו וחה לוכו מריך בבעל בחיי לשתו לחין לו אם לוקח רק על הפירות אלא דוקא לא' מיתה הלשה הוה הבעל לוקח אפי' בגוף הקרקע ולא מדיף הבעל בנכסי לשתו מב"ח דלוכל ג"כ הפירות ולפ"ם שומא הדדא ולא"ל לחחי מיירי סה"ת שהוא בעל דעה זלת מהניה דיכא דלחי' מתקנת לוקח הא תקנת לוקח לחחר מיתה ובגוף הקרקע והו"ל לחתי מתני' דהלשה שנפלו מזכרתי דחיי' בחיי' ולפירות הא ל"ל דבתקנת לוקח בבעל הכל כדמרכינן אם כפ' הלשה שנפלו לוקח מכיאת תקנת לוקח בחתני' ותשנו תנאי הוא כבל"ר בדרדא ובהדדא דעת הטור בהאי מילתא :

הטור שם לחלק כיוהן מה"ע וזכן כ"ל עיקר ע"ש : **טו** ומפל דכעל בנכסי אשתו לוקח הוה מדסתם המחבר משמע דלאיירי בחפי' היה עדיין היה ויוסב' תחת בעלה וא"כ קי"ל דלעולם בסימן ק"ג סס"ו כתב מור"ם דר"ל דוקא כשמתה האשה כו' ולפשר לומר דכאן מיירי מבכסי לאן בדו' דהא כתב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו וסס מיירי בנכסי מלוג דומיא דשאר מתנה שאין לבעל בשולה תחתיו כ"ל פירות מהן ושמה בקרקע עליו וע"ש בפי' רש"י וכמ"ש סס בס"ם ק"ג :

קיג א אבל משלשלין שאכר כו' לל' הטור כפי שאין דעת המלוה סומכת על משלשלין מפני שהלוה יכול להבריח ואין טעם זה מספיק דהא אפי' עשאו לו המשלשלין אפותיקי מפורש דודאי סומך עליהו כתב הטור והמחבר לקמן סי' קי"ז ס"ג דאינה טורפה מלקוחות ומפרש הנמרא הטעם משום דמשלשלין לית להו קלא לשיעבוד ולא ידע הלוקח ליזהר מלקנותה ול"ל דהטו' ואיכ כתבו ה"מ דיכול להבריחם לגמרינו דאף דקודם דתקנו תקנת הסוק לו בלוה ולוה לא עבו כו תקנו הכו עמ"ש בסמו' ס"ג אפ"ה אין בהן דין קדימה מה"ע לא סמוך דעתי' עליהו ושע"הכני כתבו לגמרינו דאף אם ודאי סמוך הלוה דעתי' עליו דעשאו לו אפותיקי אפ"ה אינו טורפו כיון דלי' ליה קלא ועדל"ר : **ב** ואם נתכס בתחת שכ"מ משום דאין מתנת שכיב מרע אלא עד לאחר מיתה והשיעבד הוא עתה מיד בחייס וע"ל סי' רכ"ב מ"ס עוד מזה : **ג** ואם שיעבד לו משלשלי אנב מקרקעי כו' כבר כתבתי דין זה לעיל ר"ס ס' עיין שם ודין קנין אנ"ל יליפין לה מדכתיב ויתן להן אביהן כסף וזהב ומגדנות עם ערים בצורות כו' ומקו' דין זה יתבאר לקמן ר"ס : **ד** יכול לטרוף המשלשלין כו' בעור מיום וכתב כזה ז"ל יכול לטרוף אם כתב לו דאקנה כו"כ בע"ת שער מ"ג אבל בראש"ס ליתא ונם אין שעבלכתובת דאקני אם היו המשלשלין כולו בשעת הלוה ומכרם אח"כ (ואי"כ לא הי"ל להעור לסתום אלא לפרש דבאם לא היה בולו בעינן דאקני ונם זה פשיטא דלא עדיף שיעבד אנ"ל מקרקע נופא שקנה אח"כ) וכ"ל דמשום דאין לבדר בקלות אינ' אמו המשלשלים לדו ויש מקום להלוקח ולומר הכל דאיתיה שהיו המשלשלין הללו כיון המוכר בשעה שלוה ממך לכך כתבו דבאבל שיעבד משלשלי אנ"ל לשעבד נ"כ בדאקני : **ה** אפי' מכר הקרקעות קודם כו' וכת' המ"מ פי"ל דמלוה (והל"מ הביאו) דסיימו דוקא אם היה לו הקרקעות אז בשעת השיעבוד דאז משעת כתיבה אל שיעבודו עכ"ל • וכתבתי בהגר"מ עוד טעם לדבר דכיון דהיה לבלוה קרקע בעת הבלוה והשיעבוד ואם היה רוצה יכול לטרוף הקרקע מיד הלוקח והוה כאלו הקרקע עדיין ביד הלוה לשעבד לו אנגן המשלשלין דהרי ודאי המלוה מוכה לו אותו קרקע לשובתו כדי שיקנה לו אנגה : **ו** ואם שכתב לו כו' אדלעיל קאי דבכל שעבוד משלשלי אנ"ל צריך לכתוב לו כן דלא כאמת' ומשעם שכתוב בסיוך : **ז** דלא כאמת' ודלא כשופסי דשטרי ז"ל הטור מפני שעיקר שיעבד הלוה הוא על הקרקעו ושיעבד משלשלי אנ"ל אינו אלא כמו ערב אשם לא יפרע מהקרקע יפרע מהמשלשלין לכך צריך על הקרקע (ועפ"ר שם כתבתי שהוא נרוג מהערב כיון שיכול לכתוב כן בהערב) ודלא כשופסי דשטרי פי' שכתב לשם שיעבוד גמור ולא שתופס בשטרות כך הוא עכ"ל הטור ועפ"ר : **הראש**

ח לו שיכתוב שהוא משעבד לו מעכשיו כן הוא דעת הרמב"ם והמחבר בסי' ר"ז בס"ו ר"ל דבמעכשיו לחוד סני אבל הטור בתשובה כלל מסיים בזה ז"ל אבל קנין מעכשיו קונה אפילו בחסמכתא וכבית דין תשוב אפילו בלא כתב לחוד ר"ל דבעינן תרוייהו יחד אלא חד מהנייהו סני בקנין מעכשיו לו בכ"ד סני והל"ל כתלו אמר לו בבית דין תשוב וכ"כ מור"ם ז"ל כאן דבמעכשיו לחוד מהני בחסמכתא ע"ש ועפ"ז עוד בסי' כ"ה וקל"ל ול"ז וק"ל : **ט** אל"ל לחיי בבורי בתוכה לקמן סי' ר"ב סא"ב אלא דשעבדוהו המחבר והוא מדברי הרמ"ם דאם אם בבורים בתוכה אז אל"ל אמר המקנה קנה המשלשלין אנ"ל מיד אקנה הקרקע בא' מדברי אגב קרקע דקנין אקנין בהן הקרקע נקנו המשלשלין עמהן • ואם אינן בבורים בתוכה אז צריך שיאמר לו קנה המשלשלין אנ"ל לו עם הקרקע לית לה קלא והטור ומור"ם כתבו אם דבכל עניין צריך לומר לו קנה אנ"ל : **י** ועבדים משתעבדי ואע"ג דלקמן ר"ס ר"ב כתבתי בטור נם בדברי המחבר אם ס"ל דהמקנה עבדים אנ"ל לא משעבדי אח"כ הן בתוכו היינו דוקא אם דמיירי בקנין גמור אבל להיות שעבודו אל מלוה אל עליהן בקנין אנ"ל משעבדי אפי' אינן על הקרקע דבל שעיבד אנ"ל אם כ"ס ובפי' ס' ובפי' קי"ב ור"ש דרבי עקיבא אם כ"ב הטור לענין דבריה אלא בא לעולם דר"ב אל עליו קנין ומעשה אם כתבתי אם : **יא** אפילו הקרקע הוכלה אם בקידושין

קיג

א לשון הטור ומחבר בהרבה מקומות ומהם בסוגיא דפרק כיון שמקבל אחריותן וכדלקי' תוקת דף מ"ל כמי בפרק החובל (ריש דף פ"ט) ע"ב נבי מכר אם יאמרו בנ"מ יאמרו בנכסי לו פרה אמר נ"ב כו' והוא פטור וכולא סוני' רבא עשה דר"ב ע"ב בנ"מ אמיירי וכדמוכח התם וכן משמע מה"מ הטו' דבעל בנכסי אשתו לוקח הוי דהייטו כדברי בעל התרומות ונם לקמן סימן ק"ח פטיש דמיירי הטור ועשאו משום והמחבר מנ"מ והדיוק שכתב דלית להו הסמ"ע דמתה שכתבו שהכניסה לו כו' משמע דמיירי מבכסי נ"ב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו ליהר בכ"ה כו' לא הוא דהא בנ"מ כמי נ"ל שהכניסה לו בכל אחריותן הוי נ"מ כתו אם בתנאי בא"ל ר"ם ס"ה ותה סמך שלייהו שהקשה הסמ"ע מלעיל סימן ק"ג וכן (בכולא) ס"י בבר כתבתי שם על בכון : בזה סברת עיין בתשובת ריו"ן לב ספר מ"ו בעל הטיטור כלל י"ב סימן ע"ד דף נ"ט וק' ועיין עו' מזה בחריכות : (ז) ועמדה בסי' קי"ז ס"ג ובשלת כו' נרלה דל"ד עמדה ג שם בפרק ובשל' אלא לפי שבבעל התרומו' חוקת דף הוכיח כן מלותה ואלא ועמדה הנו' ד"כ ובשלת נקט כמי הכי הלי ליבשא ס"ה בפ"ת

לבל לה"ב היכא דבשלת מתקלה ותת ראוכן אין המלוה נוכה מה' מלוה מהבעל לפי שבראש זו דהבעל לוקח הוי הכי מוכח בס"ם פ"ם מי שהיה בשוי ובטור ל"ע ר"ם ס"ל נבי דכיון אל"ל כן בהיה בשולה מלי קאחר ליה לחריך לוקחי ע"ם ודוק • עיין בתשוב' מהרי"ש סימן ש' וסימן נ"ג ובל"ר ועיין בתשובת מהרשד"ם סימן קפ"ש : (ח) דבעל בנכסי אשתו כו' עיין לעיל ס"ם ק"ג ס"ו ומ"ם שם :

קיג (א) אבל משלשלין שאכר לל' הטור לפי שאין דעת המלוה סומכת על המשלשלין מפני שהלוה יכו' וכו' אלא לא להבריחם ואין טעם זה מספיק דהא אפילו עשאו לו אפותיקי יתלא קרקע מפורש דודאי סומך עליהו כתב הטור והמחבר לקמן סי' קי"ז ס"ג דאינו טורפה מלקוחות כו' עכ"ל מ"ש (ועיין בב"ח שכתב דבאפותיקי ואתרה כו נוכה ואין דבריו נראין לפע"ד ודוק) ול"נ דהטור רוצה לומר אפי' לאחר תקנת הגאונים דנובים משלשלי דיתמי דהוי כקרקע שעיקר מיכת המלוה על המשלשלי בדורו הללו וכמ"ש הרא"ש פ"ק דב"ק ול"ל דבדורו הללו משלשלי סומכת על כתקרקעי לבל מילי שעבוד מדינא דגמר אף בלא תקנה דהוי כנמלא דערבייא ואלא דקתקוטיא דאמרי בכתובות אשה נובה פורעת מהם עכ"ל מ"מ לענין לקוחות אז מקבלי מתנה אין מסיבו' המלוה עליהם כיון שיכול להבריחם וכמ"ש הרא"ש בקידושין פ' לאם שעבוד אחומר דאף לאחר תקנת הגאונים אין נבי מתקבל מתנה וכתב נאון ולא שם דמתנת ס"מ אמתי ע"ש ודברי הטור כאן יוצאים מדברי הרא"ש דפ' האומר עיין שם ועיין מ"ש לעיל ר"ם ק"ו : (ב) אפי' מכר הקרקעות קודם שיקנה המשלשלי כו' עיין בתשו' מהרי"ש

סי'

זה כתבו' דהבעה"ת ועור ומחבר בנכסי מלוג מיירי דלא כמ"ש בסמ"ע פ"ק י"ד לכאן מיירי מבכסי נ"ב דהא כתב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו וזה אינו דהא דין זה מבוכח לוקח הוי דלא כתב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו וזה אינו דהא דין זה מבוכח לוקח הוי דלא כתב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו וזה אינו דהא דין זה מבוכח לוקח הוי

(ז) ועמדה ונשאת אין המלוה גובה מהבעל ממה שהכניסה לו באותם הנכסים משום **טו** (ח) דבעל בנכסי אשתו לוקח הוי :

הנה אבל אם לא כשלת נובה מן היורש כלעיל סי' קי"ח סעיף כ' : (וכ"ה וריש סימן ק"ז)

קיג אין בעל חוב טורף ממטלטלים המשועבדים ובו' סעיפים :

א לאין בעל חוב טורף מהלקוחות אלא בקרקע שמכר או נתן הלוה **א** (א) אבל ממטלטלין שמכר או נתן אינו טורף אפילו היו בידו בשעת הלואה כ ואפילו התרה המלוה בלקוחות שלא יקנו מטלטלי הלוה אין המלוה טורף מהם **ב** ואם נתנם בשתנת שכיב מרע המלוה טורף מהם כמו שיתבאר בסימן רנ"ב **ג** ואם שעבר לו מטלטלי אגב מקרקעי **ד** יכול לטרוף המטלטלין מהלקוחות כמו שהוא טורף קרקע (ב) **ה** דאפילו מכר הקרקעות קודם שיקנה המטלטלי **ו** דהוא שכתב לו **ז** ודלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי **ח** או שיכתוב שהוא משעבדים לו מעכשיו :

ב כשמשעבדים מטלטלי אגב מקרקעי **ט** אין צריכים להיות צבורים בתוכה **י** ואפילו מטלטלי דנידי בגון בעלי חיים **יא** ועבדים משתעבדי אפילו מטלטלי דאם אין ללוה קרקע והמלו' וזכה לו בתוך שדהו באחת מהקנאות שקונים בהם קרקעות כ או שהשאילו

ג ואם שעבר לו מטלטלי אגב מקרקעי **ד** יכול לטרוף המטלטלין מהלקוחות כמו שהוא טורף קרקע (ב) **ה** דאפילו מכר הקרקעות קודם שיקנה המטלטלי **ו** דהוא שכתב לו **ז** ודלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי **ח** או שיכתוב שהוא משעבדים לו מעכשיו :

ב כשמשעבדים מטלטלי אגב מקרקעי **ט** אין צריכים להיות צבורים בתוכה **י** ואפילו מטלטלי דנידי בגון בעלי חיים **יא** ועבדים משתעבדי ואע"ג דלקמן ר"ס ר"ב כתבתי בטור נם בדברי המחבר אם ס"ל דהמקנה עבדים אנ"ל לא משעבדי אח"כ הן בתוכו היינו דוקא אם דמיירי בקנין גמור אבל להיות שעבודו אל מלוה אל עליהן בקנין אנ"ל משעבדי אפי' אינן על הקרקע דבל שעיבד אנ"ל אם כ"ס ובפי' ס' ובפי' קי"ב ור"ש דרבי עקיבא אם כ"ב הטור לענין דבריה אלא בא לעולם דר"ב אל עליו קנין ומעשה אם כתבתי אם : **יא** אפילו הקרקע הוכלה אם בקידושין

כ בריתא מעשה בחלש אחד וכו' בקידושין דף כ"ו ע"ב כ מעשה דר"ג והזקנים שהיו בחיים בספיכה וכו' מסנה ט' כ"ה דמעשר שני אוכל בגמרא אם

ל נלמד מהמעשה דברויות דלעני שלח' טפח על שפח לבלוטי ולא סיים לזיז' טפח מ טורן ס"ם אהה דמשני בהוהב דף מ"ו ע"ח דלית ליה קרקע כתב הרא"ש והקילר' כהיגי עלמא כו' ג"כ הרא"ש בסוכ"כ בה"ת בשער מ"ג ס מבוא' בא"ם לעיל סימן ס' סעיף ח' בסם"ע ע"ש הרא"ש ע כ"כ בה"ת בשע"ג הביאו הבית יוסף סס"ב וכתב לפי הרא"ש מול בהא

קיד

א אלי הטור כ"כ ב"ה בשע"ג בסס תשובות הרא"כן כ"כ"ש המחבר בסעי' שלקריו ב אלי הרמב"ם בפכ"ב מהלכות מלו' דין ז' וכתב ה"ה בלחמת המלך הרא"ש על בני חורין והעורכין על משועבדין וכ"כ הרא"ב ז"ל וכו' וזה דע' רבינו ז"ל ומכאן שהגיר' הכנוסה בס' גט פשוט דף קכט ע"ח) כך הי' כל לשלחת בתוב בה קרעבא לשטר המלוה לו ל' ב' ע"ח ע"ש בס"ם מס"ט והלא' והתחיל בהלכות לשלחת הרא"ש וכל ערפא דלא כתוב בה קרעבא לשלחת הרא"ש בסס"ם ק"ב ודוק : ג הזמן לתת דברי חכמים על בעלי דיני' אלא לדקוק אותם יותר מדאי כו' : ד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ג ואלא לבא בעקיפין ז"ל הרא"ש דכל זמן כ"ד אינו כלום גם בבני חורין כתב הטור והמחבר כן לעיל סי' ק"ג ס"ו אלא בסס כתב פלגת' בעבר (ל' ו') וע"ש לבני זה כתב בס לשם אין לנה בני חורין כותבי לו לשלחת אקבלו לקוחות אקבלו אחר שהלוה המלוה לו אם בלא בס"ם מס"ט והלא' והתחיל בשלחת לשלחת הרא"ש בס"ם ק"ב ודוק : ד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ה ואם אינו יכול לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : י אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : טו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : טז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ל אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ס אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ע אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ק אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קי אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קיא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קיב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קיג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קיד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קטו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קטז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קטח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קט

כבר כתבתי דהיינו דוקא כשלוה הלוקח לבעלים בכל החוב
וכמ"ש הטור והמחבר בסימן כ"ס ס"ז: ז ועי"ל סי' ק"ג
ס"ש ר"ל דשם כתבתי דיש פלוגתא בזה: ח מהקרן וקמי הגזבר ר"ל
כמה היתה שם מתחלה בשעה שקיבל הלוקח וכמה נתן בעד
שדה הדרש לבעלים (עור בשם רבינו יונה ורא"ש) ז ועי"ל
סי' ק"ג סעיף ט' וכל זה מיירי בלוקח ח' שלקח כ' השדות
אבל כל' לוקחין אין הגזבר יכול לומר ליקבל שדה אחד יותר
משווייו לו לבעלים במעות דלו בעל דבריה דידיה הוא:
(כ"מ' מי שהיה כשוי ור' ירוחם')
ד לאחר שכותבין הטירפא מורידין שלש ר"ה בקיאין
לאותה שדה ושמין לו ממנה כשיעור חובו כפי מה
שראוי לו ח מהקרן מוחצי השבח כפי מה ששוה
עתה ומוסרין עליה שלשים יום כדרך שמסרין על
נכסי יתומים שנתבאר בסי' ק"ט ואח"כ משביעין את
הלוה ט בתקנת הגאונים שאין לו כלום י אם
הי' הלוה עמנו במדינה יא ומשביעין את
הטורף בנקיטת חפץ שלא נפרע חוב זה ושלא מחלו
לאחר יב וכולל טורף בלא שבועה ואח"כ מורידין אותו לנכסי הלוקח בשומא על פי מה שנתבאר בסי'
ק"ג וכותבים הורדה ק וכותבים בה שהכירו שהיא של פלו' הלוה ל וכותבי' שקרעו
הטרפא:
ה ב"ד ששמו לטורף בנכסי לוקח טו ושעו בכל שהוא מכרו בטל. (ר"ן סדיטו כתו נכי יתומים לעיל סימן ק"ט סעי' נ') (עור) ת ואם יבא שום אדם
ויעלה אותה שדה יותר ממה ששמוה ב"ד והעלוה רוצה ליקח אותה צריך לקבלה
באותו עילוי:
ו לאם ב"ח ולוקח באים להוסיף כל אחד על חבירו יז נותנים השדה לאותו
שמוסיף יותר אם התוסף הוא עד כנגד כל דמי החוב אבל אם הלוקח רוצה
להוסיף מעט על שומת ב"ד יח ולא יהיה כל החוב פרוע אין שומעין לו:
ז באם המלוה אומר אקבל הקרקע בכל חובי בלא שומת בית דין והלוקח אומר לא
כי אלא ישומו אותה בית דין ואני אתן כפי שומתן יט אין שומעין
ללוקח:

(ג) ושלא מכרו לאחר וכולל בשבועתו שאין זה שטר אמנה (הו"ל) תוך הזמן יד
ואם הי' הלוה עמנו במדינה ס"ש דין ו'
וכתב ה"ה אין
בשבועה יתר
(ד) אין שומעין
דין
הזכות
לבטלה
ל לגון הרמב"ם
פכ"ב מה'
מלוה דין ע'
וכתב ה"ה זהו
שטר אומ' הכו'
לפעל' בתיאר'
הכוכר'
מ מבואר בסי'
אחר זה ע"ש
כתב ה"ה
הוא מהטעמה
שהזכרתי
לפעל' שהטור'
מהלקוחו' הם
אוים ליתומים
ומבוח' בס"ש
לעיל סי' ק"ג
ס"ש דין ו'
וכתב ה"ה אין
בשבוע יתר
(ג) ושלא מכרו
לאחר
(ד) אין שומעין
ללוקח
(ר) אין
שומעין ללוקח.
בהרש"ש פ'
מי שהיה כשוי מבואר הטעם מפני
תועלת הלוה שיפטור מחובו וכן
מוכח בטור ומחבר ל"ם ק"ט
סס"ל נכי יורשים דאין שומעין
לכן אבל לפי מה שפסקתי לקמן
סי' קט"ו סוף סעי' ח' ל"כ הכא
לקרים כלל אין שומעין ללוקח
וכן עיקר:
אם
ומבוח' בס"ש
לעיל סי' ק"ג
ס"ש דין ו'
וכתב ה"ה אין
בשבוע יתר
(ה) אם היה הלוה עמנו במדינה
פי' בעיר או בחוץ המלך יום ח'
לחפוקי אם היה במדינה נוכח
המלוה דל"ל להתיתן עד
שיבא הלוה אין לו כיון דשבוע'
זו היא אינה אלא מכח תקנת הגאונים
והלוקח יכול אם לא הלוה
וכ"ל: יא ומשביעין את
הטורף בנקי' הרמ"ב והטור
כתבו כל' המחב' ולפי"ז אנס
שבועת הלוה לפני זה דבשבע
דאין לו הוא בנקי' וכתב"ש הטור
והמחבר בל"ם כ"ש אינה אנס
דשבוע' המלוה הוא שבוע' המבל'
ושבועת הלוה אין לו היא אינה
מתקנת גאונים לחרונים
שתקנוהו והחמירו בה לישבע בנקי' מ"ל כתבו בנקי' בפי' כדין שבועת המלוה לבדיינו ששבועת המבטח הוא: יב ואם מכרו
לאחר דאינו מכרו ידחר לו לוקח זה לאו בעל הכרים דוקא אם אינו אמר לתנה כו' דוקא כתובות דף
כשכיר ליישבע עיקר השבועה דלהיו פרוע כו' תקנו חז"ל לבלוא גם כן שבועה זו אנס חוץ שבועות אבל אם כתבו שלא פרע לו ח"ל פ"ג ע"ב
ליישבע בשביל זה לחוד שלא לתנה היא ומ"ה מבין וכתב דאם הוא חוץ הזמן שוקף אבל שבועה וקל: יד שוקף אבל שבועה זהו ושבועות דף
דוקא להרמ"ם אבל לבל' הלי' והרא"ש כרך שבועה כמ"ש הטור בס' ע"ל ושם כתב המחבר עמש פלוגתא בזה ע"ש ואף דשם אינו אמר מ"ה ע"ל
בשאת הלוה וכל לפרוע המלוקחות כ"ל דמ"ה בשהוא מי ואין הלוה לפניו ואפי' אם הוא לפניו ומשבע שבתבתי בפרישה ע"ש ובסי'
פ"ד ס' וכמ"ש בסי' ע"ל בתבתי לתת כת' אם הדין אמת את הלוה ולא כתבו אלא אם הוא מי ע"ש: טו ושעו בכל שהוא מכרו בטל כ"ס בה"ת
בסי' קע"ב שעבו שומת והכרזה דבה"ג בלוה נופה וביתומים בשמכרו ב"ד לצורכן לפיל שעבו ומכרו שה מלה בתמיד' מקחן קיי' אלא בשער נ'
דל"ה וכמ"ש הטור והמחבר בסי' ק"ט ס"ג ע"ש מ"ת בנכסי לוקח דיהו כשלוה שעבה בכל שהוא שמכרו בטל בה"ש הטור והמחבר לקמן צ אם בסם
בסי' קכ"ב ע"ש. והטעם דבלוה לו הוכרזו דבלוה מושל לפרוע להמלוה מבנתן ולמכור הנכסי' בהכרזה ולא עשאוהו והב"ד עמו הרמב"ם
בכל המושל עליהן בשומת והכרזה מ"ה מכרן קיים אבל אינו מושל עליו לפרוע חוב המלוה ומ"ה כעבדו הכ"ד כשלוחו וכשם כמ"ל מה'
אלם שעבו בתם שהוא חיוב לוקח ולבעל המקח בדין אלם שעיוות כן מי' אם שבו הכ"ד לעשות הלוקח המלוה יכול לבטל תלוה ומ"ה אם
המקח עב"ר: טז ו"ל שהיו כתו נכי יתומים לעיל סי' ק"ג סעיף ד' לא כתבו מי' אם הכרי' אחר דהכרי' אם בשאת שלא דוקא אם שבו מקחן בטל וכאן כת' דהכרי' התולקים בזה
הרמ"ם דלא לחלק בין לקוחות ויתומים לבל בפרישה כתבתי אם בסי' ק"ג גם כאן דהחדקדק בלשון הטו' ירלה לו אנס אם לא הסכי' וכתב שמוכח
עם הרמ"ם ע"ש וא"כ כרך שעם לחו"ר לא הגיה לכתוב אם בסי' ק"ג כת"ם כאן אלו. ואפשר לחתר מזו' דהרמ"ם כתב דין כדין פונס את
זה בכל לשרוף תלוקח שעבו בכל שהוא שמקחן בטל אלא אם הטור ס"ל אדין הכל לשרוף תלוקח אלא אם הדבר לשרוף תלוקח ויכן שרו הכל
מעשה מהכרי הרי"ף (ומדוקא בהכל לגנות מיורשים אבל יתומים וכל לו הנכיהו היורשים עמהן בהגדלו. בהן מיבטל לה
לוחרו מהמבה וכגזרה בפרטו אחות הן תיהו אחות מקחן בטל הא בכל שהו מקחן קיים) וא"ל הכיח הטור הכרי הרמ"ם מ"ה בלוקח חוקה לדין
בסי' ק"ג דלחיירי בכל לגנות מבכסי הלוה ומה"ש לא כתבו לא הטור ולא מו"ה עליו דבר אם בסי' ק"ג ומהמבו אלא"ה בגוף אלם פורע
דברו בדין לוקח ומשם כלל לדין הכל לגנות מבכסי הלוה הבלתי מתנו וק"ל: יז נותנים השדה לאותו שמוסיף כו' ל"ל הטור לא לגבי הלי
יבא אלם בתוך הכרזה ויעלה הקרקע יותר מאשר שמוה הב"ד והמלוה רוצה ליקח אותו הקרקע כדרך לקבלו כאותו עילוי שהשומת שהרי פרע
והכרזה לטובת הלוה היא אלם ומאלה מי שילבה ליתן בה יותר הרי טוב ואם לאו יקחנה המלוה כאותה שומת אבל אם הלוקח בעצמו ולא הודה לו
רוצה לעצלות השומת אין שומעין לו כי כולהי לתועלתו הוא מכוון שיאחר מה לחי מוסם שלוסיף ומשאר הקרקע בידו כי אחר כך לחזור בתקנת ונ"ע
ולקח הכל אין המוכר כו' ובכר כתבתי זה לעיל בסמוך גם בכלל הדין ע"ש: יח ולא יהיה כל החוב פרוע כו' אבל אם יהי' כל החוב ק טור סעיף
פרוע מהי הלוקח לבלוקו כיון דעדיין לא נגמר הלוה וכמ"ש נ"כ לעיל בכלל הדין: יט אין שומעין ללוקח הטוגם שומת שהוא ו"ל הכי מחמת
פסידת הלוה אלם ישאנו לבלוקח לא יפטר הלוה מהמלוה בהיתרון בכדי שוכו. מש"כ שהלוה אבל לגבי' מהיורשי' דכת' הטור אם בכתובות
והמחבר לעיל סי' ק"ט ס"ז דלקח אם ירלה המלוה לקבל השדה שבנית הלוה אבי היורשים בכל החוב דשומעין לאיורשים שאומרי' ניתן דף ק"ד ע"ב
לך בשומת ב"ד דשת' אין פסידת לבלוה בזה שבבר מת ויורשי מת יהיה להן ריוח בהשומת שבאם יהיה להן מעט יכולין לחזור ר דמב"ם אם
ולפרוחו בלאותו שומת מיד המלוה דהרי שומת הדלן לבם וכמ"ש ס"ס. ובע"ש כת' בזה ז"ל אין שומעין ללוקח דהא לחמרי בסי' ק"ע דין י"ג וכמ"ש
דבכנון זה שומעין לבורים הייטו משעם שבתאר אם כדי פידע שוהו כשירבה לבלוקו דשומת הדל"ה אבל לוקח בבר אחרנו ס"ג דלגוק' לעיל סעי' ק'
לא הדלן וא"כ לבה יאמרו לאותו עכ"ל. והכריו תמוהין מאוד מלא לאחר שבלת' ליד המלוה לא הדרש מ"מ זה הלוק' דאיירי בסם ה"ה
כאן מיהה דלוקח ולאותר יאמרו לו ואתן לבלוה דמי השומת מיד בחוכו ולא אתנו הדבה בכלל מודי ליד המלוה לבה לא יאמרו לו בהיון נרסתו בגמר
דקי"ל דהלוקח מהי לבלוה מתחלה וכלל ונוד הדרי בדין זה לאין שומעין לבלוקח ליכה אלן דבלוה ולפי טעם הרא"ש הרמ"ם ש"ש דף ס"ו
דס"ל דשומת הדרש לבלוקח אף אם בבר נבהו המלוה ה"ל לתבלוני בהיתר דיבא אלא מתוורת' בהבתובב' דהבתו הו"ע מפוס מהוה בסיומת וכתב שכל
דהלוה וכ"כ הרא"ש בהדי' וכמ"ש בפרישה עיין שם:
המורים הורו
אם
כזה וכ"כ ה"ה
בשם תשו' הרי"ף ועיין בסי' ק"ג ס"ד שבתב המחבר שם ולפי"ז הפריחו וכמ"ש שם וכתב ה"ה שם בשם המבב"ל שבתב שלא יהא שעמו שלא הרי"ף והרמב"ם
ונם בע"הע כתב עליו ולא ברור לן ונם ה"ה לחר שבת' שעמת כתב ובעיין ס"ב ח טור סע"ו כשם ה"ל יוכה א שם סי' ו' בשם הרא"ש בפסקיו בס' מי שהיה
כשוי ליבב דברי רבינו יונה שאינו תובן על לב הלי ב שם סי' ו' כ"כ הרא"ש שם וביאר שם לפי שום בו הבסל לבלוה ואין תדין כן בתוחים כמ"ש המחבר

קטו קטו

(א) אם כתב לו הלוה לחקני כו' ויש פוסקים דנם בדלקני לחרי' לחריות ש"ם הוא וכבר פתחתי בזה לעיל מי' קי"ב ס"ח ס"ב והסמ"ע ס"ק ח' וס"ק ג' לחריך ליחר דלחרי' מלן דס"ל דלא לחרי' לחריות ש"ם בדלקני היינו בלוה למלוה לכל בלוקח לענין הזכח לחרי' דהוה כלומר כתב לו דלקני לכ"ע ולא"ן דברי הרא"ש לי נס מ"ם סכן מזמע מל' הרי"ף והרא"ם והכ"י והטור לפע"ד לא מזמע מידי ולא"ן להבין דלא"ה מחלי דמזמע מדברי הרי"ף והרא"ם והכ"י וטור דלוקח מחזר ונוכח הזכח מהמוכר ולא"פ שלא פי' לו הזכח דנם בזכח לחרי' לחריות ש"ם הוא וכ"כ הרא"ם להדיא פ"ק דמציעא נבי ס"ל רב חייא בר לחא לרבה לא מעתה מתכה דלא כתיב בה הכי ה"נ דלא טריף אבל כי אין דרך לקבל לחריות בתחנה לבל בתכר אבהנו בקבן כין בזכח בכל יפוי כח אבהנו לכתוב עכ"ל ועוד כתב כן הרא"ם לקמן נבי לחיר דבא הלכתא יש לו מעות ויש לו זכח ולא"פ שלא פי' לו הזכח ולחריות ש"ם הוא לפי' על הזכח עכ"ל ולא"ן מזה דולקי כיון שכך כות' מוכ' בלוקח אבא לוקוס ולחפי' זביני לוקן ועמלהן ובזביהון מלן דזבן לרעא לדעתא דהכי זבן ולחזור ויגבה הזכח מהמוכר לת נוסו לייתן לו נ"כ הזכח (ע"ל ס"ק י"ב) וא"כ המוכר הזכח אהוא דלקני על נוף החוב זה לא אתעבו כלל ולו"ן כי זה ברור: ונם מ"ם הסמ"ע אבן מוכח מה"מ הר"ב לקמן מיהו דלקנה כו' ולפע"ד לא מוכח מידי דהר"ב כתב לי' זה לכ"ע לפי שכבר הניח לעיל ר"ם קי"ב דלקנה י"ל דלחרי' לחריות ש"ם הוא ובא כאן לחזר דלא כתב בלוקח בהדיא שלא יגבה מדלקנה אין בלוקח בזכח בכוס לכ"ע. וגם בחנות קזוב קפ"ה ע"ג כתב בדעת הרא"ם דברים אלינם בכוונים בעיני. העיקר נראה לאין אילון בין מלוה לבלוקח בזה. טוב ראיתי בב"ק הזכח בעיר על הסמ"ע בזה ולא"ג שהראיה שהביא הב"ח מתחרט"ל אינה ראיה דלא עדיף לי' מהרא"ל מל' הרא"ם וכמו אפי' הסמ"ע ל' הרא"ם כך יש לפרש דברי מהרא"ל מ"מ דברי הב"ח נכונים בפשט דברי הרא"ם ובדינ' ודו"ק: (ב) דלקנה כו' בין אבא שבאו הנכסים אקנה כבר אבל אינתעב' ואסוס דלקנה הוא עור' ובעינן דכתב ליה דלקני אבל בחמת ל' הרמב"ם אינו כן אלא ל"ל ר"פ כ"ח מה' מלוה ב"ח נוכח את הזכח שהבנים הלוקח בין שהבנים מחמת הוכלה בין שבאו הנכסים מחלוהן אלא אלא שבאו מחלוהם טורף כל הזכח ולא הבנים נוכח אבל אינו בכל הזכח בו' עד לפיכך ראוכן אלוה מאמעון מכה וכתב לו אלני עתיד לקנות וקנה אח"כ אדה ומכרה ליור' והבניה בהוכלתו חולקין הזכח בו' ומלאון זה ראיה לאל"ם לקמן ס"ק ה': (ג) טורף נ"כ הזכח כו' לקמן ס"ק י' כתבתי הטעם אסוס שלוקח חוזר על המוכר ולקמן סעיף ל' ס"ק כ"ט על מה שכתבתי איתומים דיבה כמקבלי מתנה אלין לאם על מי לחזור הבאתי דברי התוס' והפוסקים שהקשו ע"ז מהא דתנן בפ"ב דב"ק אין הבכור כוטל פי שנים בזכח ולא הקשה בכתונתה ופריך בב"מ והאתר שוטל כ"ח נוכח הזכח ומשני מקולי בתוספה שנו כאן ולא הבנות בחזוקתיהן כמי תנאי כתוב' ובכתובה דמי והתם מזכח יתומים לחיי מזכח לקוחות אי"כ מאי אריא אלא טרפי בכות מזכח והלא מנף הקרקע כמי לא טרפי כו' ובתב מהר"ם אידלא פ"ק דמציעא וז"ל ויש לדקדק דלפוס בנרא דהזכח דמזכח לקוחות דוקא חייבי אבל מזכח יתומים ב"ם כמי לא נבי מסוס דאין לאם על מי לחזור אי"כ מה"ט אינה נוכח מזכח הבני לקוחות דאין לאם על מי לחזור שהרי מת המוכר כיון דהבנות רוצין לאון מנכסיו כו' ע"ש שהאריך והניח בקושיא ולפע"ד מעיקרא לקי"ל ולא כיון יפה בדוכא דאינ' אמת המוכר מ"ת בשעה אשבנים לוקח לא מזכח אדעת' דאקיל ליה מב"ח רק אדעת' דאקיל ליה המוכר כיון דכתב ליה אבא אינו אינוסו כו' ובמ"ם הרי"ף והטו' ובמ"ם לקמן ס"ק י' והוא פסוס וא"כ פריך אפיר אמאי קתני אינו נוכח הזכח הא מזכחת לה דנבי מלקוחות אשבנים דלא אינו בזכח אשבנים לאחר מיתת המוכר. ונם נראה לאפילו בזכח אשבנים ס"ז דמ"מ קוסס בזכח אשבנים דלא אינו בכנסים אבל יתומים אי במקום אחר וחוזר ונוכח כיון דכך כותב לו אבא אינוסו כו' ולעולם לא אזכח לדעתא דלאקוב מב"ח והיינו אבתנו הפו' מתמה ב"ח נוכח הזכח מן הלוקח מאי"כ ביתומים לעולם אין לאם על מי לחזור שהרי בלאו הכי הכל לאם בירוסה כן נראה ולא כדור ולא"ן כמהרש"ל וז"ל: (ד) וי"ל דבכל ענין כו' ובאפותיקי מפורש גם י"ל אלו מודים ובלאיתא בה' המ' וז"ל אין הגאונים מודים בדבר זה אלא לעולם לא נבי ב"ח אלא אי אפילו בזכח דמתילא ובדבתב ליה לאקנה אלא בדאויה ליה לאקנה אפותיקי מפורש וכו' וכ"כ הר"י הלוי ז"ל לעולם אינו נוכח אלא אם אפילו בזכח דאתי מתילא עכ"ל ולא"ן האפותיקי יתבאר בפ' זה ולא הרמב"ן ז"ל כתב כן דבל אלא אויה ליה אפותיקי מפו' אינו נוכח אלא אם אפילו בזכח דמתילא עכ"ל הר' המ' ר"פ כ"ח מהלכות מלוה. וכן מבואר מדברי הסמ"ע לקמן מי' קי"ו ס"ק ב' והב"ח אם בבאפותיקי מפורש נוכח בל הזכח דמתילא אף לחרא"ם ושור. וכ"ל הטעם דבאון דבאפותיקי אפילו ביתר מקומו ובלקמן סעיף ב' בהנ"ה א"כ ע"ב משעמת אבקרקע אלו מתם כמבורה ולאחר אדעתא דזבן וכמ"ם אם בס"ק כ"ג א"כ הא הכא לאחר אדעתא דזבן ולא אדעתא לאיקר ולפ"ז אפילו לא כתב לו לאלוה לאקני בענין אינו טורף מדלקני נוכח הזכח מן הלוקח משעמ אחר אדעתא דזבן. ולפ"ז אפי' בזכח דמתילא הוכלה נוכח בל הזכח באפותיקי ואינו כותן לו רק ההוכלה מה"ט ולדעתא דזבן וכמ"ם לקמן סעיף ב' ס"ק כ"ג וכ"ד. וכן כ"ל ברור:

ולפי זה לא"ם לקמן סעיף ב' ס"ק כ"ג בזכח ה' המ' אאשה אחרת ל"ל דלעולם אינו נוכח באפותיקי יותר מחובו וכתבתי אם אבן דעת רא"י והרז"ה א"כ ה"ה הבא לף באפותיקי מפו' אינו נוכח רק אבי הזכח לאי"מ אלו ומכח דלקנה וכן נראה להדיא מדברי הרז"ה בם' המאור פ"ק דמציעא ע"ם ונראה אלא דקדקי הרמב"ן והר' המ' וכתבו וכ"כ הרז"ה לעולם כו' כלומר בזה אוה הרז"ה לעולם אינו נוכח אלא אבי הזכח ואינו אינו נוכח אלא אבי הזכח ואינו אבתנו ה' המ' ודין אפותיקי יתבאר בפרק זה לאחורה קצה לאחה טורף כתב כן ועוד לאה כתב וה אחמ"ב הדברים הל"ל כן בסוף הענין אלא בא לומר אדין האפותיקי יתבאר בפרק זה אאשה אחרת יש ולאשתם אפילו אפותיקי לעולם אינו נוכח רק אבי הזכח ואינו אבתנו מיר אח"כ אלא הרמב"ן ז"ל כתב בכל אלא שוויי ביאלוה אפותיקי כו' מאוס הרמב"ן לטעמי' אזיל דס"ל דבאפותיקי נוכח יתר מחובו וכמ"ם ה' המ' לקמן בשמו. כ"ל ברור כונת ה' המ' אלאוכו אלר והוא בדקדוק גדול וא"כ מ"ם הב"י ס"ג אבתנו ה' המ' אאשה הרמב"ן ז"ל לעולם אינו נוכח בכל אפילו בזכח דמתילא אלא באפותיקי מפורש וכ"כ הרז"ה והרמב"ן עכ"ל הוא אלא בדקדוק לבהרז"ה אפילו באפותיקי מפורש לא נבי וכמ"ם ודו"ק כי זה כ"ל ברור:

ונ"ם נראה אפי' לפי מה שהעלינו לקמן ס"ק ה' דהעיקר בהרמב"ם והמחבר דזבתא דמתילא טריף אף בלא דלקני מ"מ ב"ח בזכח דמתילא אלא אם אינו אינו נוכח אלא אם אינו אינו נוכח אלא אם אינו אינו נוכח

בהשבים מחמת הוצאו' הלוקח: ג טורף מלי השבח ז"ל הטור
דהאי שבח כאלו קנאו מוכר ומכרו ללוקח אחר שמכר לו הדה
ומכח גם אחריו' דהלוקח על השבח והי"ל כלוה ולוה ואח"כ קנה
ומכר לחולקין מלוה לאשון והשני בדכתב לבו דלקנה כיון שלא
קנאו אלא לאחר הלוואת שניהן
ושיעבד שניהן על עליו כאחר
עכ"ל בקצת שינוי לתוספת ביאו'
וכן הוא בלאשר"י בס"ק דבמ"
וכלל דבריהן וכוונתן הוא דהא
שבח שהשני הלוקח אחר לגיאתו
הדדה דה"ל לו המוכר כלוה מהשלוה ולוה דמי לגיאת הדדה
מהלוקח ומשכון כעילת דלת (כמ"ש אחר זה) תקנו שיהא השבח
שהשבים הלוקח כאלו מכרו הלוקח לבלוה שהוא מוכר שלו וחזר
הלו' ומכרו לבלוקח דודאי לא עדיף שיעבודו דמלו' בדמי הלוואתו
משיעבד דמי קרקע של הלוקח כמה שכתן בעד הדדה ואף שתקנת
כעילת דלת לא שייכא בלוקח (דלא כא אלא לשוכתו לקנו' הדדה)
מ"מ כיון דאחריותו נ"כ על בלוה דו בכח התקנה כמה שהפקיעו
מידו מלי השבח שהשבים הדדה כידו ולא כולו וכזה עדיף הלוקח
מהלוה דאעפ"י דלא כת' לו דאקנה מחזיר כחלי שבח שבידו דהא
לא מכרוהו לכתיב שיעבד דאקנ' אלא משום דקנה וחזר ומכר ואין
בח כוח המלוה לבוטל מיד הלוקח מה שקנה אחר הלואת המלוה
ומכר' וזהו דוקא שייך בכ"מ שהשבח שקנה הלוה המוכ' חזר ומכר'
לבלוקח. אבל הלוקח שהוא מוחזק ועומד בו והשבים אלו לא
נדע בו מלו' לא מכרו המוכר ועדיין הוא כיד המוכר דהיה נוכה
וחולק עם מלווים בהשבח כלי כתיבת דאקנו. ואין לומר כיון
דאחריבן בהשבח כאלו קנאו הלו' מהלוק' א"כ הי"ל דיבו כלוה ולוה
וקנה וכת' לראשון דאקנו ולא לשני דקנאו הראשון ולא השני.
דשאני כבא דהקנייו' השבח מהלוקח והמכיר' לו נעשה הכל בפע'
א' אחר שהשבים כיד הלוקח וא"ל לא נזכר שזוס פוסק ומקבר
דעדיף הלוקח כתיבת דאקנו' אמרינו דלא נדע מלו' לוה מתנו
לוה וקנה ועדיין הוא כיד הלוה ודוק ועפ"ר שהבאתי ראיה לזה
ושעם הבלונת שכתב התחב' ומוס' שם דריך הב"ח לתחוי' להלוק'
הכונא' מבורר ג"כ שם כאשר"י דכת' שם ז"ל משום דלא תנשול דלת
כפני

ואם (ז) יטורף
חצי

(ו) מיהו אם כתב בלוקח
אין בלוקח בשבח כלום
השביחו מחמת הוצאה

(הר"אם פ"ק דמציעא)

ג

(ל' קכ"ז ע"ב) והבלכות שם

וכתב ס"ם
הטעם כיאלו
רבינו כפ' זה

וכמו שאמר לבלוקו
מי שמת ומפורש זה
בגמ' פוף פ'
מי שמת

וכדמשמע בכולי' סוגיא וגם מהך דמתנה קרייה רחמנא. וכ"כ הרא"ש בפ"ק בבא מציעא דלא אמרו יש לבכור קודם
מלוקה אלא במלי דאתא ליד דלבוה ואיתא השתא כרשותיה דמתנשיון מכל דאמר אלינו מלוי. דבר אלינו מלוי. כגון שבח אבל דיקלא
ואלים ואריא ואסיק ארשון אפיר הוי כרשותיה ולא מקרי דאתי אי לקמן מי' רע"א סעיף י"ב וכן כתב המאוקי יוסף פ' יש
מוקלין ז"ל פלוגתייהו דרבי ורבנן הוא משום דכתיב בכל אשר ימצא לו דדרשינן מיוסיף אלין הבכור מוטל בראוי כבמוחזק ודיקלא
ואלים ואריא ואסק ארשון אפי' רבנן מודו דאקיל פי שבים דמוחזק מיקרי ע"כ:

ובאמת מבאתי ולא מצאתי בשום מקום שהגאונים והרז"ה והרמב"ן והרשב"א מוקמי' על הרמב"ם בזה ולבי אומר לי אלא כתבו
דברייהם אדברי הרמב"ם בשבח דבתייקרה רק אשאר שבח דמתיא כגון בתפירה והוי אוכלי ואולמי והוי תמרי לו
אפשר שהרשב"א חלק על הרמב"ם על מ"ש כגון שעלו בה חילבות דעלו בה חילבות משמע אלא היו בה מתחלה חילבות ועלו בה וא"כ
בשתו והוי לקמי. אבל מדברי הרב המגיד לא משמע הכי אלא משמע ממילא מוקמי' על הרמב"ם וכן משמע בשור
וכן כתב בבית מדש ס"ג להריא וכ"כ בסמ"ע לקמן מי' קי"ו ס"ק כ' וכן בב"מ שם וכן משמע להדי' מדברי הרב בהגה והעיר שוגן ואחר
אחרונים לאפי' בתתייקרה אינו נוכה הב"מ רק אלי מלי השבח ואח ולאי ליתא וכמ"ש. וכראה דהרמב"ם מיתי אגב שיטפא כתב עלו בה
חילבות וז"ל כגון דיקלא ואלים אלו מ"ל יעבו בה חילבות. ועכ"פ נראין דברי הרמב"ם עיקר בזה דיש חילוק בין שבח דמתיא
לשבח דאקנה ואלים אלו מ"ל יעבו בה חילבות. ואחר אחרונים שנמשכו לדעתם:

וראיתי בבעה"ת שער ג' חלק ו' כתב כדברי הרמב"ם והגידולי תרומה שם דף ר"ט ע"ב כתב שהיא סברת הרמב"ם ואינה מוסכמת
אבל הלחרונים דסברי מה שאמרו בשאלתי מי שמת מלי נוכה מי דקאתי אלי שבח הוא כולל לשבח דמתיא ודמתמת
הוא אלא דלעולם אין כ"מ נוכה אלא אם השבח וכן הבין הרב המגיד בשם הגאונים והרשב"א והרמב"ן כו' ולפעד"ז עיקר כהרמב"ם
ובעה"ת ואף הרמב"ן והרשב"א תולי' לו וכמ"ש. וכ"כ המ"ג דף קנ"ח ע"ב וז"ל אחר שמוחל ב"ח נוכה את השבח שהשבים הלוקח
בין שהשבים מתמת הוצאה בין השביחו הנכסי' מלויהן אלא אם השביחו מלויהן ישרוף כל השבח ואם השבים מתמת הוצאה נוכה אלי
השבח לפי שהשבח בא לאחר שלוה ומכר כו' ע"כ (ועוד אכיא לקמן פוסקים דסברי כהרמב"ם):

עוד הקשה בס' נ' תרומה שם על הרמב"ם דא"כ מלי פריך כ"ם פ' מי שמת (סוף דף קנ"ו) מהא דלשבח קרקעות כולו ולאלי
ומיק דאלי שבח קאמר ליתא דמיירי דהא קאי לאתתי לשבח קרקעות מנכסי' מעוכבים והתם בכל שבח מיירי וק"ל:
בדיים ועוד דמתמא בכל שבח מיירי דהא קאי לאתתי' לאין מוציאין לשבח קרקעות מנכסי' מעוכבים והתם בכל שבח מיירי וק"ל:

וגם מ"ש הכ"ל סעיף ג' שכדעת ה' המגיד כן דעת כמוקי יוסף בפ"ק דמציעא גבי הא לאמרי' הא דמסיק בה שור לרעא ושבחא
כו' וכתב שכן דעת הרמב"ר עכ"ל כלפע"ד ברור שטגג בזה דאדרבא דעת הכ"ל והרמב"ר כהרמב"ם דז"ל הכ"ל שם הא דמסיק
כו' משמע דה"ל דאין לאכתי לא מוקמינ' בשויה מילתי לא גבי ואתר מחוכו כלל אפי' בשבח דמתיא הא לא מלי לאיתמר
לרעא לשבח וכן הבינו הרב"ר ז"ל עכ"ל והבין הכ"ל דה"ל לאוכה נוכה ואתר מחלי השבח ואיתא דלא קאי אלא בחסיק שור לרעא
לחוד ולקמר דלא נבי ואתר מקומו כלל וזהו דבר פשוט אבל אם התוב כנגד השבח מודה להרמב"ם וכמו שכתב להריא לעיל מיניה
בסמוך מתם וז"ל הא דמסיק כו' בהא אחר שמוחל נוכה השבח ואינו כותן כלום וכדמי' לעיל דשבח דמתיא נוכה כולו ואפילו לא כתב
ליה דלקמי ובשבח הבא מחמת הוצאה כין בגנב הוצאה כין בגנב ודבכתב ליה דלקמה כו' עכ"ל וכ"כ עוד המגי' שם להריא
בתחלת הסוגיא וז"ל אחר שמוחל כ"ח נוכה כין שבחא דמתיא הוצאה אלא דשבח דמתיא כגון דיקלא ואלים אריא
ואסק ארשון אי שהיקר קרקע כ"ח נוכה כל השבח משום דלא מצינן ליה כדבר אלא בא לעולם אלא כאלו היה בעולם בשעת השעבוד
ונקנו ליה למלוה מתלה ואחלי שעמא נוכה אפי' מיורש ומקבל מתנה וכמ"ש הרי"ף עכ"ל. וע"ש. ואין הפרא לאשמעינן' לבי' דברי
הכ"ל אלו ולא בסוגיא ולא בתחלתן ע"כ שעה בזה. וגם תמיה ליה על הכ"ל אמאי לא הביא לזה מהש"ם דמ"ש טוקלין אכבאתי
וגם מ"ש ומה"ש נוכה אפי' מיורש וכמ"ש הרי"ף כו' אינו מכוון לפי ענייות דעתי דמיורש נבי אפי' בשבח דתפירה והוה אוכלי (לו בשבח
היתר על הוצאה וכמ"ש לקמן ס"ק כ"ו) משא"כ לענין לקמי:

ועכ"פ זכינו לדין ברור דשבח דמתיא כגון בתייקרה ודיקלא ואלים ואריא ואסקה ארשון וכל מלי דמוטל בכור פי שבים ולא
מקרי ראוי לגבות בכור לא מיקרי דבר אלא בא לעולם לענין לקמי וכעל חוב נוכה כל השבח אין הלוקח אין הלוקח דהוי
דקנה כן בלפע"ד ברור כאמת ומקום הניחולו אין הדמים בזה: (ו) מיהו אם כתב לבלוקח בהריא כו' כתב כן אפי' לא"ל
אחריות ע"ם הוא אף בדאקמי וכמ"ש לעיל ס"ק ז' וע"ש: (ז) טורף מלי בשבח. והתני ר"ו לטרוף ואם נריך הב"ח להניח לו

קרקע

ז עור כ"ס הרמב"ם סס שכן הורו חכמים גדולי' דלא יגרע כחו מקיומך לזדה תכירו שלא כרשות ומנוחר דיכו בסי' ע"ה וכן היא פוסקת ה"ה וכתב סס ובכרא זו כתובה בהלכות בע' איכא מ"ר ודאיתה סס ודכיכו הכריע כאות' ח וכ"כ הרי"ף וכ"כ בה"ת בשער ג' וכתב סס"כ הרמב"ם כפי נוסחתו ברמב"ם ט שהסכים עם נוסחות הב"ת ושכן היה הנוסח לפניו אבל בגדר הנות כתב שאלא אם"כ נוסחא מדוייק' ומונה בדברי הרמב"ם כנוסח ה"ה והכי נקטינן כהרעתו של הרמב"ם י כתב ה"ה מבואר בגמר' פ"ב מי שאת דף קנ"ז ע"ב

קרקע לו יתן לו מעות בזה יש חילוק בין לפוחיקי לו לא ויחבאר לקמן פעיף כ' ע"ב : (ח) תני הסבת ובהרא"ש איתא דאם הקרקע שוה ק' זהו' והסבת י' זהו' יוקח הלוקח עשרה חלקי הסבת והחלוה חלק ק' והב"י כתב עליו שדברי מתמיהי' ובבר הריבו בס' אנו' לוזה דף פ"ה וכמ' מעד"מ פ"ק דמציעא וב"ח לייסב דברי הרא"ש הקיימו ע"פ שאת ל"ח שהבית הרא"ש פ' מי שהיה בשוי והטור לעיל סי' ק"ד סי"ח דחולקין לפי ערך תעותיהן וגם ר' יוחסף כתיב ר' ח"ח כת"כדברי הרא"ש הב"ל(עיין מ"ש לקמן פ"ק י"ב) ולקן להאריך בזה כיון דלקמן קי"ל לעיל פי' ק"ד סעיף י"ד דלא כר"ח ק"כ הכא בכל עכין חולקי' הסבת ביחד והיינו שכתבו הפוסקים בפתחא גוכה תני הסבת ודלא כפ' ח"ח שם שכתב שמריך בגר ובר בגר איכרא דעת המפרשים לתה פתחו דבריהם וכתבו תני שבא כו' ולק"מ שבבר ידוע שהמפרשי' פוסקי' דלא כר"ח וק"ל : (ט) היתר על הקולה · כן הוא משמה שכן הורו חכמים גדולים כו' והוא כפי נוסחת ה' המגיד ושור בדברי הרמב"ם והוא דעת ליכא מ"ד שברי"ף לכן בחיומכי שעם המגדל עוז ליתא כדברי הרי"ף וגם המגיה שם הגיה בגליון שבדק בחרבע בספרי הרמב"ם ולתא כתו הנוסחאות ההם וגם הב"י כתב שהעיקר כנוסחאות

ד (ח) חצי חשבון הגה (י) וי"ח לקין הבעל חוב כוחן לו הולקה כלל מלאחר להחוב אלו נגד הקרן עם הסבת (עור כ"ס ה"ר ס"ק ועיין בב"י ט) (יא) והוזר הלוקח וגובה הקרן מנכסי המוכר ה אף מהמשועבדים שמכר אז

(ט) זהיתר על ההוצאה: (יב) ולוקח: ד תני הסבת ע"ל כ"ס כתבתי לקמן כדברי הרמב"ם עלי' חובו בהלה לו דמי והחוב שהלוקח יש לו על המוכר הלוה הוא הרבה יותר ממה שנ"ח הלוה להחלוה אפ"ה חולקין בשוה בהסבה. וע"ל שבאחר לעיל ס"ק ד' ס"ו עיין בב"ח ובדרישה הארכתי בזה ע"ש: ה אף מהמשועבדי שמכר כו' והיינו אם הם רחוק מדירת המלוה ומכרן אחר שמכר לחלוקי לוקח הבדה זו שעוקף המלוה דלא היה יכול לגבות היתכו כיון שחיבו המלוה וכמ"ש הטור והמחבר בסי' קי"ח ע"ש ועמ"ש בדרישה עוד מזה : אלא

בפני לוין לחלוה רבכן לגשבודי' דב"ח אלא יפסיד כלל מחה שמוכר הלוה וכאלו בשאלת הבדה ביד הלוה הייה גם הוא עמל בה והבטיחה והלכך אפי' הוכלה אינו מחזיר ליה · ואע"ג דהלוקח מגולן מחזיר לו הנגזל הכולה תקנה היא לב"ח כדפרישי' משום בעיל' דלת ועוד שבח הלוקח בגבולו בשיעבודו · ועוד דהא מעיקר כתיב עליו דעת לבחת אם אין המוכר עכ"ל ור"ל דכת"ל המוכר בלחריות יחיכה ומחליהן ובבחיהן והיינו דמי הקרן ודמי הסבת שמחת הכולה היינו ומחליהן ודמי הסבת שבסבת הלוקח יש לו בגבולו בשיעבודו · ועוד דהא מעיקר כתיב עליו דעת לבחת אם אין המוכר עכ"ל ור"ל דכת"ל המוכר בלחריות יחיכה ומחליהן ובבחיהן והיינו דמי הקרן ודמי הסבת שמחת הכולה

ו אלא מבני חורין והיינו מתיקון שלם כיון שאין קול להשבח
אם שהשבים לא ידעו הלקוחות להיזהר מליקח כנגדו מהמוכר :
ז אבל אם שכחו הנכסי' לאחר מיתת המוכר כו' הטעם
דהא לא זכה בו המלוה אלא משום דאתו רוחין כאלו קנה המוכר
להשבח לאחר שנשבח ולא הרי
בשעת שנשבח לא היה קיי' המוכר
שלאחר

וענבה מן המשוחררים כשעור כל השבח שהוא והמלוה היו בו כשני
מלוין והלכה כריב"ל דאמר לו לאחר דשישא לא יעלה על הדעת לאחר מלוקח ולא
דהאי מתי השבח הנשא' ללוקח הוא כשבין להשבח כשעמו אתי אל לך
לוה ולוה וקנה אתיקן עלה ותשכיון לשבח כאלו קנאו עתה המוכר אבל
ומכרו ללוקח ואי מחזיק בה המשוחרין פו'
לוקח בשני' עמו הוי לגביה קנה ה"ה דמשכחת
ואח"כ לוה הוא פשוט ומבואר לא בלא כתב
ולאי כשבא המעות הראשונו' אל לו לאקנה
עיקר המכר הוא עכ"ל אך מה ולא היה לו
שהוכיח לאי מחזיק בשבא אל המלוה
עמו ה"ל קנ' ואח"כ לוה אין כ"ל המשוחרין
כן דהא כתב רשב"ם ס"ם מי שמת בשעת אלוה

כ והא דשריף

או נתן (יג) לאבל
(יד) השבח שטרף ממנו בערב חוב אינו גובה אותו
מנכסי המוכר ו (טו) אלא מבני חורין : (טז)
(וכל זה לא מיירי אלא בשבח שנשבח הנכסי' בעודו המוכ' חי ז אבל אם שכחו הנכסים
לאחר מיתת המוכר מאין לבעל חוב בו כלום ונשאר כולו ללוקח (לי פ"ק דמציעא)
וכל

פוף דף קנ"ו והרא"ש והנ"י פ"ק דמציעא והעור ר"ם זה ושאר פו' הטעם דלוקח מואל אבי השבח להאי שבח הוי כאלו קנאו המוכר ומכרו והיו לו בעת
ללוקח כו' אלמא דאיינו משום חיוב דהשבח עמו מכור לו דאל"כ הא"ל כאלו שעבדו המוכר ללוקח כו' ועוד דאי ל"ת הכי אמאי אתחייב שאכר אלו
המוכר לאזור ולשלם השבח ללוקח ח"ו פשיטא דזכה בו הלוקח משעה מכירה ואחריותו עליו והמוכר בשעת מכירה מכר ללוקח גוף ומכני כך לא
הקרקע וכל השבח שעתידה לעשות ואע"ג דאין לדון אדם מקנה דבר אלא בא לעולם וכהלעיל פ"ם סעיף ו' ובקונן סימן ר"ט ס"ד בהג"ה ככנסו תחת
ה"ל כאומר לו אני מוכר לך הקרקע עם כל השבח שיהיה עליה ואני מתחייב עמוי להעמיד לך גוף הקרקע עם השבח לו תמורת כספן אחריות
כשיגרמו מחך וע"ו משעבד לו כל נכסיו דקנה ודאקנו (וע"ל פ"ח') כמלא אחיד בשעת המכר כתחייב לו המוכר בעד כספו המלוה
מקנתו בשני דברים בחיוב על גוף הקרקע וכחיוב על השבח תדע דהא בגוף הקרקע נוהה אמאי בחשבה כלום הא לא הלוה כלום רק וכנכסו תחת
נתן לו המעות בעד הקרקע אלא ודאי כיון שבתחייב עמוי להעמיד גוף הקרקע לו תמורת כספה א"כ הא"ל לוה על גוף הקרקע וא"ה לאחריות
בכה"ג הא"ל כמו לוה על השבח חיוב בשעת המכירה וכן משמע לרבו' בעור ר"ם זה שכתב כאלו קנאו המוכר ומכרו ללוקח הלוקח
לאחר שאכר שאכר לו הדדה מכר לו השבח ג"כ (וכשמ"ע ס"ק ג' כתב דמכירת השבח הוא אח"כ כשבא לעולם קנאו מהלוקח ומכרו לו והשמ"ע כתב
השבח כיון דאחריותו על השבח נופלה משום דמכרו לו אלא דמ"ש העור ומכרו ללוקח אחר שאכר לו הדדה כרחה כותבו בשעת המכירה ל מתשבח
מיד לאחר שאכר לו הדדה מכר לו השבח ג"כ ואין עכמו לייתן לו השבח ג"כ גישין דף מ"ח
ואין זה כלפע"ד אלא כ"כ מ"ש שקנאו מהלוקח לא יתכן לפע"ד וכמ"ש לקמן פ"ק ט"ו ע"ב) ומייב עכמו לייתן לו ע"ב ומבורר
ועוד ודאי ל"ת הכי דאיך כאומר שאכרו ללוקח אחר המכירה שוב לא היה לו לאוכר עשק עם הלוקח אלא ודאי כמ"ש :

וא"א לאור שיבבה להמשובדים סך המכירה שהרי אינו סך קטוב בכמה קנה השבח וודאי בשקנה מתת"ל הקרקע נתן הקרן בעד כפ"ק דמציעא
גוף הקרקע ולא בעד השבח בכלל שהרי לא היה אוס שבח בעולם ונהי דהאוכר מכר לו השבח שיהיה אח"כ גם כן מ"מ השבח דף י"ד ע"ב
ודאי מכר לו בדבר מוגע או נתנו לו במתנה ומייב לו לכשיבוא בעולם וכמ"ש כך היה נראה לומר בזה: מ"כ כיון דמשום

אך יש לדקדק א"כ דשבח השבח שנעשל הלוקח הוא בעבל חיוב השבח עמו א"כ הרי אי לאו הלוקח היה הכ"ח גובה כל השבח דאקנו אתיקן
ואיך כולל כמקום הבעל חוב הלא ב"ח מ"מ דין משעבדי יש לו ואין גובים השבח מהמשובדים והיה כ"ל דאין מוציאין לשבח עליה מהו
קרקעות מפני תיקון העולם תקן ודאי שבח כיד הלוקח הוא וכיון שאינו מוציאין אלא מחזיק מה שתת ידו אל אייך תקון העולם (ועיין שהשבים לאחר
מ"ש לעיל סי' ק"ד סעיף ז') : שמת לא קנאו

אכן מדברי המ"ע ס"ק ג' משמע שאני השבח שנעשל הלוקח הוא על קרנו שכתב דודאי לא עדיף שעבודו דמלוה בדמי הלוקחו המוכר
משעבוד דמי קרנו של הלוקח כמה שכתן בעד הדדה כו' וכן מוכח מדברי הרא"ש ור' ירוחם נבי מ"ם שהלוקח נעשל עשרה מעולם
קלקים לפי ערך מעותיו והכלתי דברים לעיל ס"ק מ' דתיקני דהלי"ל ח"ק קלקים בעד השבח ג"כ אלא ודאי כיון דהשבח אינו כגבה
אלא מכני תרי אינו נעשלו נגד הכ"ח דכ"ח דין משעבדים יש לו וכ"כ בס' מעד"מ פ"ק דמציעא ובכ"ח ריש סי' זה בפי' דברי הרא"ש
וא"כ הדר' קושיא לדוכתא דלא לאיתני בשתא' חוזר ונוכה הקרן מכבסים משעבדים וכן כל הפוסקים כתבו בשתא' חוזר ונוכה
הקרן משמע כל הקרן וכן משמע יותר בדרש"ם ושור ע"ין סם שכתבו תקנון כיצד הי' עליו חוב של מקתים זוז ומכר ללוקח שדה שוה מנה
והשבח שנה מקתים שוקף הכ"ח ק"ן וקונר הלוקח הקרן אף מן כמשעבדים כו' משמע שנוכה כל המנה הקרן אלו מהמשעבדי'
ואולי לזה כתבו הנ"י שכתב בר"ם זה על דברי הרא"ש הנ"ל ודברי מתמיהים ומ"ע כלומר לפי דברי הרא"ש משמע דנוכה השבח על
הקרן ומשבח דס"ם וכל הפוסקים משמע שנוכה על השבח עמו וכמ"ש : ואפשר לומר דגם לדברי הרא"ש חוזר ונוכה כל הקרן מכבסי'
משעבדים דכיון דהשבח מכור לו לאחר שבח לעולם והוא תחת ידו כהי דנגד הכ"ח לא יוכל לנוכות בו מעשם מכירה משום דהוי
דאיקני ונקנה ומכר לאחר משעבד ומריך להחזיקו בידו משעם שנעבוד על הקרן מ"מ נגד המשעבדים המחוזרים לקנייתו יוכל לומר
נגדיכם מוגע המכירה ואני מחזיקו בידי מחמת שהוא עמו מכור לי : ודוחק : ואולי דמה לאית' בס"ם ופוסקים חוזר ונוכם
הקרן מכבסים משעבדים היינו קרן כחות תקני השבח ולשבח קיימא בקשו וכ"ע : (יג) אבל השבח כו' נוכה מנכסי המוכר כו'
אבל כותב לו מוכר לוקח אבל חיקום ואיפשי ואדכי זכיכי אילין עמלהון ומבחיהון כו' וכתב הרמב"ם פכ"ח מה' מלוה דין כ' ואפי'
לא כתב דבר (והרב המגיד איתא במקום תיבת דבר כבר) מודע שזה דין המוכר ולוקח עכ"ל ומביאו כ"י ר"ם זה וכתב הי"ה סם אבל
כתבו ז"ל שבתחו כפירושו וכן עיקר עכ"ל ולפע"ד דין זה ס"ם ערוך הוא פ"ק דמציעא (דף ט"ו ע"ב) אמר רבא הלכתא יש לו תעות
ויש לו שבח ואע"פ אלא פירש לו השבח כו' ואחריו ע"ם הוא גם כן בשטרי הלוא' כין בשטרי מקח ומחכר ואע"ג דהא יש לו שבח אלא
אמאלא שדה שאינו אלו מ"מ אי לאו לאחריות ע"ם הוא גם בשבח בכל מוכר למה יאלם לו הנזלן השבח וכן משמע להדיא בפירש"י
שכתב הלכתא יש לו תעות ויש לו שבח ואע"פ אלא פירש ולית לן דשמואל דאמר שבח צריך לימלך עכ"ל ושמואל התם בכל מוכר מוירי
ע"ש וכ"כ בעל המאור פ"ק דמציעא דף ט"ו ע"ל אות ע"ח ל"ל אתחר המוכר שדה ומאלא שאינה אלו אחר רב יש לו תעות ויש לו שבח פירש
ואע"פ אלא פירש לו אלא הכל לאחריכן לאחריות ע"ם הוא אפי' כמקח ומחכר כין בתעות כין בשבח כו' וכן מבואר בדברי הרא"ש
שהבאתי לעיל פ"ק ח' : (יד) השבח כו' נוכה מנכסי המוכר כו' משמע דבין שבח דמתחת הולכה וכין שבח דמעל לא חוזר ונוכה
מנכסי המוכר כגון אלקחה בח' ונתייקר ושוה ר' לא אחרי' הרי לא נתן לאוכר רק ק' ונם לא עשה בו שום מעשה ולאחר ישוא יותר מאה
שנתן אלא אחוז ונוכה מן המוכר ר' וכן מוכח בהדיא בהרא"ש פ"ק דמציעא ושאר פוסקים ועיין לקמן פ"ק כ"ו וכ"ז וכן הוא להדיא
בעור ומחכר לקמן ריש פי' קי"ו ע"ש : (טו) אלא מבני חורין. ולא מהמשובדים וכתב הרמב"ם ספכ"ח מה' מלוה הטעם
לפי שאינו קנוב וכן הוא בהרש"ם ריפ"ק דמציעא דף י"ד ע"ב ובתוס' שם והרי"ף והרא"ש פ' הנזקין כתב הטעם לפי שאין כותבין ועיין מ"ש
לעיל סי' ס' פ"ק י"ב בזה :

ובבר כתבתי לעיל פ"ק י"ח בשם התוס' פ"ק דמציעא דהיינו דוקא מנכסים המשועבדים שקנו קודם שעדמו אמכר אבל אם קנו
לקוחות נכסים מן המוכר אחר שעדמו הכ"ח השבח מן הלוקח הוא עורף הלוקח השבח אף מן הלקוחות הרחם לפי היו
קנוני בשעת עדמה והוכחתי שם שכן דעת ה' המגיד • אבל לפי הטעם שאין כותבים משמע דאין מילוק ובכל ענין אינו עורף
ואע"ג דכתבתי בסי' ס' פ"ק י"ב בשם רש"י ותוספו' דפ' הנזקין דאע"ג דכך כותב לו מוכר לוקח אבל חיקום כו' מ"מ כיון דבשעת
כתיב' לא היה עליהן שום שבח אין קול לאותו כתיבה כו' וא"כ י"ל דאחר שעדמו אמכר היה השבח מ"מ נראה לא אחרי' הכי אלא ודאי כיון
דלא היה קול לאותו כתיבה בשעת כתיב' ה"ל כאינו כתובי' לעולם דאל"כ לעולם מי' המשעבדי שקנו אחר שבח השבח לעולם
אף קודם שנעדמו אמכו אלא ודאי כמ"ש ודו"ק :

אמנם מהתיית דברי הרמב"ם ושאר פוסקים שכתבו סתמא אינו נוכה השבח אלא מבני חורין משמע דאפי' מלקוחות שקנו אחר
הערוכה אינו נוכה אפי' לשעמא דאינו קנוני וכ"כ מהר"ם אילנא פ' מי שמת שכן דעת התוס' שם ואולקי' על דברי התוס'
דפ"ק דמציעא ע"ש וכרא"ש לומר כיון דאחרו אין מוציאין לשבח קרקעות משום שאין קנוני מתחל' בשעה שנתחייבו נכסי המוכר ונכנסו
בשעבודו אפי' נעשו אח"כ קנוני לא פלגי וכ"ע לדינא : (טז) וכל זה לא מיירי אלא בשבח שנשבח הנכסים כו' מלשון הר"ב נראה
שנשבח הנכסים מעצמם ממילא ואם"ה אם שבחו הנכסים לאחר מיתת המוכר אין לב"ח כלום וכן משמע בעיר שוטן ואולי לשמתייהו
לעיל ס"ק ה' דס"ל דאין מילוק בין שבחא דממילא לשבחא דאשבח לוקח בזה אבל בחמת זה אינו ולשון הטיטורי יוסף כך הוא ס"מ
נמאלי דלשבח לוקח בחיי המוכר אבל בחה שהשבים לאחר מיתת מוכר לא נגבי מידו דאיכון דמשום דאקנה אתיקן עלה אם שהשבים לאחר

ג' אם דין כ' מכולהו

במטיעת אם אבת לין פיהו לא

שמת לא קנאו מוכר מעולם אבל ומכיאו כ"י ס"ג וכרלה דלוקח כתב לאבת לוקח ומאוס דאבת דמתילא כתב אם בסמוך לעיל מיהה דקוה דקנה וכמו שהבאתי לאמו לעיל ס"ק ה' והוכחתי שכן עיקר ע"ש :

ומ"מ גם בזה לא נהירין דברי הכ"י לפי ע"ד דאמו אבן לחריכן שקנאו המוכר מעולם (ובאמת בכ"י אם אינה שקנאו המוכר מן הלוקח וכן הוא בסמ"ע ס"ק ג' אבל בהרא"ש ובור ושאר פוסקים ליתא מן הלוקח ולא תכן בלא לומר שלקחו מן הלוקח כ"ל ודו"ק ועיין מ"ש לעיל ס"ק י"ב) אלא דאמרינן כיון דאבת זה אתי מלרעא דיליה הי"ל כאלו קנאו המוכר דהא מלרעא דיליה ואל"כ מה לי שהמוכר חי לו מת מ"מ אחרי העיון אין נראה לחלק בלא ומכל שכן לפי מה שהקשיתי לקמן סעיף ד' ס"ק כ"ט אהא דפריך בס"ם בס"ם יש בכור והא אחר שאוכל כ"ח נוכה האבת מיתומים והלא שאוכל לא אחר דבריו רק נגבי ליקח והעליתי דפריך אמיר מלוקח לתומים הכיון דנגבי מלוקח אלא דלקנה מאתעבד ול"ל הוא לא יגבה מיתומים ואם אינה לדברי הכ"י מאי פריך הא בלוקח נופה לא מאתעבד דלקנה רק מה שהאבית בחיי המוכר ודוחק לומר דס"ל להם"ם דכיון דרשות יורש לאו כרשות לוקח ל"ה מומים לאחר מיתה כמו לוקח בחיי המוכר בכל זה דוחק ומל"ל להם"ם להקשות והמדקדק היטב ירלה דאם אינה לא פריך הס"ם מידי דהכי דרשות יורש לאו כרשות לוקח הייבו בחה שהיה ברשות אביהן אבל אחי כיון דלא מקרי דלקנה רק מה שהאבית בחיי המוכר ל"ל לאחר מיתת אביהן כיון בלא קנאו אביהן ודם האבית לא מאתעבד דלקנה ואבתה דידהו הוי דה"ל כאלו אבת מוכרלה דלאו יורש הוא דהיה האבת אבו ולמה יגרע כח היתומים בזה • הן אמת אי"ל אהכ"י אינו מפרש קושיות הס"ם בס"ם יש בכור כמ"ש לקמן סעיף ד' ס"ק כ"ט רק כתו אחפרשי אחר קנת מפרשים שהבאתי אם אבל לפי מה הבאתי אם ל"ל ודאי דלדברי הכ"י • ונם אפילו תיאמר כאחר קנת המפרשי' מ"מ כיון דהבאתי לקמן סעיף ד' ס"ק כ"ט דדוב המפרשים סוברים דב"ח נוכה אבת דמכירה והוי אוכלי אלמוני תמרי דלקן הכבת אבו ולמה הייתה על המוכרלה מיתה אע"ג שהבית לאחר מיתת אביהן והוה דלקנה וכמ"ל ס"ק ה' בלוקח :

ועוד יש להוכיח כן מהם"ם דפריך בס' הגזול קמא ובס' המקבל אהא דאחר שאוכל אלאה שאין לבן האבת ומעלה אות' בדמיים בכור לפסוט וכ"ל בלקוחות וכ"ל ליתומים ומי אחר שאוכל כ"ח בלקוחות יהיה ליה אבתא והא אחר שאוכל כ"ח נוכה האבת ומאי פריך דלמא שאוכל מיירי שהלקוחות האבתו לאחר מיתת המוכר ודוחק לומר דמשמע ליה דבכל ענין אחר ושאר דהא כי מאבי דמיירי בלא מבית אשור אלראל ואבתא לאו בכל נוכל מיירי ועוד דהא אפיר ר"ל דמיירי דיתומים דהייבו שהאבתו לאחר מיתת בעל הקרקע ואין להקשות בלאו הכי ליאבי דהא אינו רק מבי אבת וכדאיתא ס' מי אמת י"ל דס"ל בס"ם מדקאחר שאוכל אתמא כ"ח נוכה האבת מאמע דכולא אבתא אחר קאחר (וכן מאמע להדיא בפירבב"ם ס"פ מי אמת סוף דף קכ"ו ע"ב) וכאיהך דאמר מי אמת דס"ל לאאון קנה ונוכה כל האבת או דהס"ם פריך בהדור' קאמ' דרב אבי דאחר אתה לאאון קנה אבל אם אינה לדברי הכ"י ה"ל בבת שהאבתו לוקח לאחר אמת המוכר לא קנאו לוקח מעולם ואיכא לא"ד דנוכה אותו הכ"ח הי"ל בבטוי בהבי מיירי הא דאמרי האבת בס"ם בלקוחות ואינו' ודוחק לומר דה"ל דהוה מבי בבטוי הבי וכל אבן לפי מ"ש לקמן סעיף ו' ס"ק ל"ג דהא דפריך הבינא ל"ל אי אית ליה אוזי בלוקח לא מבי מסלק ליה בזוזי כו' פריך דוקא אמאי דאמרי דמיירי בחיים אשור לרעא בלא אבתא אבל בחיים אינו לרעא ואבתא בינא אבתא לאחר אמת המוכר לאינו נוכה הכ"ח האבת ולא מבי לוקח בלבלוקי בזוזי כיון דלא יהיב ליה כל חובי' ולא הוה פריך לאוקמה בחפיתיקי לא כדאמ' כמ"ש דאף שהבינים לוקח שהבינים אחר מיתת המוכר אינו אפיר דאינה לאחר כן וכן כדאין עיקר הדברים ודוק : (יז)

שבתבו בתמא דב"ח נוכה האבת מלוקח ולא מלקוחי בין האבית בחיי המוכר לו לאחר כן וכן כדאין עיקר הדברים ודוק : (יז)

וכל הפירות שאבל הלוקח • ל"ד שאבלם אלא כל שאינם מחוברי' עוד להקרקע הרי הוא כאלו קדם ונבה וקי"ל לוה ולוה ואח"כ קנה לאם הקדים מ' ונבה מה שנבה נבה כמ"ש הס"ם ובר"ם ס"ח ולין דברי הבוחים בעיני דאין עניין קדם ונבה לכאן דהא אמי' מוכחים עדיין שם אין ב"ח נוכה מהן כל שאין מחוברי' לקרקע אלא נראה לי הטעם דתלוי' משלטלים ביהו וכ"ח איהו יכול לטרוף מאמלטלי וכ"כ בעיר שוטן וכן מוכח להדיא מדברי הרא"ש בס' המלחמות פ' המטיעה סוף דף ס"ב ובה' הגיב בס"ח מה' מלוה ע"ב וכן בהרא"ש פ"ק המטיעה ע"ב בהראיה שהביאו אם נערה שנתפתתה וכן מאמע בכל הפוסקים שהבאתי לעיל סי' ל"ה סעיף כ' ולקמן בס"ק שאח"ז שכולם למדו כן מהך דס' נערה שנתפתתה ומה מאמע דהייבו מאמ לשלי לא מאתעבד לבעל חוב וע"ם ומה"ש לדוב הפוסקים אפילו מחוברי' אי לא בריכי לאחרעא לא נבי מבייהו דבתלוי' ביהו ואי בהמ"ע הא לא קדם ונבה בכל דעדיין מחוברי' בקרקע ובפ"ז אפילו קדם ב"ח ונבה אותן פירות התלוי' (אם הנומדים לתלוי לדוב הפוסקים) מוליאין מיהו דה"ל כמשלטלים אבל הלוקח וזה ל"ל ברור : (יח) אבל כל הפירות כו' אע"פ שאינם בריכים לקרקע כו' הוא ל' הרמב"ם ובקה דהא ס"ל להרמב"ם דבכל מילי שנבנים אלין בריכים לקרקע כתלוי' דמיתדין שוחרי' וכמ"ש לעיל סי' ל"ה סעיף כ' ומבל"סכן לפי מה דמאמע דמחלק בהבי מהך דס' נערה שנתפתתה (ריש דף כ"ח) וכמ"ש הרמב"ד וה' המגיד פ"ד מה' טוען לדעתו וכמע"ל סי' ל"ה וכך הקשה בס"ל לפי מאנה פב"ח מה' מלוה והנה בקושיא וכ"ל שעמו אל הרמב"ם מאמע דקאי בשאת רבו הרי"ל הלוי דשנת' דשוחרי' הוא כיון דלשמילה ובהבי ביהלייהו ולאו אדעת' דלשתלייהו הרי הן בקרקע וכמ"ש לעיל סי' ל"ה והלבך הכא בב"ח בחי כיון דעוקר הקרקע עם הפירות יכול לומר לאו אדעת' דלתלייהו בעינא לה אלא לשיחה בקרקע אלי כך עכשיו בשאת טריפה ואע"פ שאמ"ב לתלשם בשאת לאו דעתאי לאיתלייהו והא דאחרי' בס' נערה ס"ם בכל הענוד לגבו כגבור דאי אקאי פירות ל"ה מחוברי' לקרקע בעינו ואחר בוד יתמי הלבך בע"ב בעי לאיתלייהו מיד אבל אי היתה נוכה הדיקלא עם התמרים לא הוה לריכים לפרנסה והדיקלא בעינו ואחר בוד יתמי הלבך בע"ב בעי לאיתלייהו מיד אבל אי היתה נוכה הדיקלא עם התמרים לא הוה אמרינן כגבור דאי • כן כ"ל בדעת הרמב"ם :

ומ"מ לענין הלבה בבר הבאתי לעיל סימן כ"ה דלא בהרמב"ם בזה ונם הרב המגיד כתב בשם רש"י ובעל העיטור והרמב"ן דאם אין בריכין לקרקע אמרינן כתלוי' ביהו ונוכה אהן וכתב שכן עיקר ובאמת כן הוא לבדיא דעת רש"י ס"ק המטיעה דף י"ד ע"ב (וה"ש רש"י בס' הגזול קמא סוף דף כ"ה המגיע לבתפים בגון תבואתו שנדלה בל נרבה בל"ל דבוהתו דמ"מ בריך מעבד לקרקע ובמ"ש בס"ק המטיעה הגיע לבתפים שנדלה בל נרבה ובריב' מעבד לקרקע וכן ס' המקבל ס' הגזל בס שבביהו מדבריו דה"ל לקרקע בכל והקשו עליו מה' בערה • ונם תמוה איך בעלם מהן דברי רש"י בב' מקומות הכ"ל ואפשר דמ"ש התום' בסוף דבריהם ול"ל דבאם המגיע לבתפים קרוין בגון פגי' לו בוסר דבריכי לאחרעאי בלו לפרש דברי רש"י והייבו דמבייהו התום' ובס' חו"ה מפורש ובס"מה דף מ"ב כתבו בן לדעת רש"י ומ"מ קשה לי עליהם שהרי רש"י עצמו כ"ב להדיא בב' מקומות הכ"ל שהבאתי) ד"ה לאכול פירות ודף ט"ו ובריש ע"ב ד"ה בבת המגיע לבתפים בו' וכן פירש"י עוד להדי' בס' המקבל דף ק"י ע"ב ח"ל המגיע לבתפים בריכים לקרקע דבר מועט דאינו לין בריכים לקרקע' ה"ל פירות ולא בבת אבל אם נוכה האבת אחר ולא פירות נאורים בדאמרינן בס"ק עכ"ל וכ"כ הנה' מרי' בס' מה' מלוה בשם רש"י וכתבו התום' שהדין עמו מהך דס' נערה וכן הוא דעת הבעל העיטור בראחר אחרון' סוף דף י' והבאתי לאמו לעיל סי' ל"ה וכ"כ הרמב"ן בספר המלחמות פ"ק המטיעה דב"ח לא נבי מפירות הבריכים לקרקע מפני שהן בקרקע ואין בריכין לקרקע נוכה דבתלוסוס טיהרו דב"ח לא נבי מבתבי בבלורו' המיין והבי איתא בנשן ובמ"ל עכ"ל (וכן כ"ל שיקר בפירו' בריכי לאחרע' ולא לבריכי לאחרע' דהייבו דבי קיימא מבתבי מיקרי לא בריכי לאחרעא ודלא בגרלה מדברי הר"ן פ' הדייני' ובבר כתבתי בזה לעיל סי'

ט אע"פ שאינם מריכין לקרקע הרא"ש ס"ל דבעינן שיהא מרכו לקרקע : יא ואם רוצה הלוקח לסלקו פו' ע"ל סי' קי"ד ס"ג : יא אחר לא יהא לך פרעון אלא מזו דוקא כשאחר כתבו ליפסח בקרקע אפותיקי מפורש וכמ"ש העור והמחבר בר"ס קי"ז : יב אם יש בה תועלת וכס"ו כתוב תעלה וכן הוא ל"הרמ"כס סס והוא מל' תועלת אומל' רפואה : יג בית ע' קבין כו' אחוק שיעור שדה וחלי קב הוא שיעור גינה וכמ"ש העור בסי' רי"ז ס"ט ע"ש וגם

לקרקע ט (יט) פ אע"פ שאינם מריכים לקרקע כענבים שהגיעו להבצר הרי בעל חוב גובה מהם כמו שגובה מן השבח י (כ) ע ואם רוצה הלוקח לסלקו יכול לסלקו בין מן השדה בין מן השבח אם לא עשאה אפותיקי אבל אם עשאה אפותיקי מפורש יא שאמר לו לא יהא לך פרעון אלא מזו (כא) א"י לסלקו: ב פ ב"ח שטרף בחובו מיד הלוקח מר"ה שראוי לו מן הקרן וחצי השבח רואין הנשאר מהקרקע יב אם יש בו תועלת ללוקח כגון שנשאר לו (כב) בשדה יג בית ט' קבין ובגינה בית חצי

ס כתב ה"ה דבלא מריכי דמי אינו אחר דבריהם לעיל סימן כ"ה (וש"ס בב"י כתן בסס ה' המגיה בסס ל"ה הוא קצר ביותר אבל פ' הרמב"ם בהרב המגיה עצמו ליתא רק אפי' ל"ה שבח המגיע לכתפים הוא פירות אחגיעו לינטל על הכתף אבל ליתא סס דס"ל כהרמב"ם רק סס דין ה' כותבו ברש"י הוסיף יותר לפרש גם ל"ה סובר כן וא"כ ה' המ' בסס ל"ה אינו נגד מ"ש התוספות והפו' בסס ל"ה וע"ש) וכן וכתב ה"ה כך מובא להדיא דעת הר"ן פרק הדיינים גבי פלוגתא דרבי מאיר ורבנן דאי לא מריכי לחרעא כבלי כתלוגי' נינהו וב"ח נובה מהן ע"ש : כתוב

והרי זה בספר המחבר פ' קמא דמציעא סובר ויותר מזה דאפילו מהפירות דמריכי לחרעא לא גבי ואפרבסבא המגיע לכתפים בהלכות פ"ק בענין אחר וכתב ה' המ' שהרבב"ח הסכים לדבריו ולדבריהם לריך לומר דהך דפרק נערה לענין שומא אגב חרעא וכן הסכיא קאמר הכי לא תמרי דאזי לבוחי וכ"כ בעל המאור ע"ש) אבל אין נראה כן ס"ס בס"פ עיקר כדבריהם וכראיתא בס' המלחמות ז"ל ודברי להרמב"ן ס"ס וגם כל הפוסקים הנ"ל מולקים בזה וגם כבר כתב הרמב"ן ס"ס שהפירות המקובל מהגאונים שבא המגיע לכתפי כפירש"י שעם הן

והרי"ף דהיינו פירות שהגיעו להקדר אלא שמריכים לקרקע מעצם) ולהבל על הכתפים :

ועוד כ"ל ראיה לזה מאחי דאמרינן בס"ס פ' יש בכור וכולן אין כוטלין בשבח לאחויי שבחא דאמילא תפירה והוו שובלי אלפופי והוו תמרי אמאי דקאמר וכולן אין כוטלין בשבח (וגם מדקאמר הש"ס לאחויי שבחא דאמילא) אלמא דשבח מיקרי וכן משמע בס"ס פרק יש כוטלין דף קכ"ד ע"א כה דקאמר שאוכל כ"ח נובה השבח ודייקינן שבח אין פירי אלא תפירה והוו שובלי אלפופי והוה תמרי אמי בכלל שבח הוא • ועכ"פ נשמע מדברי הרו"ה והרשב"א שמולקים על הרמב"ם בדאמר מריכי לחרעא ודברי הם ראיין עיקר בזה וכמ"ש • ויפה כתב ה' המגיד שלעת רש"י עיקר וכמו שהוכחתי : (יט) אע"פ שאינם מריכי' כו' תמיה לי על הרב שאלא הביא שום מולא בזה שהרי הביא בב"י שהרא"ש ורש"י והרמב"ן ובעל העיטור והרב המגיד מולקים על זה וכן נראה מדברי העור ועוד הבאתי בס"ק שאמני זה הרבה פוסקים שמולקים על זה והוכחתי שכן עיקר דבאאין מריכים לקרקע בכלל הרי הן כתלוגי' והעטם כתבתי בסי' כ"ה דכ"ח לא סמיך דעתי' עלייהו כיון דנרשות הלוקח הן לתלמן וע"ש :

מידו הייכו דוקא בלא אפותיקי אבל באפותיקי מפורש נראה דלשעת התוספות והרא"ש ורבינו הלי והטבלות דלקמן ס"ק כ"ג דאפותיקי מפורש הוי כמכורה ואחר לחרעא אבל אם לא אפותיקי אינו מריכים לקרקע בכלל אפילו לא מסיק בה שעור לחרעא לאוד וכ"כ העור סעיף ו' להדיא והפירות שאבל הלוקח אם אפילו לא אכלם אלא שתלם כבר כו' אין נ"ח נובה מהם כל"ח כשלא עשאה אפותיקי אבל עשאה אפותיקי אפילו אין המוב אלא כגנב הבאה נובה אותה עם פירותיה ונותן לו הובאה עחר וניכוס עכ"ל והו' מדברי הרא"ש פ"ק דמציעא דכתב להדיא דבעוי' אפותיקי דין פירות כדין שבחא • ומשמע לי דאפי' פירות שבבר תלמן הלוקח אם אפילו כבר אבלן מריך להחזיר לב"ח באפותיקי עשאה לחרעא אבל כיון מגולן מריך הלוקח לשלם לבעל כל הפירות שאבל משעה דאחרעא קבלה וכדלקמן סי' שע"ג ס"ב וא"כ הכא וכן משמע בעור שבתב והפירות שאבל כו' אפותיקי נובה אותם עם פירותיה כו' משמע דאבולה מלתא לגבי אל קאי דאבל תלמן אם אפילו אבלם נובה הבל בתב תיקי ועיין מה שהקשיתי לקמן ס"ק כ"ג ע"ז דאחי פרי' בפ"ק דמציעא (דף י"ד ע"ב ודף ט"ו ע"א) ב"ח מי אית ליה פירי הא באפותיקי אית ליה פירי וע"ש אבל לשאת רש"י וכבל המחבר הו' הא' שהבאתי שם בס"ק כ"ג ניחא דאין אוס מעבלה באפותיקי רק לענין הלא מכי לוקח לסלקו בזוזי אבל אין הקרקע במכורה לו אחר לחרעא אבל אם לא אחר לחרעא אבל הלוקח אינו נובה פירי כמו אחר ב"ח וכן דאיתי בבבא המחבר לדייק בפ"ק דמציעא וז"ל אם דף ס"ב סוף ע"א כלא דבקטיבן מהא שאעתת' דהיכא דאמיק בה דמוכר שעור לחרעא ובבא' ל"ש שוויי' ניחלה אפותיקי ל"ש לא שוויי' עריף ליה לכולא לחרעא ובבא כו' הא' אבא אבל פירי ליה לב"ח לאגבינהו כבלל כדאמרי' אבא אין פירי לא כו' עכ"ל הרי להדיא דאף באפותיקי לא נבי פירי : (כ) ואם רוצה הלוקח לסלקו כו' כתב כ"י מהו' ר' ז"ל כתב בעה"ת בשער ג' (תלא אבי) אם הלוקח או הייחוסים רוצים לסלקו בדמיהם ואינו אוה אינו אלא פלגא מובו והוא טוען לדידי אוה שעור כל מובו י"ל אפ"ל לומר כן והראב"ד כתב איכול לומר כן וכן הבאו עיזו איכול לעשות עד כדי דמיהן אם בא לומר אני לקח העוזים במאה אומעין לו ולא יוכל בעל העוזים לומר אתן לך מה שאוים העוזים לכל העולם והרמב"ן הביא בהראב"ד ע"כ וכבר כתבתי בסי' ק"ז שדעת רבינו בסיון ע"ב כדעת הראב"ד והרמב"ן ז"ל עכ"ל ב"י ונראה מדברי אבן עזיקר וגם דעת בעה"ת בשער ג' מ"ו ובשער מ"ט חלק ט"ו נראה כן להדיא ע"ב וש"ם אם בשער מ"ט על לבוי הראב"ד ולא ירדתי לסוף דעתו הייבו על העוזים ביון שאין הלוה מודה שהוא חייב לו בל כך וכמ"ש העור לעיל סי' ע"ב סע"ז בשאו ע"ש והעור חלק אם על הבעה"ת וס"ל נבי עוזים כמו הראב"ד ע"ש ובסי' נ"ח שער ג' מ"ו סוף דף כ"ח תמה על הב"י דלא קאמר העור בסי' ע"ב אלא דבאמן בחנו לבקוח שחייב לו עליו כך וכך משא"כ הכא ולא קאה מידי דמה בבל שבאמן שהוא חייב לו כך וכך ס"ס הדא הכלי אינו אלו ואחאי ייבל לאחאיקו ביותר מאשר אלא ולחיי ס"ל כהראב"ד וכמ"ש כ"י וזה ברור :

אך קשה לי על הב"י שהרי דעת העור לעיל ר"ס ק"ט סוף סעיף ח' מוכרח דלא כהראב"ד אלא כהרא"ש פרק שהיה נשוי וכמ"ש אם ועיב ביל דוקא כמשלמים ס"ל להעור בסיון ע"ב כהראב"ד דכיון דבמשלמי אייב דין תפיסה והתופס אותו בשביל חוב הרי הם כשלו עד שיבלו אבי אינו מאב"ב בקרקע לאין בה דין תפיסה • וגם קשה לי על הב"י דכאן משמע דס"ל כהראב"ד ולמב"ן ולעיל ריש סי' ק"ט בס"ע סוף סעיף ח' כתב כדברי העור והרא"ש וז"ל דבריו ל"ע :

ולענין דינא נראה עיקר כהרמב"ן והראב"ד ובעה"ת דבל דאין אחין הלוקח מבלא' בבל אחוב ובבל לעיקר הקרקע ולאחר הריב בתשובה סימן תפ"ג ע"ב והבי מבמע"ם פ' מי שהיה בשוי דף כ"ח ע"ב ולא כהרא"ש ועור לעיל ריש סימן ק"ט (ועיין מ"ש לקמן בס"ס זה ס"ק ל"ג וז"ל מזה) ולפ"ז אפילו בא הלוקח לסלק לב"ח קודם שעבו בית דין אותה והבבדה בשדה זו בשביל הלוה הדין בן ולא בהבמ"ע סימן קי"ד ס"ק ד' ועיין מ"ש שם • (כא) אינו יבול לסלקו ואם המוכר רוצה לדון עם הב"ח יבול לסלקו בזוזי כ"כ הרא"ש פ"ק דמציעא והעור לקמן ר"ס רכ"ו : (כב) בשדה כו' ובגנה כו' שאלו יחלוק ויהיה שמו עליו על פי דיני חלוקה שיתבאר לקמן סי' קע"ח ע"ש • ודין זה הוא מהרי"ף והרא"ש פ"ק דמציעא אלמדו כן מדאמרינן בפ"ק דב"ב בבל שאלו יחלוק ושמו עליו חולקים ואם לאו מעלין אותו בדמים • וכתב בעל המאור פ"ק דמציעא דף ס"ה ע"א וז"ל ובכיכה דלא מסיק בה המוכר שעור לחרעא כולה אלא שעור מקצת לחרעא אינו מיבה בשעור מובו ואחר הוי לבוקח והוא לחרעא ליה אי נמי לא חזיא ליה ובקא בעי לה לבל אי לא חזיא ליה ולא קא בעי לה אינו לדמיה מיבה דב"ח כתו שפירשנו דין הנבח במאן דאמקי ביה שעור לחרעא אבל לא שעור שבחה דדא ודא אחת הוא עכ"ל הרמב"ן הביא בס' אלו ח"ל דעתה קלינתא הוא חזיבה הבא דאמאי עבקיה לבוקח בהדי ב"ח אינו אינו חזיבין לה ביהליה לבך לחרעא אי זבין לה מיבה בעל בהדי' כמו אינו בעל הדי' מובו בקרקע ואין הדין בותן לבוקח להיות לבוקח מזה ואפילו אותבי בבבא ב"ג לית בהו דינא דינא דאו אינו אינו דבין אחר הבא אינו אינו אינו

שהורה רבינו הגדול ז"ל דהיכא דלא הוי לפותיקי ולא מסיק ביה
שעור שבחא לקי בעי שקיל מיניה דמי הייגו טעמא משום דלא
כיון שאינו מסלק כדמים וקרקעך הוא שאתה עורך ואין שבחי
משועבד לך לחזרך שבחי אלי הוא ואין לך בו כלום וכיון שכן לו
תן לי גופו של שבח ברשות ליטלו
לו קח אותו ממני וכשהוא נוטלו
ממנו אינו יכול לייחן לו קרקע
בשינו רשות לו בדמי שבחו לוקח
ממנו חו ההולכה ברורה ולרבי
הגדול ז"ל נראה לדורשה עכ"ל :

ולפע"נ עיקר כדברי הבעל המאור

ומוכח בהרי"ף כדבריו דדלא כיון
דכתב הרי"ף בפשיטות שקיל לו לדמי מב"ח משמע דאינה אמר אלא הרמב"ן בין שבח לגוף הקרקע לוקח הוא ועוד שהרי כתב הרי"ף
כדאמרי' התם כל שלו יחלוק ושמו עליו חולקי' ואם לאו מעלין אותו בדמים ואתם בפ"ק דב"ב (דף י"ג) לאו בשבח מיירי • ומה שהקשה
עליו הרמב"ן דהא אפי' שותפי בבה"נ לית דינא בהו דינא דגוד או אינגוד אתינן עלה דהא לי' לי' לגוקא זוזי • ונם מה דס"ל להרמב"ן דבשותפי אם יש לא כשעור
יכול ליטול חלקו בע"כ אל אבדו תמוה לי דמה בכך שיש לו כשעור ס"ם אם יחלוק ויפסיד לחברו ונהי דאם יש לא' כשעור ולחברו אלא
כשעור אינו יכול זה שאין לו כשעור לאחר לו גוד או אינגוד על הכל שהרי יאחר זה שיש לו כשעור אינו לך עד כשעור (ולא נפקא מינה
בכל בין יש לא' כשעור אם לא לענין גוד או אינגוד דפשיט דגם כשאין בשום א' מהן כשעור כגון שיש להם ביחד ו' אמו יכול א' מהן לאחר אינו
מקלקי אמה שיהיה בשתוף ל' אמות ועו' תאחר גוד או אינגוד אלא דבבה"נ מסתמא לא עביד הכי דהכי אמות שיטול לעצמו יהיו מופסדים
לו אבל מ"מ לא נ"מ בין יש לא' כשעור אם לא דוקא ותסבא דהכי הוא) ועל זה תאחר עד אינגוד כשעור מ"מ פשיט' דבשרוגה ליקח כל
חלקו יכול זה שאין לו כשעור לעכב עליו ולאחר לו אין לאי מניחך לחלוק ולקח לך כל חלקך כיון אלא אמת לי כשעור ואם תעשה
בה ונרוך הנותן לו הב"ח ליתן לו הדמי' כשאינו רוצה להניח כלום מחלקו דאז לא חזיא לגוקא יוכן הוא לאדיה בתנו' מור"ם בחדרכי
כוף פ"ק דב"ב לאלף שיש לא' כשעור אי לחלוק ולהניח חברו פחות מכשעור וכן מוכח להדיא בטור ומחבר לקמן סי' קע"ח סעיף י"ח
והכי מוכח כמו להדיא מדברי הרמב"ם פ"ח מה' שכנים והש"ו לקמן סי' קע"ח סעיף ג' שכתבו אינו דין חלוקה כל שאינו יחלוק לפי
השותפין ינוע לפחות שבהם אלא שם הכל קרקעו עליו כו' והכי משמע מתי פשיט דמתני' פ"ק דב"ב אין חולקים את המלוה עד שיהא
בה ל' אמות לזה ול' אמות לזה משמע דאינו עליו חולקין ואם לאו משלים לי' ל' אמות אין חולקין עד שיגיע לשני ג"כ ל' אמות והייגו מתי פשיט דברייתא פ"ק
דב"ב כל שאינו יחלוק ושמו עליו חולקין ואם לאו משלים לאו מעלין אותו בדמים • ואין להקשות א"כ מאי פריך נמ"ם פ"ק דב"ב מהברייתא ברב
בחמן דאחר לית דינא דגוד או אינגוד דשיר פריך כיון דברב בחמן לית דינא דגוד או אינגוד ואם מסתפקים בשותפות א"כ אמאי קתני
ואם לאו מעלין אותו בדמים הל"ל ואם לאו משתמש' בשותפות אלא ודאי אמנם דאם יבוא זה שיש לו כשעור אחלקו להשתמש בשותפות
ואחר זה שאין לו שעור גוד או אינגוד וא"כ בע"כ פריך ליתן לו הדמים ועוד דמסתמא ברייתא מיירי בכל עניין בין יש לא' מהן כשעור בין
אין לשו' א' מהן כשעור וא"ל אך שהיה אפשר לאלף בין שותפי לבעל חוב וברא לבך הכי הרי"ף ראיה מהברייתא ולא הכי' מתני' ומו'
דפשיט דמתני' בשותפי מיירי אבל הברייתא בכל' כיון דלעולם כל שאין שמו עליו מעלין אותו בדמים וכן דעת בעל התרומות שער נ'
ריש חלק ל' כבעל המאור וכן נראה להדיא דעת הרשב"א בתשו' סי' אלף קי"ג ע"ש וכן הוא דעת הטור והמחבר לעיל סי' ק"ג סעיף
ה' והכי נקטינן :

ולפ"ז נראה ברור הרי"ף ובעל המאור מיירי כשאין הב"ח רוצה להניח אחלקו לגוקא בשותפות אבל אם רוצה
להניח בשתוף עד כשעור ולהשתמש בו זמן כנגד זמן לפי ערך השתוף הראשון בידו שהרי כיון שאין לגוקא אינו לא שייך שיאחר
גוד או אינגוד דאי הוי גוד או אינגוד דינא דגוד או אינגוד פשיט דמתני' דבר בחמן דם"ל לית דינא בעד אחלקו אם מסלקים לך מכשעור ואין חילוק בין גוף הקרקע לשבח • כן כ"ל ברור : (כג) ישתתפו בה שניהם הוא ל' הרמב"ם ואין
לשון זה מדוקדק ואדרבא אינה בדר מופש והקרקע האינו לגבות חובו אין בו שעור שאין בית דין מוקיקין ב"ח לגיקח
כתב ה' בתגיל ולמדו מכאן דהיכא שהחוב דבר מופש והקרקע האינו לגבות חובו אין בו שעור שאין בית דין מוקיקין ב"ח לגיקח
בחובו בחות מכשעור אלא מוכרי' אם משכירי' הקרקע לזמן ובותנים לו ומצותיו וכ"כ הרמב"ן והרשב"ח ז"ל בתשובותיהם
ע"כ ועמ"ל סי' ק"ג סעי' ה' : (כד) וי"ל שה"ה כו' וכן הוא בעיר אחר ולא ידעתי למה כתבו זה כו' זה הא דין זה פשוט בש"ם
ואין חולק עליו ואדרבא הך דינא דלעיל בלמד מזה : (כה) אפותיקי כו' אם"ר כתבתי השעם דאפותיקי בשם הרבה
פוסקים דהוי כמכורה ואחר אראתי אבתא ולפ"ז אפי' אלא דאקנה לו אפי' אפותיקי בשינה מדאקנה נוכה הב"ח השבח מעש'
דאראתי אבתא וכן כתבתי לעיל ס"ק ד' וכן מוכח בתוספות פ"ק דמציעא סוף דף י"ד שהקשו אמאי דנעי בם"ם מי אמת לאפס דדאקנה
מתעבד מהא דקתני ב"ח נוכה השבח דיעאיר כשעשאו אפותיקי והניחו בקונים ע"ש ודו"ק מיהו בם"ק אם"ר כתבתי אשה אחרת
יש באפותיקי דאינ' כמכורה ולשה ההוא כ"ל דגם באפותיקי צריך דאקנו גם אינו נוכה רק חני השבח וכתי"ם לעיל ס"ק ל' וכן נראה
להדיא מדברי בעל המאור פ"ק דמציעא ע"ב וא"כ מתורץ קושית התוס' בזה ודוק : (כו) אבל אם עשאו אפותיקי נוכה ב"ח אף
כל השבח כו' נראה מדברי הרי"ב דעשאו אפותיקי הרי הוא כמו לשורף אף ביתר מעוכו ואינו נותן לו רק הוצאתו וכ"כ הטור סעיף ה' בהדיא וז"ל ואם עשאו אפותיקי
אפי' אין בחוב אלא בכנגד השדה אבל שבח ישול כולה עם שבחה ורואין אם שבחה יתר על הוצאה נוטל הוצאה ואותר השבח נוטל
אין המוכר ואם אם הוצאה יתירה על השבח אין לו אלא הוצאה שעור שבח מב"ח והשאר יפסיד עכ"ל והוא בדעת התוס' שבתבו פ"ק דמציע' דף
ע"ריש ע"ב וז"ל תיר' כיון דלא מכי אלא שעו' אראתי' אחלי נוטל שבח הית' על' ההוצאה' ו"ל דבלא"ה פריך אפיר הנית' כו' לפי התשקה' דחוקי
באפותיקי אתי אפיר כו' עכ"ל וכ"כ הרא"ש שם וז"ל והשתא לא נראה לא נראה לאיתר דתניא בה שעור אראתי ושבח אבל אלא אפי' אם יבוא בה
אלא שעור אראתי לבד כיון דעשאה אפותיקי הרי הוא אבל אם אלא הוצאה כמ' מדאדתיו ונוטל כל השבח ואינו נותן לו אלא הוצאה כו' עכ"ל וכן
הוא דעת הרי"ף פ"ק דמציעא ורב האי גאון בספר מקח ומחכר שער כ"ו דף כ"ח ע"א ושער כ"ח ריש דף ס"ו וכ"כ ס' הע' מה' מלוה
שכן הוא שיטת רבי' האי וההלכות ולזה הסכימו הרמב"ן והרשב"ח ז"ל אבל אפשר ה' ה' וז"ל ושמא אחר יש לאחר אלא יפה כח האפותיקי
מדשעור חובו אלא איבל לפלא הלוקח בדמים ואינו מחויב לתת לו קרקע עכ"ל ומכאן מ' כ"י בס"ם ס' ונראה מדברי ה' הראש שיטת רבינו
האי והרי"ף מוכרח שעה אחרת יש לאחר :

ובספר לאם מצאה כת' וז"ל קשה על שטה זאת דברייתא דחוקמה דלא מסיק ביה אלא שעור אראתי ונותן לו הוצאה א"כ הרי נוב'
יותר מחובו שנותן לו ההוצאה ונוטל כל השבח היתר על ההוצאה ואולי י"ל דכי תאמר שעשאו אפותיקי הדר מתאי דקאמ'
אלא מסיק ביה אלא שעור אראתי ומסיק ביה שעור אראתי ושבחא ולכך נותן לו ההוצאה ונוטל השבח היתר עכ"ל ואין דבריו נכונים
(דנהי דכ"כ התוס' דף ע"ו ע"ב דלה כגון דשוי' אפותיקי מ"מ אין כן דעת כל הפוסקי' ונם ה' ה' נוכיח אי אפשר שיהיה כך בוודאי)
דא"כ למה כתב ה' ה' ושטה אחרת יש לאחר שלא יפה כח האפותיקי כו' אלא כו' דמשמע שאינו יפה כח אפותיקי אבל אם אפותיקי אבל
עכ"ם אלא גרע ואם אלא לפי זה אדרבא גרע כח האפותיקי בענין זה שמחויב הב"ח ליתן לו ההוצאה אבל נראה פשוט דאינשתמיטתי' לאלא"ה
דברי הרא"ש פ"ק דמציע ורש"י ובעל המאור שאבין שהרא"ש כתב וז"ל אבל אפשר ה' ה' דאקנה דמ"ח הייגו הכח מ"ח הייגו הכח אלא אמר' ביה
שעור אראתי ושבח אלא שעור אראתי והשבח היתר על ההוצאה' אבל כל השבח ונותן לגוקא ההוצאה עכ"ל ומכאן מ' כ"י מעי' ד' רק
שאינ' כת' הרא"ש אמאי דמשמע אם אמר הכ"ע דשוי' אפותיקי והשאלה אמאי דמשמע דמשמע' ביה שעור אראתי לעי' בשמו'
אבל מ"מ אינו מוכרח אלא אפשר' ל' דמשמע' אמאי דשוי' אפותיקי מפרש אמאי ברייתא דמשמע' ביה שעור אראתי והשבח היתר על ההוצאה
וכן הוא דעת רש"י פ"ק דמציע' שכתב שם וז"ל הא דקתני נוטל ומסיק' מב"ח דלא אמר' ב"ח בחוב שעור אראתי ושבחא הלכך הוא ב"ח לגוקא
שבחא ומסל' ליה והאי דקאמ' לאלתיה בלשון ומסיקה ולא תנא נוטל כנגד אחוב ונבעל הקרקע והיותר מב"ח לאחמוציכן הוא נוטל אתא
דהיכא דמסיקה ותיתה על השבח אין לו אלא אמר שעור שבחא • דשוי' מיהלה אפותיקי והכל מודים כזו דאין הוי ליה זוזי לגוקא
אלא מסל' ליה עכ"ל ואין זה דוק' לומר דלהוצאה קרי הש"ס שבחא דהא אמר' התם בש"ם דיסיב ליה שבחא ומסל' ליה ועכ"ל האי
שבחא

שנתן לקחתו היינו יפיקה (וחע"ב שם אבל לומר דבס"ו בתר שדה דלמוסקר' דמוקי לה בלפותיקי נוטל יותר מחוכו וכן משמע בס"י צ' לי' הטור סי"ל וכלאמר פ"ק דמציעא לפירש"י ת"ח המדקד' הישוב בהבריו ורלה שדעתו כמ"ש):

וכן הבעל המאור פ"ק דמציעא דף ס"ה ע"ל חול' על הרי"ף וסכירלה ליה דלף בלפותיקי לינו נוטל יותר מחוכו ומביא דברי רש"י רבא לרב הכ"ל וכתב וזה רלייה למה שכתבנו. וגם הרמב"ן בספר המלחמות שם כתב שכן דעת רש"י רק שמוסיף שם עכ"ל פירש"י ובלחמת מייל בר לכון הבריתא דמוקה לפירש"י לבל שם ע"ל וכמו

בהיותו כולו יחד: **טז** רק שנתן לבעל הקרקע הוצאותיו ולם ההוצאה מרובה על הסכם לין לו הוצאה רק כדי הזכם בלבוד (עוד בשם הל"ם והמגיד פכ"ל דמלוה): **ג** כל הדברים לא נאמרו אלא בלוקח אבל מקבל מתנה ששבחה קרקעות אין (כח) אין

טז (כז) רק שנתן לבעל הקרקע הוצאותיו ולם ההוצאה מרובה על הסכם לין לו הוצאה רק כדי הזכם בלבוד (עוד בשם הל"ם והמגיד פכ"ל דמלוה): **ג** כל הדברים לא נאמרו אלא בלוקח אבל מקבל מתנה ששבחה קרקעות אין (כח)

מקבל מקרי' כרלה פירשו לפי ענינות שפי' רש"י דעתי עיקר דפי' התוספות שם ק"ם שם ומיעתם דלעני' דחוק יותר ליחר בשם הרי"ף דבלאו הכי פריך שפוד. ולמה הרמב"ם שם פריך קושי' קליבתא דלפס' לשטוי דין נ' וכתב דנותן היינלה דקאמר היינו ה"פ שם שוה בלרע' ה"ל לאקשוי קושי' לימתא דעת הרמב"ן

יז לכל מקבל מתנה כו' הטע' דסת' מתנה ליה בה לחריות דהא קתני דנועל הזכם. ועוד דאמאי פריך הך קושיא דהכיתא וכן עיקר

בזוזי הוי ליה לאקשוי הך קושיא דלא ניחא לכ"ע. וראיתי בדברי הרמב"ן שם שתמה דפריך לאמאי לא אקיל הלוקח הזכם היתר על ההלכה ולוסקליה בארעא (והיינו שהמקשה פריך בלחמת התוספות) אבל בשעה דשמעתא לא משמע הכי כבלל דמשמע דלא פריך דלא דאמאי מבלא ליה בעל חוב בלמי לאקיל נריות לארעא וכן בפר' המקבל דאתא הלי סוגיא בהלי ליכא והתם ע"כ לא פריך דלא דאמאי לאקיל לארעא ע"ב ועוד קשה לדברי אין קאמר הכא' לאמאי דאמר לי לית ליה זוזי בלוקח לא מלי מסלי ליה. ודוק' לומר דכוון דלא מלי מסלי ליה הוי כלפותיקי דזה לא בהיות בלפותיקי כיון דכתב ליה לא יהא לך פרעון דלא מזו יש קלת סברא דהוי כמכורה ואמר ארעאי דאסכם אבל בלא לפותיקי לא שייך לומר כן. ועוד דהך סברא דבלפותיקי אמר ארעאי דאסכם משום דלפותיקי הוי כמכורה לא הוכרלה בס"ם כבל וסברא רחוקה היא:

נם לא ידעתי איך אפשר לומר כן בתחילה וסן יהיה כמכורה אם בלאמר שהיא קנויה לו למפרע משום ההלואה שנעשית לפותיקי הא ולאי לא דאם כן אפילו הסכם שהזכיה המוכר ישוב הבעל חוב והרי הרב המגיד נופיה כתב בשמת רבו' הלי והלכות שאינו בועל הסכם שהזכיה המוכר לו הלב רק הסכם שהזכיה הלוקח לו היתומים ומ"כ הרמב"ן. וכן כתב הכ"ל פ' המקבל בשם מפרשים ז"ל ומביאו כ"י בקצרה בס"ם זה ובלחמת הרל"ם פ"ק דמציעא כתב וז"ל ויש לומר דשירי התם דשוי' לכוהן לפותיקי לבי"ח ואמר ליה אם לא אפרע לך עד זמן פלוני תהא שדי קנויה לך מעכשיו ובנר הזמן לחר מיתת לכוהן והשתא לפותיקי הוי כלאי קנלה מהתיא שעתא והיה לו כח' משמעותיו כו' עכ"ל וכן הוא בתוספות בכתובות דיש פ' אע"פ דף כ"ה ע"ל ד"ה ולשכם ע"ש אך שלבלוקה משמע מדבריהם דלינה כמכורה רק בכתוב בלפותיקי אם לא אפרע לך זמן פלוני תהיה קנויה לך מעכשיו. ואם כך כתוב בשטר מודינן דנועל ביתר מחוכו אם בשעשה בלופן דלית ביה משום אמתחת. אבל לפותיקי דבס"ם ופוסקים לא משמע הכי. שהרי לא הוכר בס"ם דאמר ליה מעכשיו רק דאמר ליה לא יהא לך פרעון דלא מזו. לכך נראה דכוונתם דאע"פ שלא אמר ליה כמאן דאמר ליה דמי דמ"ם בשטר לא יהא לך פרעון דלא מזו ה"ל מעכשיו הוא מכורה ואם תפלקני במשות תחזור ותהיה מכורה לו וכן יש לתוכים מדברי הרל"ם פ' איהו נשך נכי הא דקאמר רב בפרא התם אע"ג דאמר רבנן אמתכתא לא קנא לפותיקי אינו אע"ג אבל זה תמוה דנמשך לפותיקי הוי מכורה למפרע משום ההלואה ובשעת דס"ם בכתב' דוכתי לא מצא' כן ועוד דאע"ב אי אקדים מלוה לו זמן מלוה אפיר אקדים ובפיר זמן והא ולאי לא וכמ"ש הטור והמחבר לעניל מי' ק"נ ס"ו להדיא לפותיקי בלפותיקי מבורא אם ירד המלוה ומכר לוכה כלום ונם כה' הגיגד והכ"ו בשם כל המפרשים לעניל מוכח להדיא דא"ל לומר כן דא"כ ישול הכ"ת מתי הסכם שהזכיה המוכר לו לאיכון אל יתומים וכמ"ש לעניל ואם נאמר דאחר מיתת המוכר כיון דשוב לא מלי לוקח לבלוקי בזוזי הוי כמכורה לו א"כ הלוקח קדם ונקנה לוחה והיאך אפשר שתהיה מכורה לב"ח. וסריך לדמו' ולומר דלאו מכורה לענין הסכם. ועוד קשה לי לפי שעת רבי' הלי והלכות ותוספות והרל"ם לפותיקי הוי כמכורה ואחר מרעאי הסכם א"כ מה"ש עדיף לפותיקי מתי לענין פירי דנבי לבו ב"ח אע"ג דכ"ח דעבמת לא נבי תיכו נבי משום דמרעאים קנדלי וכמ"ש לעניל סעיף ק' ס"ק י"ח והבאתי שם שכ"כ הרל"ם והטור לבלי וא"כ מלי פריך בס"ם בפ"ק דמציעא (דף י"ל ע"ב) אי בב"ח אינה ריצה אין מוכיחין לאכילת פירות ולאי בב"ח מי אית ליה פירא כו' ליטני דהתם מיירי בלפותיקי דאית ליה לב"ח פירי ואותר קשה למ"ם התוספות שם דבלא"ה מיירי בלפותיקי והבאתי דבריהם לעניל ס"ק י"ח והרי התוספות שם דף ע"ו ריש ע"ב סוברים כשעת רבינו הלי והלכות והבאתי דבריהם לעניל ריש ס"ק זה א"כ מלי פריך מי אית ליה פירי ונם קשה מהא דפריך התם (דף ס"ו ע"ח) והא אמרת בר אילת אמר אמר אמר ואתוב אופר' שבא' ופירי במלי אי בב"ח מי אית ליה פירי כו' ומלי קשיא ליה הא שפיר ר"ל דאל"ל כתוב שבאת ופירי משום שאת ושרפב' מחנו ב"ח שעשלה לו לפותיקי וישרוף נם הפירות ואין לתקשות בלא"ה מי לאמר לבהכי א"ל כתוב פירי משום שאת ושרפב' מחנו הנגזל דא"כ מכ"ח מוכח דלוקח מנגזל אית ליה שבאת דכיון דחוזר ונוכה הפירות מהנגזל ולא מייאינן משום ריבית א"כ כ"ם בשבת ופשוטא דליכא לאיתמר כלל דבלפותיקי כיון דהוי כמכורה א"כ כי לא מסלי ליה בזוזי הוי כמכורה למפרע לבעל חוב והוי המוכר דבר אחיה אלו ומתוך כריבית בריתא דמוכל הבעל הקרקע בדשוי' לפותיקי ולא מלי ביה אלא אשר ארעא בלא שבאת אמתא דליכא בהכי משום ריבי' כיון דהיה ביד המוכר נעל הקרקע בלבלו לבעל חוב בזוזי א"כ הבתא הוא דהדר זבין מיהיה קרקע המכור לו ולא מחזי כשבר אשותיו וכ"ל רב"ל ע"ב ד"ה לא בבעל חוב כו' ע"ש. ונם ק' לי אהך סברא דאמרעאי אבשת הא"כ הקרקע היא אל ב"ח וכרשותו הוא שהבאיה א"כ לשמואל דס"ל נבי לוקח מנגזל אין לו שבאת כיון דקרקע אין לו מחזי כריבית ונוכה הבעל הקרקע הא כיון דקרקע זו אל בעל חוב היא למפרע ואמרעאים אבשת א"כ הוי כריבית ויש לדקוק בזה ואין להאריך. סוף דבר לפי דעתי הא כיון דקרקע זו אל בעל חוב היא למפרע ועיקר בגמרא וכסברא אך כיון שרבו הרלשונים המולקים אינני כדאי להכריע אבל מ"מ נ"ל ברור שעת רש"י ובעל המאור וה' המגיד עיקר בגמרא וכסברא אך כיון שרבו הרלשונים המולקים אינני כדאי להכריע אבל מ"מ נ"ל ברור

שיבול הלוקח לומר קים לי כותייהו:

מיהו נראה דאף לשעת הרי"ף והרל"ם ושור דוקא כשאין המגבר מוכה לדון עם הבעל חוב אז אמת המוכר אבל אם המוכר רוצה לדון עם הבעל חוב ולסלקו הרשות בידו ואז אינו נותן לו רק כפי חובו ואינו נוטל מן הסכם כלום ניחא מחוכו וכן כתב הרל"ם בהלי בפרק קמא דמציעא נבי ראובן שמכר שדה לשמעון ובא בעל חוב דראובן ותריף ליה מיהיה דינא דאזיל ראובן ומשתבי ליכא בהדי לבעל הסכם וכמ"ש וכ"כ הטור לקמן ר"ם ס"ב והעיר שם ס"ק כ' ולפ"ו נראה דהוא הדין אם כתב המוכר לבלוקח הרשאה לדון עם הבעל חוב מהני: (כז) רק שנתן לבלוקח הוצאותיו כו' והיינו כדלא הלוה לו אלא שיעור ארעא בלא אם הלוה לו שעור ארעא ובשבאת אינו נותן לו אפי' מן ההוצאה כלום כ"כ הטור בהדיא בס"ו עכ"ל סמ"ע ס"ק ע"ז ומשמע דנוטל כל הסכם והבית קדם כתב בסעיף ל' ובסעיף ק' כדעת הטור דבלפותיקי ואמיק שעור ארעא ובשבאת אינו נוטל. רק אפי' הסכם כיון שאינו נותן לו שום הוצאה ובמאמיק שעור ארעא לחזר נוטל כל הסכם ונותן לו הוצאה ואין דבריו נכונים ונם אי אפשר לומר כן לעשות הטור לבלוקח דמכורה ואחר ארעאי אבשת אלא פשוטא כוונת הטור דבלפותיקי ואמיק שעור ארעא ובשבאת נוטל כל הסכם ואינו נותן לו כלום דאמר ארעא לסכם והוצאה יתן לך המוכר ובמאמיק שעור ארעא לחזר נותן לו הוצאה אלא גרע הלוקח אין המוכר עכשו דהיה מוכרח ליתן לו הוצאה כדין יורד אלא כדשות והוא כדעת הרי"ף והרל"ם ונאלר הפוסקים שהבאתי לעניל בתחילת ס"ק אלא נראה דכן דעת הרמב"ם בפ"ה מהלכות אלוה והביאו הבית יוסף בסעיף ק' הם תוחוים וכבר הזינו הרלב"ד וכתב שאי אפשר מבלי

מיהו ודברי הרמב"ם נוסף פכ"ה מהלכות אלוה והביאו הבית יוסף בסעיף ק' הם תוחוים וכבר הזינו הרלב"ד וכתב שאי אפשר מבלי טעות סופר ונם ה' כ' כת' מה שמתלא בספרי הרמב"ם הוא דבר זר ולא כתבתי אבלי טעמו וא"ל לבכן לא הבינו לא הבינו אחרוני' ונם' לאם מסכה ויבר דברי הרמב"ם ולאין דבריו נכונים כלל ע"ז ודוק והנכון בתמ"ם הרלב"ד ה' ה' שהוא ש"ם ולכן לא הבינו אחרוני' לת דבריו ונם התחבר לא הבינו כאן בס"ע כלל ויפה כיון: (כח) אבל מקבל מתנה כו' בס"ם אמרו' ובו' ויפה כח מתנה המוכר לת דבריו ונם התחבר לא הבינו כאן בס"ע כלל ויפה כיון: (כח) אבל מקבל מתנה כו' בס"ם אמרו' ובו' ויפה כח מתנה המוכר לא"ל ויפה ויפה. וכתב הרל"ם ויפה כיון שם שעם בדבר הרלאמר נבי מכר בור ודות שלא מכר לו בהדרך ונותן כתן לת הדר' עם ל' ולא ידעתי מה ענין זה לכאן דהתם לענין הנותן עצמו אמרו' דנעין ויפה נותן אבל אבה לא יעשר וף הב"ם אלא העשם פשוט כיון

ר וכ"כ הה"מ
שם בשמו וכ"
רביו לפרוס
ז"ל ובלוה
כדלקה שהסכי'
הרשב"ם ז"ל
ש"ם שם ושם
וכתב הי"א
ופשוט הוא כל
שיש
בה לחרות
הרי הוא
כמוכר לדבר
זה וכן דעת
הרשב"ם
ת בשם
הרמב"ן

להמוחן אין לו עליו לחזור ופה כתו וכ"כ הי"ו ופה ויפה בלבר זה לכיון דלא הדר גבי ליה לא תפסידכן ליה כו' ומכיולו כ"י בסי"ל וכן מבואר מדברי הרי"ף ושאר פוסקים ולכך אפי' לוקח שלא בלחרות כתו כמו בתנה ובלקחן בהנה' ופשוט' דלענין דרך אפי' לוקח שלא בלחרות אין לו דרך: (כט) אין ב"ח גובה משבחה כלום אלא רואים כמה היתה שוה בשעת מתנ' וגובה יח ואם שבחה מאליה ב"ח גוב' את כול':

הגה יט (ל) ויש אומרים דאפילו השבח דממילא כמו לא טריף (שור בשם הרא"ה והרי"ץ אלא"כ עשאו אפותיקי שדינו כתו ביתומים שיתגרש בסמוך (המגיד פ' כ"ח) שואם קבל הנותן אחריות המתנה הרי ב"ח גובה ממנה כדרך שגובה מהלוקח:

הגה כ ולוקח שפירש בהדיא שאין לו אחריות על המוכר דינו כמקבל מתנה (המגיד ת"פ כ"ח):

וכן (דהא אף שבח דלא ענב' מדלקה לינו מרוחו בו דלא ענבה מתשב' דהא דלקני כותבין בשביל נכרי' הקנן ולא בשביל השבח) דאפי' התם דאף אם לא ענבה מדלקה הביאנו מתם אקנה ויכר לאחר אחר לאיתתא דזה הלוקח מ"מ מתה מאמלא ביד א הלוה קרקעו' לו מעצמו' ויכול לגבות מידו בעל אחריו' ואפי' מגלאמ דעל כתפי' דלוה נמכה דלא יהיה להלוקח הבשר בולאי מצ"כ כאן דהתנה

עמו

ואם ישרבשה הכ"ח מידו השבח לא יהיה לו על מי לחזור לגבותו לא רמו חז"ל להפסידו בתקנתם משום נעילת דלת מצ"כ ליקח דמסתמא יש לו אחריות ויוכל לחזור אלמוכר וכו"ל: יח ואם שבחה מאליה כו' משעם דאף אם בשאר ביד הנותן היה עולה כו' זה השבח לא יהיה לו על מי לחזור לגבותו לא רמו חז"ל להפסידכן בתקנתם משום נעילת דלת מצ"כ ליקח דמסתמא יש לו אחריות ויוכל לחזור אלמוכר וכו"ל: יח ואם שבחה מאליה כו' משעם דאף אם בשאר ביד הנותן היה עולה כו

עמו אלא יהיה עליו לחריות כלל: כמו בתתנה והרמב"ם והמקבל כמי משוים בזה יתומים למקבלי מתנה לגזיטתייהו דנובה כו' דהרי גם במקבל מתנה כת"ל כפי זה בס"ג לגזיטת הרא"ש דכתב שם דמתילא אלא דמו"כ לגזיטת הרא"ש דגם משכח דמתילא אינו גובה ואם"ל כאן דגם מיתומי' אע"ג דכרע' דאכולן כיהו אפ"ה אינו גובה אותו מהן כמו שאינו גובה מתקבל מתנה שהוא אינם אחר להמוכר • ובס"ג בעצמו אפותיקו דגובה מתקבל מתנה כתב שאינו כמו ביתומי' דכהו פגיע' דגובין מהן בעצמו אפותיקי כיון דכרע' בכור פריך תלוקת איתומי' ומשמע דלדלקה מתעבר ל"כ ב אפי' בשכח דמתילא ומתקבל מתנה ע"ש ודוק וכ"כ הנ"י פ' המקבל וז"ל ומיהו מסתברא דשכח דמתילא דאינו דיקלא ואינים אלעזר ואפשר שרעון נבי מיתמי לה כ"ל אפי' איתמי דהא במתנה כמו מכח מכר כת' הרי"ף דנבי לה ושעמ' דמלתא משום דכיון דמתילא מכו' לאיתמי' אלעזר ג בא"ח בהגה כפעיף ג' מתעבד לדידי דשכח' ביתמי כמו מכו' אלא אמר הכי ויש לדיה לדברי' מפ' יש בכור פירשו הרשב"ן והרשב"ם (וה' כת' שגרלה שהשכי' הרשב"ם כהרי"ן ועכ"פ גרלה מדברי ה' ה' שהרשב"ם לא כת' כפי' כדברי הרז"ה רק שגרלה שהשכים הרשב"ם כן לכן דכמי הנ"י עיקר כדעת הרשב"ם בזה שכת' שהרשב"ם פי' בהדיא כהרי"ף) והרגב"ר ז"ל עכ"ל אך אינ"ל דמ"ש כגון דיקלא ואינים כו' הוא לאו דוקא דהא אמה שכתבתי ושעמא דמלתא דאלעזר דמתעבד לדידי דשכח אמינא דאמרינו בתפיסה והוו אוכלי דיכא הכי דהא אתם שייך כמו הכי טעמא ועוד דכתב ויש ראיה לדברי' מפ' יש בכור והתם כפ' יש בכור מאמינא דאפי' בתפיסה והוו אוכלי שריף דהא אמרינן אתם בס"ם וכולן אין כולין בשכח לאתויי אפיר' והוו אוכלי מאמינא דדוק' אלו מאמר קולי כתובה הא כ"ל נבי מהלי שכח ועוד מוכח כן אתם אמ"ש לאיתמי ל"ס ל"ב • וגם הבעה"ת שער ג' ח"ו כתב כדברי הרמב"ם והמקבל וכן דעת הסמ"ג דף קע"ח:

אך מה דמשמע מדברי הבעה"ת והרמב"ם והמקבל דשכח איתר על הוראה לא נבי מתקבל מתנה ומיתמי וכ"כ הנ"י פ"ק דמציעא והגאון לא אזלו לעולם פ"ק שלפני זה אין נראה לפע"ד עיקר אלא נראה שיקר כהרי"ף ורמב"ן ור' יונתן דלא זה גובה מתקבל מתנה ומיתמי וכמ"ש דמוכח בס"ם ס"ם מי שמת מדלקי"ל דלדלקי מוכח כמי שם ס"ם פ"ק דמציעא וכן בס"ם ס"ם יש בכור וכמ"ש לקמן סעיף ל"ס ל"ב ועיין שם והסמ"ג כתב כתם דשכח דמתילא נבי מתקבל מתנה ולא כתב כל' הרמב"ם כזה:

ולפי מה שכתבתי כמלא דנרע כת מתנה בתר עניכת דמלוקח לא נבו אלא מני הבנת דמתמת הוראה והוו אוכלי אלפופי והוו תמרי ומתקבל מתנה שורף כל הבנת רק דבשכח מתמת הוראה כדין יורד אלא בראות ושעמא דמלתא משום דמתנה כיון דלא אלא חריות אין הבנת משובנד לו מדלקי כמו שמשובנד לו מדלקי ואינ"ל הוא משובנד מדלקי ונוכה הכל רק לענין שכח דהוראה יפה כת מתנה מכח מכר וכמ"ש: (לא) אין ב"ש נוכה מהבנת כלום • נ"ו הוא ל"ל הרמב"ם והמשך לשיטו וכבר כתבתי לעיל סעיף ג' ס"ק כ"ט ול' שאין כן דעת הרי"ף והרמב"ן ור' יונתן ואחר הפוסקים אלא הבנת היתר על הוראה נוכה מהם ואין עיקר (ועיין כנ"י פרק המקבל בס"ם והנה בראב"ד ז"ל כו' וע"ל ס"ק כ"ח): (לב) ויש חולקין כו' לא ה"ל לה"ר ז"ל לכתוב הלא ויש חולקין דולמי לא הוראה לפסוק כן וכמו שאחר • ונראה שאינא לו לה"ר כן מהשור הרא"ש וכן הרשב"ם בסמ"ע שור מי"ג והרא"ש ס"ק דמציעא ובחמת אינו מבואר כן בשור והרא"ש רק שכתבו אחרון יתומים כמתקבל מתנה ומשמע ליה לה"ר כ"ה כזה ולקמן כדבר בזה ולפי' יהיה דעת הרא"ש ושור כן אין דבריהם נראין בזה והעיקר בזה כדעת הרמב"ם והמתבר וכל הפו' אחרים לקמן וכמו אחרון:

ולפי שהוקשה שמת הנ"ם בענין זה לבעלי התוספות וכמה גדולי הפו' בכמה מקומות ולפע"ד תיישב הכל על בכון וגם שיטערך עניינו לכמה דברים בסי' זה לכן נרין להאריך קצת • הנה פ"ק דמציעא (דף ט"ו ע"א) כתבו התוס' וז"ל נראה בכ"ת גובה הבנת אפילו מיתמי ואע"פ אאין לחם על מי לחזור וה"ל כמתנה מ"מ ווכשים כרעי דלקוהון הן כדמוכח פ' יש בכור (דף כ"ב) דתנן אין הבכור כושל פי שנים בראוי כבמוחזק ולא בשכח ולא הקשה בכתובתה ולא הבנות בחזוטיהן ופריך בס"ם ולא הקשה בכתובתה והא אמר שמואל ב"ש גובה הבנת כאן ולא הבנות בחזוטיהן ומשני מקולי כתובה שנו כאן ולא הבנות בחזוטיהן כמי תנאי כתובה בכתובה דמי ואתם משכח יתומים לאיירי דאי משכח לקוחות (ועיין מ"ש מהרי"ם אילדא שם ומה שהשגתי עליו בזה לעיל סעיף ס"ק נ') אי"כ מאי אריא דלא נרסי בכות משכח והלא מנוף הקרקע כמי לא נרסי דאין מוציאין לחזון הקשה והבנות מכבסים שמשובנדים אלא ודאי בשכח ויתומים לאיירי ודוקא כתוב' הקשה וחזוטות דאינו לא נבי משכח אבל אחר ב"ש נבי וכ"ש דפי' אתם חזון הבנות כגון בשכח הקשה ופסק לחזון כתה ה' שנים ולפירושי אין ראיה דמאי מאיירי בשכח לקוחות אך לא נראה דלא שייך בהו תנאי כתובה והא דאחר בהתקבל (דף ק"ו) ויתומים אומרים אבו השכחנו ואין השכח אלא נבי משכח יתומים אתם מאיירי כשבאה אפותיקי ואומרים אבו השכחנו ואין לבנו הוראה כדין יורד אלא בראות וכן מוקי אתם בשבאה אפותיקי עכ"ל וכ"כ עוד התוס' בס"ם יש בכור ובתוכות ר"ם אע"פ

וכפ' הגרוז"ל קמא דף כ"ו ע"א וכ"כ הסמ"ג דף קע"ח ע"ג והגהת מיי' פכ"ח מה' מלוה ובהגהת מרדכי פ"ק דמציעא מפי' כ"ו:

והנה מ"ש התוס' שפיר, רש"י שם בחזון הבנות לא נראה הוא ולא אמת דלא שייך תנאי כתובה אלא במה שהוא חייב מתנאי ב"ד בפרק בערה שבתפתה (דף נ"ב ע"ב) ובפרק יש נוחלין (דף קנ"ח ע"א) לא כתב לה בגן נוקבין דו יהוין לך מנאי יתוון מבתי עד דתלקחון לבוריין חייב שהיה תנאי ב"ד וכן בכמה דוכתי • והכי איתא כמי להדיא בפ' הנושא (דף ק"ב ע"ב) ובפ' המקחן (דף כ"ח ע"ח) כתו בתנאי ב"ד בת אשתו לא בתנאי ב"ד קאכלה כו' וכן הברטנורה פ' יש בכור פי' חזון הבנות בגן נוקבן כו' וכל הפו' חולקים על רש"י בזה וכתו שאינו אחר • אך מ"ש התוס' דיתומים בלקוחות ומתלקחים באפותיקי בבריהם דתוקים וכבר כתב הרא"ש פ"ק דמציעא שבבריהם דתוקים ר"ש ותני מוסיף דסוגיא דס"ם דפ' המקבל לא משמע כלל דמאיירי באפותיקי דמשמע אתם להדיא דלא מאני לאפותיקי אלא אמאי דקאיים ליה ליתא ליה לבו"ם הב לי גרוזא דלרעא אבל הא דמשלם הבנת ליתומים הוה ניחא ליה אפילו בלא אפותיקי • וגם כבר הסכימו כל אפו' לזה דדין יתומים בהקבלי מתנה והוא מוכרע בחלוקו הבכל ע"כ אין להאריך בזה • רק נראה ליישב לפי זה הך סוגיא דס"ם יש בכור • והנה הרא"ש פ"ק דמציעא כתב וז"ל והיא דס' יש בכור ולא הקשה בכתובתה מאיזי בכל הקשה שנובה בכתובת' איתמי ולקוחות' ופרי' מהמוחל על הקשה שנובה' בכתובת' מן הלקוחות וכנו' בחזוטיהן אי לאו דמקולי כתוב' שנו כאן הא נבי משכח דיתמי לא אקיל אבל חוב דחזון הבנות עיקר תיובו על היתומים הלכך היה אקיל משכח אי לאו דתנאי כתוב' בכתוב' עכ"ל ונסדבריה אלו דתוקים ואין להאריך ועוד הקשה אבל לבו"ם אלא דבריהם דתוקה לחזון הבנו' גרע משאר חוב ועוד דבשעת דמלתא דאתנאי ולא הקשה בכתובתה משמע דאתמי' לאו' קאי ומכ"ל הנ"ם להקשות דלמא בלאחת הקשה נובה מלקוחות:

והנה בכמוק"ו פ' המקבל כת' וז"ל אי אינ"ל שבחת לנוקת מלוקת דוקא קאיים שכך כותב מוכר לבא אינו' אבל מתמיתי לא מקשה דולקי לית לה שכחת דהוו כתב' ומאיזו מסתבר' דשכח דמתילא בגון דיקל' ואינים אלעזר ואפשר שרעון נבי לה כ"ל אפילו איתמי דהא בתתנה כמי שיפה כתו מכח מכר כתב הרי"ף דנבי לה ושעמ' דמלתא משום דכיון דמתילא מכו' לאיתמי אלעזר דמשעבד' לדידי דשכח' ביתמי כמי מכו' לאיתמי הכי ויש לדיה לדברי' מדתנן בפ' יש בכור לבתלה דהקשה בכתובת' כו' וע"כ דמתילא הוא דבשכח מחמת הוראה לא"ל דהא ודאי לא נבי לה וכדכתיבנא כן פירשו הרמב"ן והרשב"ם ז"ל והרגב"ר ז"ל עכ"ל (ועיין לעיל סוף ס"ק ל' מ"ש על דברי הנ"י אלו ועמ"ש לקמן בסמוך על דברי הנ"י דסוף פרק מי שמת) וכ"כ לתורת חיים פרק הגוזל קמא אך שמשמע שם כאלו הוא פירש דבריהם אלו ובחמת כל דבריו שהם בכללים בדברי הנ"י אלו שהביאו הוא עצמו שם דברי הנ"י אלו דפ' המקבל ע"ש וק"ל ובחמת שמה זו נראה עיקר:

אך עיקר הקשה דהיאך פריך בס"ם יש בכור בפשיטות והא לא אמרינ"ל לא אחר דברי אלא גבי לוקח • וגם

ד סס ד"ו וכתי' ר"ה מפורש המקבל (דף קי ע"ב) ה כן כתב ה"ה סס כסס מהלכות וזוק פשוט

וגם כי רחיתי בספר המלחמות לרמב"ן פ"ק דמציעא שמסכים לענין הדין כמ"ש הכ"ר פ' המקבל בשמו אף שכתב סס וז"ל והויב בה ולא הלשה בכתובתה והא לאחר שאוזל ב"ח נוכה הבעל והיכי קתני אין בוטלי' בשבת אפי' לגוקח ופריק מקולי כתובה שנו ולא הכנסת במזונותיהן תנאי כתובה בכתובה דמי והאי שכחא לא טרחן בנות בחזונותיהן מאי טיהו אלימא דלשבת לוקח אפי' קרקע נמי דהא אין מוכיחים לחזון הלשה והכנסת מנכסי' משעבדים אלא לאו מיתתי ושעמא משום קולי תנאי כתובה הא כ"ח גבי ועל כרחין הייכו שבחא דמתיל' אפיר' והזו שוכלי אלפופי והוו תחרי עכ"ל ויש לדקדק בדבריו דמאחר שהוא סובר דב"ח נוכה משבח' דמתיל' ביתתי דקק לפרש מתקלה והויכן בה כו' והיכי קתני אין בוטלי' בשבת אפילו לגוקח • וכלאה משום דקשיא ליה מ"ש דהלא שמואל לא אחר ביתתי כלום והיאך פריך בש"ס בפשיטות משמואל אימתי לכך פי' לגוקח פרי' וכת' הכי מפרש דקשה ס"ל מסברא דנפשיה דב"ח גבי משבחא דיתתי הלכך דאחר דכו' במזונותיהן משום תנאי כתובה הוא • כן כ"ל לדעת הרשב"ן:

אבל לפע"ד אין טרך לכל זה וכל הסוגיות פשוטי' וברורי' משום דודאי הא דאמר שמואל ב"ח נוכה השבח בגוקח אמר ובא לאשמועינן תרתי קדא דאף לאין לדם מקנה דבר אלא בא לעולם משעבד בדבר אלא בא לעולם ובלאיתא לדהיא בש"ס ס"פ מי שמת (סוף דף קכ"ו) דלהכי ב"ח נוכה השבח משום דאף מה אלא בא לעולם משעבד עד שהתוספות פ"ק דמציעא דף י"ד ע"ב הקשו מאי מבעיא ליה לשמואל בש' מי שמת תביקרא אי דאקני מהכפשה דאמר ב"ח נוכה השבח ושמואל פסק בש' אבל ב"ח כר"י הסכמלר דאין לדם מקנה דבר אלא בא לעולם ותרלו דהא דאמר שמואל ב"ח נוכה הוכח לפני המבקנא דאתה דפשיט דאקני משעבד עכ"ל נמצא דשמא אשמועינן שמואל דדבר אלא בא לעולם משעבד ואשמועינן מתי דנוכה הב"ח השבח ואיהו נתן לו ההולכה לגוקח ואמר לבא שעמא משום שכך כותב לו מוכר לגוקח אבא דיקוים כו' ואלא שעמא לא אצטריך רק להולכה דאלו לשבח דיתר על ההולכה לא צריך האי שעמא כלל דמדיבא טריף ליה כיון דדאקני משעבד ואייהו דקאמר רבא האי שעמא דאשמועינן ולא קאמר ליה אבריתא דמייתי בש' מי שמת (סוף דף קכ"ו) וכן אבריתא' דמייתי בש"ס דמציעא אם השבח יותר על ההולכה כולל ההולכה הב"ח כו' ודוק' לומר משום דאפשר לאוקמי' ב"ח דקתני אבריתא הייכו בנזל אבא ברתה משום דאבריתא לא צריך שעמא דשבח היתר על ההולכה טריף מדיבא אבל הולכה לא ה"ל למטרף דכי נרע מיולד שלא בבשות דהא דגבי דילי' מתוכר ומעיקרא כי אשבח אדעת דאקיל ליה מתוכר אשבח • כן כ"ל ברור פי' הסוגיא דפ"ק דמציעא • וכן נראה מדברי הרשב"ן בספר המלחמות פ"ק דמציעא:

ג ועיין בג"ר ס"פ מי שמת הקשה אמאי נוכה הב"ח השבח אפרי לא קנאי המוכר משעבד והלוקח אחר אלאקו הוא אהבאיתו בעדור ונבול ואתה שבלאה לאחרונים ז"ל דכיון דאמיכו שב"מ דנבה בשבח היכא דאוים מיהלה אפותיקי לא אלא בין שבח לשבח כו' ע"ש ודברו דאוקים לפע"ד ולפי מ"ש מעיקרא לק"ת דמה בכך אהלוקה הבאיתו ס"ם לרעא דמשעבדא לב"ח השבח ואי משום הולאתו כי הוליא לדעתא דלאקוא דמוכ' הולי' וכת"ם):

וא"כ לחכם נתחבטו הגדולים בזה דהא פשיטא דמתקבל מתנה נופיה טריף השבח היתר על ההולא' כיון דדאקני משעבד מדינא והב"ח הוא מוקדם מן המקבל מתנה רק דההולאת לאינו טריף מן המקבל מתנה דכיון שאין לו אל מי לחזור לא נרע מיולד אלא ברשות ולכך הך דפרק המקבל דיתומים לאוכרים אינו השבחו מיתא דולאי יתומי' כיון שאין להם אל מי לחזור הם המקבלי מתנה' שכריך לעולם להם הולאתם אשבחיהו כמו יורד אלא ברשות והך דפ' יש בכור מאי לתי כפשוטו דפריך דקתני ולא הלשה בכתובתה אינו נוכה בשבח כמו בכור דאינו לאוי ולאלאתא התם אלמא דס"ל דדבר אלא בא לעולם אינו משעבד ב"ח דלאי משעבד תנגה הלשה כתובת' מן השבח והא אמר שמואל ב"ח נוכה השבח אלמא דדבר אלא בא לעולם משעבד ומאי דשמואל בלוקח אחר מ"מ כיון דדבר בא לעולם משעבד ונוכה מן הלוקח ב"ש ביורש והכי אמרינן בפרק אי שמת דאקני מקנה ומכר מקנה והורים משעבד כו' ומשני מקולי כתוב' שנו כאן אבל ב"ח נוכה השבח דדשב"ל משעבד מיהו אינו בשבח היתר על ההולאה אי בשפירה והוו שוכלי אלפופי והוו תחרי ובדאיתא התם וכולן אין טוענים בשבח לאתווי מאי לאתווי אפירה והוו שוכלי אלפופי והוו תחרי אבל מהולאה לא מיירי התם דפשיטא דאפילו הב"ח אריך לייתן להם ההולאה דלא נרע מיולד אלא ברשות ומהו אבתבתי • כן כ"ל ברור פי' הסוגיא דפ' יש בורר ופרק המקבל •

ומקום הניחו לי מן השמים להתגדר בזה:

ולפ"ז ולא לנו דדאקני אינו משעבד לכתובת אשה ותנאי כתובה כמו שבח דדאקני הוא ולא משתבר כלל לחלק בין שבח לדאקני דהא בסוגיא פ' מי שמת (ד' קכ"ו ע"ב) משמע דאד דיכא אית להו • ואין לדקדק אמ"ש הרי"ף והרא"ש בפ' הכותב נבי הא דאמר אמוא' אלי מאן דאיתא עליה כתובת אשה וב"ח כו' דהיכא ס"ת הכתובה בגון לוה ונשא אשה כו' וכ"כ הטור והמחבר בא"ע פי' ק"ב ס"ג דל"ל דהתם מיירי אלא כתב לשון ר' מהן דאשה ואפי' לא"ל דאקני ע"ם הוא מ"מ כשכתב דאשה ולא דאקני לא הוי ס"ם על המקנה וכדלעיל פי' קי"ח ס"ח בהנ"ה ולפ"ז מה שכותבין בכתובות דאקנינא ודעתיה אנא לאקנא אינו מושיל לענין לקוחות:

ומעתה מ"ש הרב ויש מוקלי' כו' ולאי לא פירש דבבר מתבאר שמוכרח בש"ס דב"ח נוכה מיתתי' שבחא דמתיל"ל וכמ"ש הרמב"ם והמקבל ושכן דעת הרמב"ן והרשב"א והר"ן והגמוקי יוסף וכן מבואר בדברי הברטנורה פ' יש בכור וכן משמע מדברי רש"י והר"ן ר"ם אף על פי וכ"כ הריטב"א סס וז"ל ולשבח פירש"י ל"ל דאמרינן בבכורות אין הלשה ניכה כתובתה משבח שבאתו בכסיס לאחר מיתת הלשה וב"ח נוכה מתנו כו' ומשתבר דבדוגיא דינה כתוב לענין זה וכן דעת מורי ז"ל עכ"ל ואפילו לא"ם הרב המגיד ומביאו ב"י סי"ח אבי' אפרים והרז"ה והרשב"א סוברים דב"ח לא נבי מתקבל מתנה אפילו בשבח דמתיל' כ"ל שהם מודים ביתומי' וכדמוכח מהך דפ' יש בכור רק דס"ל דמתנה עדיף מיורש (וע"כ כתב ה"ה נבי יתומים בפשיטות שכן עיקר דב"ח נוכה מיתתי שבח' דמתיל"ל ומשמע מדבריו לדייק שגם הר' אפרים והרז"ה והרשב"א מודים בזה וכן מוכח דעת הרי"ף פ' המקבל וכמ"ש לקמן סעיף ה' ס"ק ל"ג דהרי"ף בריש דבריו מיירי בלא אפותיקי ולא בהתוספות שסוברים דיתומי כלוקח ומפרשי' הך דאפותיקי כ"ל אלא כיון ה' ה' שכתב שכן נראה דעת הרי"ף ולא בספר לקח משנה שדקק עמו בכוונת ה' המגיד לדעת הרי"ף וע"ש ודוק) וכן לדעת התוספות והסמ"ג והגמ' מיתתי והגמ' מיתתי ודרכי אפיר"י דלעיל מוכח ויתר דאפילו נשבח נוכה ב"ח מיתתי וז"לתי לפי שעת הרש"ם שכפי' דאזון הבנות ה"ל דעדיף שפיר יש לומר דב"ח כמי לא נבי מיתתי משבח דמתיל"ל כמו אשה אבל כבר כתבתי שאין שעת הרש"ם נכונה וגם יחיד הוא נגד כל בעלי התוספות וכל הפוסקים ס"ל • וגדלה שגם הרש"ם נופיה חזר בו מזה שהרי כתב בקדושין פ' האומר וז"ל וכן מלינו שב"ח אין נוכה השבח מתקבל מתנה כדאיתא בפ"ק דמציעא לפי שאין לו אל מי לחזור ונבי מיתתי כדמוכח בפ' יש בכור עכ"ל וכ"כ עוד הרש"ם בבכורות פ' יש בכור עכ"ל וכ"כ עוד הרש"ם בפ' המקבל ואף על פי שאפשר לומר שהרש"ם בפ"ק דמציעא חזר בו מ"מ זה דוחק שבאמר שחזר בו מ"מ בנשמה מקומות ע"כ נראה יותר לומר דיכא דבפ"ק דמציעא דקה דבריי הרמב"ם והסכים לסברת ה"ר יונה דיתומים כמתקבלי מתנה הייכו לענין שבח דמתקבל מתנה מתקבל כך אין נוכה מיתומים ולא כדעת התוספות דנוכה הכל מיתתי אבל מ"מ ס"ל דב"ח נוכה שבח דמתיל"ל מיתתי והכסמ"ג דסוגיא דפ' יש בכור וכן משמע לכאורה פשט דברי הרש"ם בס"ם יש בכור ע"ש • כן כ"ל בדעת הרש"ם • ונראה אלבך לא כתב הטור בסיומן זה בשם הרש"ם רק אשינו נוכה מתקבל מתנה אפילו בשבח דמתיל"ל והשאתה אחר כך בדין היתומים כמתקבל מתנה לא כתב לכל דבר רק כתב ודין היתומים לענין שבח כדין מתקבל מתנה אין ב"ח נוכה מהם שבח בלא כו' ודוחים אם השבח בנגד הולאה כו' ויש לומר דלא מיירי אלא בשבח דמתיל"ל ולא בשבח דמתיל"ל • ואפילו תאמר שדעת הרש"ם ושור אין נוכה אף שבח דמתיל"ל מיתתי בבר כתבאל אין נראה כן בס"ם והבל הפוסקי' מולקי' על זה:

ובר דין לא נחירא מ"ש הרב סתמא ויש מולקין כו' דמשמע אף בשבח' דמתיל"ל דכתיבקרא דלעיל סעיף ה' אין ב"ח נוכה מיתתי' ואם ולאי ליתא דהא אפי' בבור וכתובת אשה נוכה משבח דכתיבקרא לב"ע ומ"ש בלעיל סעי' ה' ס"ק ה' ומכי מוכח כמו בש"ם ס"פ יש בבור מדקתמ' וכולן אין טוענין בשבח לאתווי שבח' דמתיל"ל אפילו והוו שוכלי אלפופי והוו תחרי ולא דקאמר ריקלא ואלים לרעא ואפקא ארשון לאמא דבליקלא ואלים ולרעא ואפקא ארשון אפילו בבור וכתובת אשה נוכי' מיתתי ובלאמר רב פפא בש' יש בוחלין (דף קכ"ד ע"ב) דבבור נוכה מהבך משום דהוי מוחזק והוי דקנה ובדבר שבח לעולם בחיי אביהן וא"כ כל שכן ב"ח וא"כ ב"ש בשבח דכתיבקרא: וראיתי בעיר אוסן שהשמיט דעת הי"ש שהביא הר"ב לעיל סעיף ג' ודעת הים מולקין שהביא הר"ב אין סעיף זה • ולא כתב רק כדברי המחבר והדין עמו בזה וכמ"ש • אך לעיל סעיף ה' מסך בשבח דמתיל"ל אחר דברי הר"ב ובבר הזגתו שם עליהם בס"ק ה' ע"ש: (לג) בעל חוב שבא לטרוף מהיתומים שבח השמחמת הוצאה יתומים אומרי'

ה

דלכוהון מיכלו וקי"ל: **כב** שאל לחכיר דהשביח כו' אמ"ל בזה דלף שבע"ת שוגן אמת והיתומים שוענין כרי אמ"ל עליהן להכיח ראיה וה"ש דמוקמינן הזדה כמות שהוא אמוקמא אזיה נמ ביל אכיהן כן: **כג** וי"ל דזה דוק' כשלא היה החוב כו' עד אומרי' אנו השבחנו ובעל חוב אומר **כב שמא** אביכם השביח על היתומים להביא ראיה: הגה (לד) וי"ל דאם לא עשאו אפותיקי עליו להכיח ראיה (ישור):

ו והביאו היתומים ראיה שהם השביחו שמין להם השבח והחוצאה ונוטלים הפחות שבשניהם ומעלה אותו ברמים (לה) במה דברים אמורים כשעשה שדה זו אפותיקי: הגה **כג** (לו) וי"ל דזה דוק' כשלא היה החוב נגד הקרן והשבח אכל אם היה נגד שניהם טוטל הכל וחיכו נותן לו ההוצאה כלל (ישור) אבל אם לא עשאה אפותיקי אם

הרמב"ם מסמע דאפי' בלי אפותיקי על היתומי' אבל רש"ל דוק' ו' וכ"כ הרא"ש לענין אם רצו לבלבו במעו' הוא דמחלק אח"כ בין עשאו אפותיקי אם בפקיו לו לא אבל כאן מיירי בלא אפותיקי וכן נראה להדיא מה"ם הרב וכ"כ ה"ה אם וי"ל דאם לא עשאה אפותיקי כו' וכ"כ בספר לבש מאמנה אפס"ל כאם הרמב"ן מהלכות אלוה בדעת הרמב"ם והרשב"ם ז"ל ונראה אנם כוונת ה' המגיד כן דרמב"ם אם שכתב על דברי הרמב"ם וז"ל ח כתב ה"ה ודעת הרמב"ן והרשב"ם ז"ל אינה אמרו על היתומים להביא ראיה אינן בלא אפותיקי כו' כ"ל הרמב"ם דאפי' אפותיקי כתב מתחת על היתומים להביא אפי' יורשין ראיה ודעת הרמב"ן והרשב"ם אם באים בטקיס ז"ל אינו כן (ולקמן אחרי מורשין אינן שהעיק' כדעת הרמב"ם והמחבר יכולין לבלקו בזה) וכן כ"ל שהוא דעת הרי"ף פ' המקבל מדהתם וה"מ היכא כתכורה כיון דשויה לה להיות לרעת כיהלי' אלא פדאה למלוה אפותיקי ולא קאמרינן הכא ט סי' ל

כיה אלא שעור לרעת בלאוד כו' מסמע דקאי אדמיך דהיינו ו"ל"ב אם אדרב נתנן אחר שמוכל דב"ח בלקוחות ולתומי' שמין להן הנכח כתב בהדיא ומעלה אותן בדמי' ולא קאי אתומי' אומרי' אינו הנכחתו דהא שנותן להם התם בע"ב מיירי בדאמרינן שעור לרעת ונכחת וא"כ קשה אמאי ההוצאה וכ"כ לא פי' הרי"ף נם לעיל ביתומים אומרים אינו הנכחתו דהיינו הסמ"ע וכתב בלאותיקי אלא מסמע דלעיל מיירי אף בלא אפותיקי ועוד שכתב שור שים הרי"ף אבל אי לא שוי' ניהלי' אפותיקי כו' לית ליה לאמקל נכחת ומיישבין דלאנכח יתמי כו' מסמע דדוקא דלית ליה לאמקל נכחת דאנכח ומומרי' שעינו יתמי אבל הא קיימא דעל היתומי' להביא ראיה אף בלא אפותיקי: כפל כדפו' וכן מסמע מדברי בעל הישור במחבר אחריות ריש דף י"ח וכן ומיישב הגה' מסמע להדי' מדברי בעה"ת שער ג' מ"ו שכתב וז"ל יתומים אומרי' זו לא"ם אינו הנכחתו ובדמיכין שעור לרעת ונכחת הוא דאי' לא מסיק אלא הרא"ש שעור לרעת אפילו הנכיח לכיון אבל כשל הנכח ופסקינן דעל בס"ס בטוף היתומים להביא ראיה בדאיתא בפ' המקבל וכתב בעל הישור מלוק' לגמדיהו ז"ל וה"ה הלוקח אומר אינו אומר ליה הנכיח על דהיינו הלוקח להביא ראיה דלרעת כיון דלגוביה קאי כמאן דגבית דוקא בשלא דמי והלוה נקרא מוחזק ועל הלוקח מיתומים להביא ראיה אם הנכיחו אמין את הנכח ואת היה החוב ההוצאה וכיוצא מן הפחות שבשניהם ומשלגן בדמים כל"ל כשעשה שדה אפותיקי אבל לא עשאה אפותיקי אם רצו הלוקח והיתומי' וכו' אכ"כ לגמלן בדמים מבלגין ואם רצו אינו אי מן הקרקע שעור נכחת ובדאית' פ' המקבל ומ"ק דמוכיחי עכ"ל הרי מסמע דדוקא הטור אם ס"ו לענין מלוק בדמי' מחלק בלא אפותיקי אבל לענין שעל היתומי' ולוקח להביא ראיה מיירי אפילו בלא אפותיקי וכן מסמע מדאי' לא לא אף שהרב מסיק אלא שעור לרעת אפילו הנכיח אביהן אם ואם אינה דבלא אפותיקי מיירי ל"ל יותר מזה דאי מסיק כיה אלא שעור הסמ"ע דחלו לרע' לדבר' הורע כתן כשהנכיחו הן דהא הנעה"ת כתב התם להדי' אא"כ בשעה רב הלי' והבלבו' לעיל סעי' ב' ס"ק כ"ו ע"ש בבעה"ת: כיון שכתבו **והכי** מוכח נמי מה"ם הבעל העי' והבעה"ת דה"ה אם הלוקח אומר אינו אומר אלא כתוב: ובלחת דאיתי בב"י מתודם בלשון ר"ש שכתב על דברי בעה"ת אלו בשם בעל הישור וז"ל ומסמע לי דהיינו בדאמרי' ניהלי' אפותיקי אבל אי לא שוי' ניהלי' דהא ליכא אפותיקי על הנ"ח דאיה דומיא דיתומים איתאר בפסוק ע"כ הנה מפני אלא הנכיח כ"י שום חולק על הטור ביתומים ובשב מאן דפליג שהדין כשוב כן על כן כתב כן ולפעד"ד דגם ביתומים נופלא חולקי' הבעל התרומות ובעל הישור על הטור וכמ"ש ושוב תמיה לי על סס מ"מ הכ"ל דבאלמא ביתומים אפשר לפרש בלפותיקי מאשדמ"ת נותן לכן הוצאתן אבל בלוקח אי אפשר לפרש בלפותיקי דהא מ"ל בלעב"ד מדבר הישור ובבעל התרומות סס להכיח כשעת רב הלי' וה"ה בלבות והטור לעיל סעיף כ' ס"ק כ"ה וכ"ו דבאמרי' אפותיקי שורף הכל חשוב דלאחר לרעתי לשבח ואם כן איך יאחר הלוקח אמי הנכחתי: אלא ודאי מיירי בלא אפותיקי וא"כ מאכחת לה אפיר דלאחר הלוקח להתקבל הוא אמי הנכחתי דכיון דלא עשאה אפותיקי א"כ לא אמי לאחר לרעתי לשבח ואם כן השבח שהנכיח לוקח מחוצאה בשניהם מכח דאקנו כיון שהדין וכלבעל ריש סימן זה ואם כן אומר הכ"מ הלוה הנכיח ונא"כ מחוצאה לי ואין לדחות סלק בשבח והלוקח אחת ולא אומר אמי הנכחתי וא"כ הוא לאקנו אלא אחר אלה מחוצאה השבח בזכד לא מזכר לא התרומות ולא כב"י: ואולי אפשר לתקון לדעת הב"י דמיירי כשלקח בפי' אלא בלחריות אבל לא נהירא דא"כ ה"ל לפרש כן ומזכר דהאמר' דאמרי' אמרי' אמרי' א

סדרי וחנ"ל אין לחייב ל"ל כתב בנ"ל מה"ג אלו וז"ל הגי"ה זו קלי לסוף הסימן בלא עשה לפותיקי והוא דעת התוס' והרא"ש פ' המקבל ע"ב וכ"כ כ"מ דהר"ב קלי אלא עשה לפותיקי והוא דעת התו' שהגיג עליה הרא"ש והרי"ך לא דק עכ"ל וכ"כ בס' מעל"מ פ"ק דמכיר' דחיפחמיטתי' לחסמ"ע דבדרי התוס' ובפעל"ב דסמ"ע בלה בדרי התוס' שהרי מביאים הגי' כאן בחיקוק הזה בסעיף י"ד אבל כוונת הסמ"ע דבע"כ אין כוונת הר"ב כן דהא כתב הר"ב לשון מ"ה ו"ל לאסלא עשה לפותיקי עליו להניח דאינו מבוא דאיה לדחיס אחרו אינו דאיה הסגיתו אינו נ"ה ונריך ליתן לחס הוסלא על כל פנים אלא והאי כיון שהרא"ש הגיג עב דברי התוספו' וגם הפוסקי' קולקי עליהם לא מה הרב לבארם ומכל מקום אפשר שדעת הר"ב שאחלה בס"ה הרא"ש דעת הי"ל דבלא עשה לפותיקי עב"ל להבנת דאיה וכאן הבנת דו"ל נדולה מזה דבלא עשה לפותיקי אינו נתן להם הוכחה כלל. וא"ל לענין דינא בבר בתנאי לשון סעיף ל"ס"ק ל"ב ל"ל נראה דברי התוספות בזה. וגם בד"מ ס"ס ל"ב כתב אלא כתבים ע"ש: (לז) אם בדו היתומים לבלק ב"ל בדמים מבלקי לאותי ואם אלו כו' כ"ב הרמב"ם ומשמע דאף בחסיר שעור אריעה ונבחא דינא הכי. וקשה לי עכ"ל דהא בס"ס פ' הגזל קיא ובפ"ק דמכירה ובפ"ק דמכירה אם בחסיר שעור אריעה הבחא כו' ליחא ליה הכ לי גרוע דאריעה שעור שבחא תמשע דאי כדקס"ל תעיקרא דמילי בחסיר שעור אריעה ונבחא ליחתם מיירי בלוקח מ"מ בשוע ליתומים בלוקח בזה וכן בהרי"ף המקבל לא כתב כן רק בלא חסיר בית אלא שעור אריעה ובפ"ק דמכירה כתב הרי"ף כל הסוגיא דהתם משמע בחסיר שעור אריעה ונבחא ליחא דשקיל ב"ח לכולא אריעה. וכ"כ בספר תורת חיים להרא"ש וכתב שגאון משום דאז אי הוי מבלק ליה מכולא אריעה היה מריך ליתן לו כל חובו דאינו כולא הכ"ל ליחר לדידי שויה כל חובו וכיון פוסקים לעיל מי' ע"ב סעיף ד' ס"ק קי"ד (ובח"מ סס) וכתב"ם לעיל סעיף ח' ס"ק כ' בשם הרא"ש ואחר פוסקים ויותר ב"ל דאפי' לדי"ח שהבחתי לעיל ס"ק כ' אלא יכול לחיחר לדידי שויה ליתם אחר אינו כאן קרקע ואתר אם בכו דאלו הוה ליה זוזי הוה מבלק ליה מכולא אריעה מ"מ הבחא דלית ליה זוזי וב"ח יש לו עליה כפי כולא אריעה אלו לחיב לבה"מ לשולם כל הקרקע דשעבודא דיל ה עלה ואלו דהוכיח דאי יחזיר לו דמיו אחולא. ולפי זה קשה על מ"ש הרמב"ם והתחבר בחלוקה הראשונה אם אלו היתומים הקרקע שעור שבח אלתם. ולפי מ"ש הערת חיים קשה דמילי אחיתומים דוקא ליתן לבה"מ כל דמי חובו ואין בשם דברים משמע לבתורה כן. וכלל לדעתם הבח דאריך הנוחא כו' בחת לגיעל אלו אלו אחסון שעור אריעה ונבחא וכן משמע שפירש"י המקבל דף קי"ב ד"ה וכן בה"ח ליתומי' שבחב ום נחת לכולהי חשוב דמי בי קמא אריעה דלאחלי אבוה בפ' הגזל וכפ' המקבל יתומי' ואריך עכ"ל וכ"כ הכ"מ שם ועי"ש ודו"ק. אבל לפי מ"ש בחת הסוגיא שפי ונם בחת לאחלי אבוה בפ' הגזל וכפ' המקבל יתומי' ואריך אלקוחות הל' לאקשוי בלאלה בפשיטות אחתי ב"ל ליתומי' אחין לבן הנבח ומצלה אותן בדמים ליבלקי ליה בזוזי ולאחר תומא דהא כמי אלי בפלגתא דלוקח דת"ל בלוקח לא מבי לבלקי בזוזי ה"מ ה"ל אלקוחי הכי מיד ליתומי' ול"ל בלוקח בפשיטות לנוסה דרב בתיון אחר אחות אל אלה ודאי ליתומי' לא"ל כיון דאחרון דאשכי כדבר' ולאחר דאשכי דלא מבוא אלה שעור אריעה לחוד בתיון אחר אחות אל אלה ודאי ליתומי' לא"ל כיון דאחרון דאשכי כדבר' אלה לשולם ואקרי דקנה לבל נבח אחרת אחת ונעשו אבלים אחו אלו אחרים ונעשו תמרים וכיוצא בזה הוחזל ונבחה הוי כדבר אלה בח לשולם ודינו נתן לבלוקח בעי הוסלתו כלום והנכתב לו דאחקנה וכן לבלוקח ולאם התנה הלו' עם הלוקח אלא יגבה מהלקחי אינו כולל בנבח כלום ולאם התנה עם אבוהם אלא יגבו מהלקחי אינו שוקל בנבח כלום ולאם התנה הבח אחת ידו אחר לו אינו שוקל הכ"מ הנבח ומחזיק הלוקח הנבח אחת ידו אחר לו ואין מריך ליחר לאם התנה עם הכ"מ אלא יגבה מהלקחי אלא הלוקח. יש לחוקרים דאין חילוק בכל זה בין לפותיקי לא ויש חולקין בלפותיקי וכתו שיתבאר בסעיף כ':

והוזר הלוקח ושוקל הקרן מנכסי המוכר לא מהשובדים לא הקרן פחו' ויש לחוקרים אלו נוכה אין מתשובדים לא הקרן פחו' מלי הנבח לבי אחרי הנבח אבה הוא אל אלקרנו. והנבח אשקל אינו הכ"מ בין נבח אחרת הוסלה בין נבח אחלי חוזר ונוכה מנכסי המוכר מבני מוקרין אבל כותב לו שוב' לבלוקח בשר מכור' אחרת אחרי עמוד בקרן ובנבח ומקבל אחרות על הכל ואפילו לא כתב הרי הוא כאלו כתב אבל אינו נוכה הנבח מנכסים מבשובדים יש לחוקרים הבעם אבין אלא היה הנבח בנבח כתיב' הבשר אין קול לאותו כתיב' ולא' לעולם אינו נוכה מנכסים מבשובדים יש לחוקרים הבעם הוחיל ואין הנבח קנוב ומחלקים בגיבה מהבשובדים אינו אחר אבטרף מאנו הנבח אבנבח קנוב ויש לחוקרים לאם לא אינו שוקל כנגד הנבח מנכסים מבשובדים:

דא דכ"מ שוקל אין הלוקח ומוכר הלוקח ושוקל מהבשובדים לך מקום לנבון אלין הלוקח יכול לחיחר לבה"מ הנכתי המוכר מדיני בנבון אלין הלוקח יכול לבה"מ אלא הלוקח לפותיקי לבה"מ לא אלו אלו בשובדים הם מחדינה לחרת וכיוצא בזה. ויש לחוקרים אלין הלוקח יכול לבתותי אלא מהלוקחים אלא לאחר כך מלאחר אקרקע אלו היתה מבשובדים לבה"מ בנבת הלוקח הוכרים קולקין:

דינים העולים מסימן זה

סעיף א כנבח כ"ח לבריך מהלוקח שוקל ב"כ הנבח בנבת המוכר אם נבח הקרקע לפיכו הנבחים לבחר אמת המוכר בין נבח אנבתי הנכסים אלייהן כן נבח אחרת הוסלה אלא נבח אחלי אבקרא אחוזה לענין בבור לקחן מיתן רב"מ כנגן בתיקרה ודיקלא ואלים ואר בלא ולבקה אראון וכיוצא בזה שוקל בנ"מ כל הנבח לפיכו התנה עמו אלא יגבה מהלקחי וכן לפיכו בחובת הנבח כל תכלי בחובה שוקל מכבר' ונבח מזה אחרו הוי כדבר נבח לשולם ואקרי דקנה לכל נבח אחרת ונעשו אבלים אחו הוי שוקל בנבח לבלוקח בין בנבח אחרת ונעשו תמרים וכיוצא בזה הוחזל ובנבח הוי כדבר אלא בח לשולם ודינו נתן לבלוקח בעי הוסלתו כלום והנכתב לו דאחקנה וכן לבלוקח ולאם התנה הלו' עם הלוקח אלא יגבה מהלקחי לפיכו שוקל בנבח כלום ולאם התנה הבח אחת ידו אחר לו אינו שוקל הכ"מ הנבח ומחזיק הלוקח הנבח אחת ידו אחר לו ואין מריך ליחר לאם התנה עם הכ"מ אלא יגבה מהלקחי אלא התנה עם הלוקח. יש לחוקרים דאין חילוק בכל זה בין לפותיקי לא ויש חולקין בלפותיקי וכתו שיתבאר בסעיף כ':

והוזר הלוקח ושוקל הקרן מנכסי המוכר לא מהשובדים לא הקרן פחו' ויש לחוקרים אלו נוכה אין מתשובדים לא הקרן פחו' מלי הנבח לבי אחרי הנבח אבה הוא אל אלקרנו. והנבח אשקל אינו הכ"מ הנבח ומחזיק הלוקח הנבח אחת ידו אחר לו אינו שוקל הכ"מ הנבח ומחזיק הלוקח הנבח אחת ידו אחר לו ואין מריך ליחר לאם התנה עם הכ"מ אלא יגבה מהלקחי לאם התנה עם הלוקח. יש לחוקרים דאין חילוק בכל זה בין לפותיקי לא ויש חולקין בלפותיקי וכתו שיתבאר בסעיף כ':

דא דכ"מ שוקל אין הלוקח ומוכר הלוקח ושוקל מהבשובדים לך מקום לנבון אלין הלוקח יכול לחיחר לבה"מ הנכתי המוכר מדיני בנבון אלין הלוקח יכול לבה"מ אלא הלוקח לפותיקי לבה"מ לא אלו אלו בשובדים הם מחדינה לחרת וכיוצא בזה. ויש לחוקרים אלין הלוקח יכול לבתותי אלא מהלוקחים אלא לאחר כך מלאחר אקרקע אלו היתה מבשובדים לבה"מ בנבת הלוקח הוכרים קולקין:

סעיף ב כנבח כ"ח לבריך מהלוקח שוקל ב"כ הנבח בנבת המוכר אם נבח הקרקע לפיכו הנבחים לבחר אמת המוכר בין נבח אנבתי הנכסים אלייהן כן נבח אחרת הוסלה אלא נבח אחלי אבקרא אחוזה לענין בבור לקחן מיתן רב"מ כנגן בתיקרה ודיקלא ואלים ואר בלא ולבקה אראון וכיוצא בזה שוקל בנ"מ כל הנבח לפיכו התנה עמו אלא יגבה מהלקחי וכן לפיכו בחובת הנבח כל תכלי בחובה שוקל מכבר' ונבח מזה אחרו הוי כדבר נבח לשולם ואקרי דקנה לכל נבח אחרת ונעשו אבלים אחו הוי שוקל בנבח לבלוקח בין בנבח אחרת ונעשו תמרים וכיוצא בזה הוחזל ובנבח הוי כדבר אלא בח לשולם ודינו נתן לבלוקח בעי הוסלתו כלום והנכתב לו דאחקנה וכן לבלוקח ולאם התנה הלו' עם הלוקח אלא יגבה מהלקחי לפיכו שוקל בנבח כלום ולאם התנה הבח אחת ידו אחר לו אינו שוקל הכ"מ הנבח ומחזיק הלוקח הנבח אחת ידו אחר לו ואין מריך ליחר לאם התנה עם הכ"מ אלא יגבה מהלקחי לאם התנה עם הלוקח. יש לחוקרים דאין חילוק בכל זה בין לפותיקי לא ויש חולקין בלפותיקי וכתו שיתבאר בסעיף כ':

וכל הסירות שאכל לו אחלא הלוקח לו שהגיעו לידלא ואין מריכו לקרקע כלל דהייני אחר הן כחשלאלים ואפילו קדם נכתבים לו הן הכ"מ נוכה מהן אחרי הן כחשלאלים ואפילו קדם הכ"מ ונבה לוחן עוכלין מתנו לכל הסירות המחובדים בקרקע שהריכים מעט לקרקע הרי הן כנבח ולא עשה לפותיקי מבורם לבה"מ מריך הלוקח להחזיר לבה"מ כל הסירות ו"ל אחין מילוק בזה בין לפותיקי וכתו שיתבאר בסעיף ב' ולא הלה הלוקח לבלקי בין אחין הקרקע בין אחין הנבח ולוקח בשבוחן לו בחעות יכול לבלקי בין אחין הקרקע בין אחין הנבח ולוקח בשבוחן לו כל חובו אחר לא כן יכול הכ"מ לחזיר אלא הוא סוף כדי חובו אחר הנבח ולוקח הלוה ואין תועלת בלוה בכך ולא עשה הלוה לפותיקי מבורם לבה"מ אחר לו אלא יבא לך מרגון אלא חובו יכול הלוקח לבלקי בחעות

סעיף ב בעל חוב שטרף בחובו מיד הלוקח את שלו לו כגון אלא הוא חובו רק נגד הקרן ולא נגד הנבח לו שטרף אלו הנבח לו אלא הוא חובו רק נגד הקרן ואין אם נבח ואין הנבח הנשאר מהקרקע אלא הוא בו תועלת לוקח אחר יחלוקו יהיה אחו עליו ע"פ שיתבאר לקמן סי' קנ"ח חולקין ולא לו נותן לו בה"מ את דמיו אם יגבה הלוקח כיון שאינו מכיר לו כשעור ולא רוכה הבה"מ לבנות בשתוף כשעור ולבשתתם בו בחתמות זמן כנגד זמן הרשות בירו הה"מ אם החוב הוא דבר מועט והקרקע הגיעה לו אין בו שעור אין מוקיקין בה"מ לוקח בחינו פחות מכשעור אלא חוכרין לו מהכירין הקרקע לזמן ומותנים לו מעותו. וכתו שבתבאר בסיון ק"ג בסעיף ה' ולא עשה הלוה לבה"מ לפותיקי מבורם אינו נותן לבלוקח רק לחוים ו"ל הוא הדין דלפותיקי מבורם שוקל כל הנבח שהגיע הלוקח בין נבח אחלי בין נבח אחרת הוסלה ולפותיקי התנה הלוה עם הכ"מ אלא יגבה מדלן מי ולפותיקי לא הלוה לו רק כשעור הנבח כלא הנבח רק אחו נותן לו הוסלה בלוקח וכשהלוה לו כשעור הנבח והנבח אינו נותן לבלוקח כלו' ו"ל דאין מילוק בזה בין לפותיקי לא לא אלא לשלם אינו שוקל רק מה הנבח וכשהלוה לו כפי הנבח עם הנבח וכשיוכל לגבות מהלקחה ואין מילוק בלפותיקי רק לבלקין אלין הלוקח יכול לבלקי בחעות. והכר בתבאר לעיל סעיף ה' הנבח אחלי דבנבת אחרת ודיקלא ואלים ואר בלא ולבקה אראון שוקל הנבח כנבח הלוה לו שעור הנבח

והנבח אלא בלא לפותיקי:

וכל זה אלין המוכר רוכה לגון עם הכ"מ לו אחת לבבל אם

רוכה

רוצה לתן עם הב"ח יכול לסלקו במעות אף בלתותיקי
וגם לא לחיבו בטל מן הקרקע רק כפי חובו ואיבו בטל מן הסבח
כלו' ביתר מחובו לב"ע בלתותיקי וה"ה כשבתב לו המוכר
לגוים הרשה לתן עם הב"ח:

סעיף ג כל הדברים האלו לא נאמרו אלא בגוים אחוזר
על המוכר שקבל עליו לחרות אבל בשבא הב"ח
לערוך מתקבל מתבה עורף כל הסבח ונותן לו ההוצאה אלון לו
על מי לחזור ויבו כיורד לשדה בביבו אלא ברשות ואם שבאה
מלבה עורף הבל שקרקעות קבוה לו לב"ח לשעבודו מלקבו
ואם קבל הנותן לחרות המתבה הרי ב"ח גובה מתבו כדרך שגובה
מן הגוים ולוקח ספרים בהדיא אלון לו לחרות ויבו כמתקבל
מתבה • ובבל מקום שבותן ההוצאה הייבו בשיב שבא בבגלה
שלגיב אין לו רק הוצאה שעור שבא:

סעיף ד יתומים ויבם כמקבלי מתבה:

סעיף ה ב"ח שבא לערוך מהיתומי' לב"ח שמתמ' הוצא' יתומים
לוחרים לבה שבתבותן לבו ההוצאה וב"ח אומ' שאל לביבם השבים
על היתומים לבהיל ראיה אף אלא עשאו לפותיקי וכן הדין
בלוקח כשאומר לבו השבתי והשבת משובבד לשטבו מדלקבי
וב"ח אומר שאל הלוה השבים והוא משובבד לי לבדי על הלוקח
להבית ראיה:

סעיף ו הבאו היתומים ראיה שסם השבתיו שמין לתן השבת
וההוצאה וטוענים הפחות שבשבתיהם ומעלה אותם
בדמים ואין מריך לתת להם קרקע בעד הוצאתם בד"ח כשעשה
הלוה זה השדה לפותיקי לב"ח אבל אם לא עשאה לפותיקי מריך
לתן להם קרקע שעור הוצאתן ונם יבולים לסלקו במעות אבל
הקרקע כיון אלא עשאה לפותיקי מיהו אם אין בותנים לו כל
חובו יבול הב"ח לומר אבלי שאה הקרקע כל חובו ויש אומרים
דלוקח כשאין החוב אלו רק נגד הקרן ולא נגד הוצאתן אבל אם
חוב אלו נגד הבל ואין להם מעות לסלקו א"נ לתת להם קרקע
בעד הוצאתן אלא נותן להם לחיים:

מאירת עינים חשן משפט קטו הלכות גביית חוב שפתי כהן

באר הגולה

קיו א ואין הב"ח מריך לבתוב לו הרשאה פי' בשבא הלוקח
לגבות מהמוכר א"כ הרשא' מהמלוה שיבשוהו לגבות
מהמוכר בחקומו אהיה להמלוה לערוך ממבו בשטר חוב שהי' בידו
עליו שבתיון אשתם קבין הוא בלחריות ויש בידו שיבשא מהבל
שעבדוהו המלוה ממבו יחזור
לגבות מידו בהשיבשא: **ב**
והוקלה ושוה אלף בו' ב"כ
נ"ב העור • ואי"ת דבאן
משאב דהלוקח עורף ממבו כל
הקרקע ביקרותו ובר"ם קע"ו
בתב העור והמחבר דהיוקר
בבלל הבבת שהבבית הקרקע
מלליה ומם בתבו הרא"ש והעור
ומור"ם דאין המלוה גובה אלא
מבי לבבת • ודוחק לומר
דא"ם דנופה מבי הבבת לא קאי
אם לבתיקה אלא לבבבבת
גוף הקרקע אבל בבתייקר בטל
כולו ונם דוחק לומר דמיירי
הבא בבבת להמלוה דאקבי
ולהלוקח בתב בהדיא דלא יקבה
מדאקבה דבתב מור"ם בר"ם
קע"ו דבבה"נ נובה המלוה בל
הבבת (והלוקח יגבה בפי מה
שבערף מידו מתקים אחר ואפי'
מלקוחו' מבדות שהיו לו בתקום
אחר ומברם והמלוה לא רבה
לילך אחריהן לערפם אם)
דא"כ לא א"ל לבתוב בין דוה לא מבואר לעיל בדברי המחבר
אלא בראה דמיירי בדעבאו להמלוה לבתיקי אלו הן אלוה איעור
לרעת ובבת' טול הבבת כולו הן אלא לוה לו אלא איעור לרעת
לחוד דנ"ב נובה בל הבבת אלא דמבאם לבלוקח הולבתו ובמבואר
בסי' קע"ו ומשום הבאן עיבר הבוד ם שבא לבלמיבו הוא מה שנובה
לעולם אלא א"ם קיבלו בזה העור והמחבר בתן ומבאו מ"ם לבסי
זה בסי' קע"ו: **ג** בותבים לו שיבשא בלוה בו' שעם בבל
הבי הוא בדי אלא יבא בבבילא להלוקח דהבי בתב לו בשטר הבנין
לחריות דמלליהן ובבמיהן: **ד** ובל הדין בים למלוה עם
הלוקח בו' בי"כבם שהמלוה בים לו בשטר על הלוה בשאין לבו' שוקף
מהלקוחות שקבה לחריו' בן הלוקח שעבדו מידו ולחריותו על
הלוה המוכר לו בשאין להמוכר בבסי' מוחר הלוקח על הלקוחו'
שקבו לחריו לערוף מהן: **ה** אלא בעדים בעלמא בפרישה
בתבתי הטעם דמאן דמוכר מוכר הוא בפרהסיא בדי דלתקבו
בובין הרבה ויוסיפו בחקה מבא"כ בשטר הלוחה דמאן דיוף
בבעבה יוף ולבן אין המלוה עורף ב"ח בהלוחה הבעבה בשטר
ומה"ש בחי בתב מור"ם בהנ"ה דהבותן מתבה בעדים ול"ל אפילו
בלחריות אינו עורף דנ"ב לית ליה בול • ומצ"ב דאומר הבותן
לבעדים בתבות בשוקא ותתמוהו בברא ובמ"ם לקמן בסי' רמ"ב •
מ"מ בל זמן אלא בתבו אין הבותן מחבה לבבי' בחו בתבר וק"ל:
ו אלא מתמו על שום שטר בו' ל' העור ולאי לאו הבי אלא ערוף
בעדים

לוה לאיש מלוה ולא בתובר ובלא"ה לבק"ח ודוק ועת"ם לקמן סימן רב"ה בעי' ק' • עיין בתשו' מבי"ש ת"ב סימן ב"ה וסימן ב"ו דאם
לא בבא הלוקח עורף העובר מהבועבדים מיום המבירה מתבת המעות שחייב לו הלוקח אבי' אין לו שטר עליהם בראחרינן הבא
דמוכר אלא בשטר נובה מהבעבדו ואין דבריו מובראי' לבי עבעות דעתי דאמר הבא דמוכר אלא אית ליה בי הבא דלוקחבו בונים
בדאיתא בס"ם אבל הא דלא בבא ברע לית ליה אלא ואדרבא מבתמא פורעין מיד בן בלבע"ל • (ואף לדברי הבבי"ש בל דמיירי שהוא
תוך זמבו לו העדים מעידים אלא ברע עדיין בנון אלא זה יהם מתוך ידו ובה"ג דאלי"ב בשיעא בתון דיבול לעשון ברעתי לובו נובה
מהבועבדים) :

הבועה

קיו (א) והוקר"ם הית' שוה אלף עיין בבמ"ע ס"ק ב' הקב'
דמשמע מבאן דעורף בל היוקר ובסימן קע"ו
בתב העור ומבבי' שאין המלוה נובה אלא אבי הבב' ותירבי דמיירי
בבעבאו לבלו' לבתיקי ועי"ל דה"ק והוקרה והוה שוה הבבי אבת
אלף • ב"ח וק"ל עיין
בתשובת מבי"ש סי' ז"ע:
(ב) בותבין לו טרבא
באלף בו' בראה דטרבא זה
בותבין דוקא לבבי עורין דבבת
לובו נובה מהבעבדי בדלעיל
ר"ם קע"ו ועי"ש • מיהו לבתו'
פ"ק דמבועא דף י"ד ע"ב וה"ה
שהבאתי לעי' סי' קע"ו דמלקוחו'
אבבו אחר הערבה עורף בם
הבבת לבי שהוא אבוב בותבין לו
טרבא באלף לערוף מלקוחות
אבבה אחר הערבה וע"ש ודוק •
עיין בירושלמי בנעיקב הבוזקין
הלבה ב' בחריבו' מדיבו טרבה
אם מבר העובר לאחרים לו בותבו
בתבו לאחרים לו מבבו לו בותבו
המבבל מתבה לאחרים ועיין
אם: (ג) ובן אם היתה
שוה אלף ב"ב העור אבל בבעל
התרומות ליתא אלא אם לבח
באלף אף על בי שאינו שוה אלא
ת"ק וי"ל דוקא בשלא היה שוה
אלא ת"ק בשעה שלבחה ביבול
ת"ק אבל אם הוא ובומדת על ת"ק אין לו אלא ת"ק ולבה ליבלם
יותר משויה וב"כ ה' המגיד בבשובו' נבי ערבות פ' כ"ה מהלבות
מלוה וי"ל ותדע לך דודאי אם הוקרה לו הוא לבל ושרפ' בע"ת
מבבינן לבלוקח בבי מה שהיה שוה בשעת שרבבא ולא בבי הדמי'
שבבה ולבריבך אין בבן ערובות על המעות בו' עבי"ל ומבוא ב"י
לבקן בי' בל"ח סי"ח והב"מ בתב בסימן בל"ח ס"ם י"ח דהרב
המגיד לא דק בדאיתי לבקע הוא בבסימן בי"ו מבואר לאם
הוא לה בותבין לו שרבבא בתה שהיתה שוה תחילה בו' ואין דבריו
בראין דודאי הרב המגיד מולבן על המעות ומתבר בדבריו ודוק:
(ד) אלא בעדים בעלמא • בפרישה בתבתי הטעם
דמאן מוכר מוכר בפרהסיא בדי דלתקבו בובין הרבה בו' עבי"ל
בס"ע ובן מבואר בס"ם פ' תו"ה (דף מ"ב) בהדיא הטעם ע"ם:
(ה) אפילו לא פירש לו הלחריו' • עור מהרש"ם בפ'
תו"ה בשם רבינו יונה וב"ב ל"י בתיב ו' ת"ו בשמו אבל הבעה"ת
ריש שער מ"ו בתב דבמוכר שהוא בעדים בעינן איבבל עליו
הלחריות דבהא לא אמרי' שעות סופר הוא בין דלא בתב שערא
בספר גילוי תרומה שם בתב שאחר התפוס לא יבול לתבא מבין
לו דין זה ואמי מבתי בראב"ם פ' תזקת דף מ"ח ורים מ"ב מהמע
שם להיא הבי ע"ש ודוק • עור הקשה הספר ג"ת שם דבין
דמאן דמוכן בפרהסיא זבין ת"ב אין מילוק דשעבוד לאורייתא
ע"ש ולא"ת דדוקא בהלוחה שייך לומר שעבודא לאורייתא דעבד
מהשועבדים) :

קיו א בך משמע
מדאמרינן
בפ"ק דב"ק
דף ט' ע"א
ובבתיה דוכתי
לחיי טירבך
ואבנם לך
ובבתובות דף
נ"א ע"ב
לחרי' טירבא
בבתיה בתבינן
ב עור ם"ב
ב"ב בם"ת
בשער נ' שבן
תשיב הראב"ד
ג דאי לאו
הבי הוי הבבא
לבלוקח בערבא
ודוחה המוכר
בתב לו ולא
בבבבבא לאחרים
ואיבן
אם: (ג) ובן אם היתה
שוה אלף ב"ב העור אבל בבעל
התרומות ליתא אלא אם לבח
באלף אף על בי שאינו שוה אלא
ת"ק וי"ל דוקא בשלא היה שוה
אלא ת"ק בשעה שלבחה ביבול
ת"ק אבל אם הוא ובומדת על ת"ק אין לו אלא ת"ק ולבה ליבלם
יותר משויה וב"ב ל"י בתיב ו' ת"ו בשמו אבל הבעה"ת
ריש שער מ"ו בתב דבמוכר שהוא בעדים בעינן איבבל עליו
הלחריות דבהא לא אמרי' שעות סופר הוא בין דלא בתב שערא
בספר גילוי תרומה שם בתב שאחר התפוס לא יבול לתבא מבין
לו דין זה ואמי מבתי בראב"ם פ' תזקת דף מ"ח ורים מ"ב מהמע
שם להיא הבי ע"ש ודוק • עור הקשה הספר ג"ת שם דבין
דמאן דמוכן בפרהסיא זבין ת"ב אין מילוק דשעבוד לאורייתא
ע"ש ולא"ת דדוקא בהלוחה שייך לומר שעבודא לאורייתא דעבד
מהשועבדים) :

ל נלמד מהמעשה דברויות דלעני שלח' טפח על שפח לבלוטי ולא סיים לזיז' טפח מ טורן ס"ם אהה דמשני בהוהב דף מ"ו ע"ח דלית ליה קרקע כתב הרא"ש והקילר' כהיגי עלמא כו' ג"כ הרא"ש בסוכ"כ בה"ת בשער מ"ג ס מבוא' בא"ם לעיל סימן ס' סעיף ח' בסם"ע ע"ש הרא"ש ע כ"כ בה"ת בשע"ג הביאו הבית יוסף סס"ב וכתב לפי הרא"ש מול בהא

קיד

א אלי הטור כ"כ ב"ה בשע"ג בסס תשובות הרא"כן כ"כ"ש המחבר בסעי' שלקריו ב אלי הרמב"ם בפכ"ב מהלכות מלו' דין ז' וכתב ה"ה בלחמת המלך הרא"ש על בני חורין והעורכין על משועבדין וכ"כ הרא"ב ז"ל וכו' וזה דע' רבינו ז"ל ומכאן שהגיר' הכנוסה בס' גט פשוט דף קכט ע"ח) כך הי' כל לשלחת בתוב בה קרעבא לשטר המלוה לו ל' ב' ע"ח ע"ש בס"ם מס"ט והלא' והתחיל בהלכות לשלחת הרא"ש וכל ערפא דלא כתוב בה קרעבא לשלחת הרא"ש בסס"ם ק"ב ודוק : ג הזמן לתת דברי חכמים על בעלי דיני' אלא לדקוק אותם יותר מדאי כו' : ד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ג ואלא לבא בעקיפין ז"ל הרא"ש דכל זמן כ"ד אינו כלום גם בבני חורין כתב הטור והמחבר כן לעיל סי' ק"ג ס"ו אלא בסס כתב פלגת' בעבר (ל' ו') וע"ש לבני זה כתב בס לשם אין לנה בני חורין כותבי לו לשלחת אקבלו לקוחות אקבלו אחר שהלוה המלוה לו אם בלא בס"ם מס"ט והלא' והתחיל בשלחת לשלחת הרא"ש בס"ם ק"ב ודוק : ד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ה ואם אינו יכול לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : י אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : טו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : טז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : יט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : כט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ל אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : לט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : מט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : נט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ס אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : סט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ע אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : עט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : פט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צ אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : צט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : ק אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קה אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קט אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קי אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קיא אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קיב אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קיג אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קיד אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קטו אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קטז אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קטח אם רוצה הלוקח לגבות מן הדין אלא בשלחת הרא"ש ובסס"ם בפרישה ע"ם בס"ם ק"ב ודוק : קט

הטור שם לחלק כיוהן מה"ע וזכן כ"ל עיקר ע"ש : **טו** ומפל דכעל בנכסי אשתו לוקח הוה מדסתם המחבר משמע דלאיירי בחפי' היה עדיין היה ויוסב' תחת בעלה וא"כ קי"ל דלעולם בסימן ק"ג סס"ו כתב מור"ם דר"ל דוקא כשמתה האשה כו' ולפשר לומר דכאן מיירי מבכסי לאן בדו' דהא כתב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו וסס מיירי בנכסי מלוג דומיא דשאר מתנה שאין לבעל בשולה תחתיו כ"ל פירות מהן ושמה בקרקע עליו וע"ש בפי' רש"י וכמ"ש סס בס"ם ק"ג :

קיג א אבל משלשלין שאכר כו' לל' הטור כפי שאין דעת המלוה סומכת על משלשלין מפני שהלוה יכול להבריח ואין טעם זה מספיק דהא אפי' עשאו לו המשלשלין אפותיקי מפורש דודאי סומך עליהו כתב הטור והמחבר לקמן סי' קי"ז ס"ג דאינה טורפה מלקוחות ומפרש הנמרא הטעם משום דמשלשלין לית להו קלא לשיעבוד ולא ידע הלוקח ליזהר מלקנותה ול"ל דהטו' ואיכ כתבו ה"מ דיכול להבריחם לגמרינו דאף דקודם דתקנו תקנת הסוק לו בלוה ולוה לא עבו כו תקנו הכו עמ"ש בסמו' ס"ג אפ"ה אין בהן דין קדימה מה"ע לא סמוך דעתי' עליהו ושע"הכני כתבו לגמרינו דאף אם ודאי סמוך הלוה דעתי' עליו דעשאו לו אפותיקי אפ"ה אינו טורפו כיון דלי' ליה קלא ועדל"ר : **ב** ואם נתכס בתחת שכ"מ משום דאין מתנת שכיב מרע אלא עד לאחר מיתה והשיעבד הוא עתה מיד בחייס וע"ל סי' רכ"ב מ"ס עוד מזה : **ג** ואם שיעבד לו משלשלי אנב מקרקעי כו' כבר כתבתי דין זה לעיל ר"ס ס' עיין שם ודין קנין אנ"ל יליפין לה מדכתיב ויתן להן אביהן כסף וזהב ומגדנות עם ערים בצורות כו' ומקו' דין זה יתבאר לקמן ר"ס : **ד** יכול לטרוף המשלשלין כו' בעור מיום וכתב כזה ז"ל יכול לטרוף אם כתב לו דאקנה כו"כ בע"ת שער מ"ג אבל בראש"ס ליתא ונם אין שעבלכתובת דאקני אם היו המשלשלין כולו בשעת הלוה ומכרם אח"כ (ואי"כ לא הי"ל להעור לסתום אלא לפרש דבאם לא היה בולו בעינן דאקני ונם זה פשיטא דלא עדיף שיעבד אנ"ל מקרקע נופא שקנה אח"כ) וכ"ל דמשום דאין לבדר בקלות אינ' אמו המשלשלים לדו ויש מקום להלוקח ולומר הכל דאיתיה שהיו המשלשלין הללו כיון המוכר בשעה שלוה ממך לכך כתבו דבאבל שיעבד משלשלי אנ"ל לשעבד נ"כ בדאקני : **ה** אפי' מכר הקרקעות קודם כו' וכת' המ"מ פי"ל דמלוה (והל"מ הביאו) דסיימו דוקא אם היה לו הקרקעות אז בשעת השיעבוד דאז משעת כתיבה אל שיעבודו עכ"ל • וכתבתי בהגר"מ עוד טעם לדבר דכיון דהיה לבלוה קרקע בעת הבלוה והשיעבוד ואם היה רוצה יכול לטרוף הקרקע מיד הלוקח והוה כאלו הקרקע עדיין ביד הלוה לשעבד לו אנגן המשלשלין דהרי ודאי המלוה מוכה לו אותו קרקע לשובתו כדי שיקנה לו אנגה : **ו** ואם שכתב לו כו' אדלעיל קאי דבכל שעבוד משלשלי אנ"ל צריך לכתוב לו כן דלא כאמת' ומשעם שכתוב בסיוך : **ז** דלא כאמת' ודלא כשופסי דשטרי ז"ל הטור מפני שעיקר שיעבד הלוה הוא על הקרקעו ושיעבד משלשלי אנ"ל אינו אלא כמו ערב אשם לא יפרע מהקרקע יפרע מהמשלשלין לכך צריך על הקרקע (ועפ"ר שם כתבתי שהוא נרוג מהערב כיון שיכול לכתוב כן בהערב) ודלא כשופסי דשטרי פי' שכתב לשם שיעבוד גמור ולא שתופס בשטרות כך הוא עכ"ל הטור ועפ"ר : **הראש**

ח לו שיכתוב שהוא משעבד לו מעכשיו כן הוא דעת הרמב"ם והמחבר בסי' ר"ז בס"ו ר"ל דבמעכשיו לחוד סני אבל הטור בתשובה כלל מסיים בזה ז"ל אבל קנין מעכשיו קונה אפילו בחסמכתא וכבית דין תשוב אפילו בלא כתב לחוד ר"ל דבעינן תרוייהו יחד אלא חד מהנייהו סני בקנין מעכשיו לו בכ"ד סני והל"ל כתלו אמר לו בבית דין תשוב וכ"כ מור"ם ז"ל כאן דבמעכשיו לחוד מהני בחסמכתא ע"ש ועפ"ז עוד בסי' כ"ה וקל"ל ול"ז וק"ל : **ט** אל"ל לחיי בבורי בתוכה לקמן סי' ר"ב סא"ב אלא דשעבדוהו המחבר והוא מדברי הרמ"ם דאם אם בבורים בתוכה אז אל"ל אמר המקנה קנה המשלשלין אנ"ל מיד אקנה הקרקע בא' מדברי אגב קרקע דקנין אקנין בהן הקרקע נקנו המשלשלין עמהן • ואם אינן בבורים בתוכה אז צריך שיאמר לו קנה המשלשלין אנ"ל לו עם הקרקע לית לה קלא והטור ומור"ם כתבו אם דבכל עניין צריך לומר לו קנה אנ"ל : **י** ועבדים משתעבדי ואע"ג דלקמן ר"ס ר"ב כתבתי בטור נם בדברי המחבר אם ס"ל דהמקנה עבדים אנ"ל לא משעבדי אח"כ הן בתוכו היינו דוקא אם דמיירי בקנין גמור אבל להיות שעבודו אל מלוה אל עליהן בקנין אנ"ל משעבדי אפי' אינן על הקרקע דבל שעיבד אנ"ל אם כ"ס ובפי' ס' ובפי' קי"ב ור"ש דרבי עקיבא אם כ"ב הטור לענין דבריה אלא בא לעולם דר"ב אל עליו קנין ומעשה אם כתבתי אם : **יא** אפילו הקרקע הוכלה אם בקידושין

קיג

א לשון הטור ומחבר בהרבה מקומות ומהם בסוגיא דפרק כיון שמקבל אחריותן וכדלקי' תוקת דף מ"ל כמי בפרק החובל (ריש דף פ"ט) ע"ב נבי מכר אם יאמרו בנ"מ יאמרו בנכסי לו פרה אמר נ"ב כו' והוא פטור וכולא סוני' רבא עשה דר"ב ע"ב בנ"מ אמיירי וכדמוכח התם וכן משמע מה"מ הטו' דבעל בנכסי אשתו לוקח הוי דהייטו כדברי בעל התרומות ונם לקמן סימן ק"ח פטיש דמיירי הטור ועשאו משום והמחבר מנ"מ והדיוק שכתב דלית להו הסמ"ע דמתה שכתבו שהכניסה לו כו' משמע דמיירי מבכסי נ"ב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו ליהר בכ"ה כו' לא הוא דהא בנ"מ כמי נ"ל שהכניסה לו בכל אחריותן הוי נ"מ כתו אם בתנאי בא"ל ר"ם ס"ה ותה סמך שלייהו שהקשה הסמ"ע מלעיל סימן ק"ג וכן (בכולא) ס"י בבר כתבתי שם על בכון : בזה סברת עיין בתשובת ריו"ן לב ספר מ"ו בעל הטיטור כלל י"ב סימן ע"ד דף נ"ט וק' ועיין עו' מזה בחריכות : (ז) ועמדה בסי' קי"ז ס"ג ובשלת כו' נרלה דל"ד עמדה ג שם בפרק ובשל' אלא לפי שבבעל התרומו' חוקת דף הוכיח כן מלותה ואלא ועמדה הנו' ד"כ ובשלת נקט כמי הכי הלי ליבשא ס"ה בפ"ת

לבל לה"ב היכא דבשלת מתקלה ותת ראוכן אין המלוה נוכה מה' מלוה מהבעל לפי שבראש זו דהבעל לוקח הוי הכי מוכח בס"ם פ"ם מי שהיה בשוי ובטור ל"ע ר"ם ס"ל נבי דכיון אל"ל כן בהיה בשולה מלי קאחר ליה לחריך לוקחי ע"ם ודוק • עיין בתשוב' מהרי"ש סימן ש' וסימן נ"ג ובל"ר ועיין בתשובת מהרשד"ם סימן קפ"ש : (ח) דבעל בנכסי אשתו כו' עיין לעיל ס"ם ק"ג ס"ו ומ"ם שם :

קיג (א) אבל משלשלין שאכר לל' הטור לפי שאין דעת המלוה סומכת על המשלשלין מפני שהלוה יכו' וכו' אלא לא להבריחם ואין טעם זה מספיק דהא אפילו עשאו לו אפותיקי יתלא קרקע מפורש דודאי סומך עליהו כתב הטור והמחבר לקמן סי' קי"ז ס"ג דאינו טורפה מלקוחות כו' עכ"ל מ"ש (ועיין בב"ח שכתב דבאפותיקי ואתרה כו נוכה ואין דבריו נראין לפע"ד ודוק) ול"נ דהטור רוצה לומר אפי' לאחר תקנת הגאונים דנובים משלשלי דיתמי דהוי כקרקע שעיקר מיכת המלוה על המשלשלי בדורו הללו וכמ"ש הרא"ש פ"ק דב"ק ול"ל דבדורו הללו משלשלי סומכת על כתקרקעי לבל מילי שעבוד מדינא דגמר אף בלא תקנה דהוי כנמלא דערבייא ואלא דקתקוטיא דאמרי בכתובות אשה נובה פורעת מהם עכ"ל מ"מ לענין לקוחות אז מקבלי מתנה אין מסיבו' המלוה עליהם כיון שיכול להבריחם וכמ"ש הרא"ש בקידושין פ' לאם שעבוד אחומר דאף לאחר תקנת הגאונים אין נבי מתקבל מתנה וכתב נאון ולא שם דמתנת ס"מ אמתי ע"ש ודברי הטור כאן יוצאים מדברי הרא"ש דפ' האומר עיין שם ועיין מ"ש לעיל ר"ם ק"ו : (ב) אפי' מכר הקרקעות קודם שיקנה המשלשלי כו' עיין בתשו' מהרי"ש

סי'

זה כתבו' דהבעה"ת ועור ומחבר בנכסי מלוג מיירי דלא כמ"ש בסמ"ע פ"ק י"ד לכאן מיירי מבכסי נ"ב דהא כתב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו וזה אינו דהא דין זה מבוכח לוקח הוי דלא כתב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו וזה אינו דהא דין זה מבוכח לוקח הוי דלא כתב שהכניסה לו שנתנכים מיד כשלו וזה אינו דהא דין זה מבוכח לוקח הוי

(ז) ועמדה ונשאת אין המלוה גובה מהבעל ממה שהכניסה לו באותם הנכסים משום **טו** (ח) דבעל בנכסי אשתו לוקח הוי :

הנה אבל אם לא כשלת נובה מן היורש כלעיל סי' קי"ח סעיף כ' : (וכ"ה וריש סימן ק"ז)

קיג אין בעל חוב טורף ממטלטלים המשועבדים ובו' סעיפים :

א לאין בעל חוב טורף מהלקוחות אלא בקרקע שמכר או נתן הלוה **א** (א) אבל ממטלטלין שמכר או נתן אינו טורף אפילו היו בידו בשעת הלואה כ ואפילו התרה המלוה בלקוחות שלא יקנו מטלטלי הלוה אין המלוה טורף מהם **ב** ואם נתנם בשתנת שכיב מרע המלוה טורף מהם כמו שיתבאר בסימן רנ"ב **ג** ואם שעבר לו מטלטלי אגב מקרקעי **ד** יכול לטרוף המטלטלין מהלקוחות כמו שהוא טורף קרקע (ב) **ה** דאפילו מכר הקרקעות קודם שיקנה המטלטלי **ו** דהוא שכתב לו **ז** ודלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי **ח** או שיכתוב שהוא משעבדים לו מעכשיו :

ב כשמשעבדים מטלטלי אגב מקרקעי **ט** אין צריכים להיות צבורים בתוכה **י** ואפילו מטלטלי דנידי בגון בעלי חיים **יא** ועבדים משתעבדי אפילו מטלטלי דאם אין ללוה קרקע והמלו' וזכה לו בתוך שדהו באחת מהקנאות שקונים בהם קרקעות כ או שהשאילו

ג ואם שעבר לו מטלטלי אגב מקרקעי **ד** יכול לטרוף המטלטלין מהלקוחות כמו שהוא טורף קרקע (ב) **ה** דאפילו מכר הקרקעות קודם שיקנה המטלטלי **ו** דהוא שכתב לו **ז** ודלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי **ח** או שיכתוב שהוא משעבדים לו מעכשיו :

ב כשמשעבדים מטלטלי אגב מקרקעי **ט** אין צריכים להיות צבורים בתוכה **י** ואפילו מטלטלי דנידי בגון בעלי חיים **יא** ועבדים משתעבדי ואע"ג דלקמן ר"ס ר"ב כתבתי בטור נם בדברי המחבר אם ס"ל דהמקנה עבדים אנ"ל לא משעבדי אח"כ הן בתוכו היינו דוקא אם דמיירי בקנין גמור אבל להיות שעבודו אל מלוה אל עליהן בקנין אנ"ל משעבדי אפי' אינן על הקרקע דבל שעיבד אנ"ל אם כ"ס ובפי' ס' ובפי' קי"ב ור"ש דרבי עקיבא אם כ"ב הטור לענין דבריה אלא בא לעולם דר"ב אל עליו קנין ומעשה אם כתבתי אם : **יא** אפילו הקרקע הוכלה אם בקידושין

כ בריתא מעשה בחלש אחד וכו' בקידושין דף כ"ו ע"ב כ מעשה דר"ג והזקנים שהיו בחיים בספיכה וכו' מסנה ט' כ"ה דמעשר שני אוכל בגמרא אם

(כד) אגב זכה בהם הראשון:

כד (כה) ד' ראובן היה לו שטר על שמעון ונתנו ללוי בבתיבה ומסירה וכשבא לוי לגבותו הוציא יהודה שטר שהיה לו על ראובן מוקדם לשטר שהיה לראובן על שמעון ואמר כי השטר שנתן ראובן ללוי הוא ממונו של בעל חובו וזכה בו מרין קדימה **מב** הרין עם יהודה כיון ששטרו מוקדם ה' ושעבר לו מטלטלי אגב מקרקעי ואין בזה משום י' תקנת השוק:

(ועיין לקמן סוף סימן קי"ג)

קיב אין בעל חוב טורף מהמשועבדים ממה שקנה. ובו' סעיפים:

א א' אין בעל חוב טורף ממשעבדי אלא אם כן היו נכסים ללוה בשעה שלוה ומכרם או נתנם אחר כך אבל אם קנאם אחר שלוה ומכרם **א** לא נשתעבדו לבעל חובו ואינו גובה אותם מהלקוחות ב ומיהו **ב** בעודם ביד הלוה גובה מהם אף על פי שקנאם אחר שלוה **ג** ואם שעבר נכסיו שקנה ושיקנה אז חל השעבור גם על מה שיקנה אחר כך ואם קנה אחר כך ומכרו בעל חוב גובה ממנו ד' ורוקא שפירש לו בפירוש **ג** אבל אם לא כתב לו ראקנה לא:

הגה **ד** (א) וי"ל כיון דקיימא לן לחריות שעות סופר הוא כל מה שרצוי להשתעבד לחרינן ביה שעות סופר ואפילו דלקנה מתי (עוד בשם הרא"ש והרש"בא פ' מי שמת) מיהו אם כתב לו מקנת לחרינו ולא פירש לו דלקנה י"ל דלא לחרינן עוד שעות סופל דהוליל ופירש קנתן מה שכתב כתב ומה

(כה) ראובן כתב לו לחרינן כדין קרקע שקנה בין שני הלוואות שהלוה זה אחר זה אם לא שכתב לחרינן אנ"ק ודלקני וקנה משלטלי' לו הלוה לחתיכים ואח"כ חזר ולוה משני שכתב גם לחשני אנ"ק ודלקנ' דאז ג"כ לחרינן מהשעבד ולא לחרינן כדין קרקע' שקנה בין שני הלוואות' ועיין בבע"ת בשער מ"ג בדין ל' בהענין הנ"ונס בענין הנישי המורה על מ"ס בענין הנ"ודון: **מב** הדין עם יהודה כיון ששטרו מוקדם כו' דין זה הוא מתם כדין שכתב הטור והמחבר לפני זה בסעיף כ"ב. אם מכר הלוה שו"ר לאח' רק דשם כתבתי דמיירי גם בשני נכסיו השו"ם כיר הלוה קודם שלוה הוא שהלוה אנו מ"ה לא הזכי' שם לדריך לכתוב לו דלקני וה"ל לומר כאן שהרי בירר יודע שלוה לראובן קודם שלוה לראובן לשמעון ומ"ה כ"ל דל"ל דאמר כאן כיון ששטרו מוקד' ושיעבו' לו משלטלין אנ"ק אלא בעינן מתי דכת' לראובן ליהודה דלקני דהא לראובן מיהודה וקנה משמעון ומכר קנינו ללוי דבכה"ג בעינן דיכתו' לראובן ליהודה דלקני ולבאורה הוה נראה דמ"ה הזר וכת' הטור והמחבר דין זה אע"ג דכב' כתבו בסעי' כ"ב אלא שם כ"ק דעיקרי אמר אלא נזכר כאן דבעינן שיכתוב לו דלקני ודם אי הוה כתבו כן בסי' אין בו חידוש כ"כ דכבר כתבתי זה בסי' ק"ד וכתו' ל"ק דמה שהזר וכתבו הזו' דמיירי בו דאין בהכיר' שערות מזוס תקנ' הזו' הש"כ בשא' מטלטלין ואע"ג דגם בדין דסעיף כ"ב לכתבו הטור לפני זה מיירי בש"ס ה"ל דשם מיירי מעיקר הדין קול' שתקנו תקנת הזוק הש"כ בדין זה שכתבו דהלה' בתשובה שאלה וכתב בו בהדיא דלית בש"ס מזוס תקנת הזוק (ובסב"כ כתבתי לשונו ע"ש) ול"ל דהמחב' ס"ג לא הזכיר הדיוק שיש בין שערות לשאר משלטלין מ"מ במשך אחר דברי הטור (ורמזו לן במ"ז ואין בזה מזוס תקנת הזוק וכתב הדיבי' בקיצר זה"ז על הסדר:

קיב א לא נשתעבדו לב"ח הטעם מפני שלא סמכה דעתו בשעת הלוואה עליה שהרי לא היה בידו ביד הלוה דבפרע מהן אחר' מן גלגלא דעל כתפיה ואפי' אם את ובכל אותו הזמן' אמי יתמי יכול לגבות ממנו דרשות יורש לאו כרשות לוקח דמי וכמ"ש המחבר בסי' אלפנו זה בס"כ ונס בסי' ק"ז ונס מוה"ס כתבו בס"ם זה: **ב** בכל אם לא כתב לו דלקנה לא ס"ל דלא לחרינן לחרינו לחרינ' ס"ם כ"ל בקרקעות שהרי בידו בשע' ההלואה ומשום דחזקה הוא דלא שרי לוכם וזהי בכדי הש"כ מה שיקנה אחר ההלואה דלינו מן הסברא כ"כ דהלוה לו חדעת הקרקעות שיקנה אחר כך דשמא לא יקנה אח"כ מוס קרקע: **ד** וי"ל כיון דקי"ל כו' בעור כתב ע"ז וכן משקנת ח"ל הרא"ש ל"ל ויש גורסין בעור ואין כן דעת ח"ל הרא"ש ועיין בפריסה ר"ם קט"ו שם כתבתי דמוכח שהרא"ש והטור לא ס"ל דגם בדלקני לחרינן לחריות ט"ם ע"ש ונס עיין בכ"י פ' מי שמת סתם שם שני הדעות

תקנ' הזו' הש"כ בשא' מטלטלין ואע"ג דגם בדין דסעיף כ"ב לכתבו הטור לפני זה מיירי בש"ס ה"ל דשם מיירי מעיקר הדין קול' שתקנו תקנת הזוק הש"כ בדין זה שכתבו דהלה' בתשובה שאלה וכתב בו בהדיא דלית בש"ס מזוס תקנת הזוק (ובסב"כ כתבתי לשונו ע"ש) ול"ל דהמחב' ס"ג לא הזכיר הדיוק שיש בין שערות לשאר משלטלין מ"מ במשך אחר דברי הטור (ורמזו לן במ"ז ואין בזה מזוס תקנת הזוק וכתב הדיבי' בקיצר זה"ז על הסדר:

קיב א לא נשתעבדו לב"ח הטעם מפני שלא סמכה דעתו בשעת הלוואה עליה שהרי לא היה בידו

ב בעודם ביד הלוה כו' דלא גרע מטלטלין הנמכרים ביד הלוה דבפרע מהן אחר' מן גלגלא דעל כתפיה ואפי' אם את ובכל אותו הזמן' אמי יתמי יכול לגבות ממנו דרשות יורש לאו כרשות לוקח דמי וכמ"ש המחבר בסי' אלפנו זה בס"כ ונס בסי' ק"ז ונס מוה"ס כתבו בס"ם זה: **ג** בכל אם לא כתב לו דלקנה לא ס"ל דלא לחרינן לחרינו לחרינ' ס"ם כ"ל בקרקעות שהרי בידו בשע' ההלואה ומשום דחזקה הוא דלא שרי לוכם וזהי בכדי הש"כ מה שיקנה אחר ההלואה דלינו מן הסברא כ"כ דהלוה לו חדעת הקרקעות שיקנה אחר כך דשמא לא יקנה אח"כ מוס קרקע: **ד** וי"ל כיון דקי"ל כו' בעור כתב ע"ז וכן משקנת ח"ל הרא"ש ל"ל ויש גורסין בעור ואין כן דעת ח"ל הרא"ש ועיין בפריסה ר"ם קט"ו שם כתבתי דמוכח שהרא"ש והטור לא ס"ל דגם בדלקני לחרינן לחריות ט"ם ע"ש ונס עיין בכ"י פ' מי שמת סתם שם שני הדעות

שוב מלתי בספר נזדמנו לי תרומה שער מ"ג ח"ד דף קנ"ד ע"ש שהאריך לתמוה על ה' ה' דהא לא"מ מהך דס' מזוקת על הרשב"ם דהתם לאמולל פריך מאי מספק' ליה לאמולל כו' עיין שם שהאריך ולא הבין דברי ה"ם דקושיות ה"מ ל"ל לשיחר ולאיקום ולא"מ דלקינה ח"ל ה"ל לאקשו' בפשיטות והא מ"מ דלקני הוא וק"ל) ובוה כ"ל ג"כ לאיבר מה שהקשה הרב הר' על הרשב"ם מס' כ"ג מה' מלוה דכיון דס"ל להרשב"ם ז"ל דלחריות דלקני ס"ם הוא וכמבואר מדבריו ס"ל מהלכות מלוה לפה לא ביאר דשערי חוב המלוחרין לינן כשרים אלא"כ כתוב בהם דלקני והנה בכ"ע ומביאו כ"י לשיל סימן מ"ג סעי' ט' ולפי מ"ם לא"מ שהרי לא כתב רמב"ם ס' ל"ל מהלכות מלוה דבשער חוב בשתם חמרי לחריות ס"ע הוא דלא זה לשונו אם המלוה חבירו פתם הרי כל בנכסיו לחרלין

ועדלין

טורי זהב

סי' קיב סעיף א' (ואינו גובה לוחם מהלקוחות ולא מת) וכמל' יתמי עיין סי' ק"ז ס"ח וס' קי"ח סד"ח: ע"ש בהגה כל ומקשלא קנה דס"ל מקנה דשל"ל ודיוכו כמוכר פירות לקל עדשל"ל דסי ל"ש ויש מולקין וס"ל לענין שעבוד שלמי ויכול לשעבדלקה מה שלא"ל ונראה דהכו קי"ל שהרי בסי' קי"ג ס"כ מוכח ג"כ בענין עבדים דשעבוד שלמי:

רוצה לתן עם הב"ח יכול לסלקו במעות אף בלתותיקי
וגם לא לחיבו בטל מן הקרקע רק כפי חובו ואיבו בטל מן הסבח
כלו' ביתר מחובו לב"ע בלתותיקי וה"ה כשבתב לו המוכר
לגוים הרשה לתן עם הב"ח:

סעיף ג כל הדברים האלו לא נאמרו אלא בגוים אחוזר
על המוכר שקבל עליו לחרות אבל בשבא הב"ח
לערוך מתקבל מתבה עורף כל הסבח ונותן לו ההוצאה אלון לו
על מי לחזור ויבו כיורד לשדה בביבו אלא ברשות ואם שבאה
מלבה עורף הבל שקרקעות קבוה לו לב"ח לשעבודו מלקבו
ואם קבל הנותן לחרות המתבה הרי ב"ח גובה מתבו כדרך שגובה
מן הגוים ולוקח ספרים בהדיא אלון לו לחרות ויבו כמתקבל
מתבה • ובבל מקום שבותן ההוצאה הייבו בשיב שבא בבגלה
שלגיב אין לו רק הוצאה שעור שבא:

סעיף ד יתומים ויבם כמקבלי מתבה:

סעיף ה ב"ח שבא לערוך מהיתומי' לב"ח שמתמ' הוצא' יתומים
לוחרים לבה שבתבותן לבו ההוצאה וב"ח אומ' שאל לביבם השבים
על היתומים לבהיל ראיה אף אלא עשאו לפותיקי וכן הדין
בלוקח כשאומר לבו השבתי והשבת משובבד לשטבו מדלקבי
וב"ח אומר שאל הלוה השבים והוא משובבד לי לבדי על הלוקח
להבית ראיה:

סעיף ו הבאו היתומים ראיה שסם השבתיו שמין לתן השבת
וההוצאה וטוענים הפחות שבשבתיהם ומעלה אותם
בדמים ואין מריך לתת להם קרקע בעד הוצאתם בד"ח כשעשה
הלוה זה השדה לפותיקי לב"ח אבל אם לא עשאה לפותיקי מריך
לתן להם קרקע שעור הוצאתן ונם יבולים לסלקו במעות אבל
הקרקע כיון אלא עשאה לפותיקי מיהו אם אין בותנים לו כל
חובו יבול הב"ח לומר אבלי שאה הקרקע כל חובו ויש אומרים
דלוקח כשאין החוב אלו רק נגד הקרן ולא נגד הוצאתן אבל אם
חוב אלו נגד הבל ואין להם מעות לסלקו א"נ לתת להם קרקע
בעד הוצאתן אלא נותן להם לחיים:

מאירת עינים חשן משפט קטו הלכות גביית חוב שפתי כהן

באר הגולה

קיו א ואין הב"ח מריך לבתוב לו הרשאה פי' בשבא הלוקח
לגבות מהמוכר א"כ הרשא' מהמלוה שיבשוהו לגבות
מהמוכר בחקומו אהיה להמלוה לערוך ממבו בשטר חוב שהי' בידו
עליו שבתיון אשתם קבין הוא בלחריות ויש בידו שיבשא מהבל
שעבדוהו המלוה ממבו יחזור
לגבות מידו בהשיבשא: **ב**
והוקלה ושוה אלף בו' ב"כ
נ"ב העור • ואי"ת דבאן
משאב דהלוקח עורף ממבו כל
הקרקע ביקרותו ובר"ם קע"ו
בתב העור והמחבר דהיוקר
בבלל הבבת שהבבית הקרקע
מלליה ומם בתבו הרא"ש והעור
ומור"ם דאין המלוה גובה אלא
מבי לבבת • ודוחק לומר
דא"ם דנופה מבי הבבת לא קאי
אם לבתיקה אלא לבבבבת
גוף הקרקע אבל בבתייקר בטל
כולו ונם דוחק לומר דמיירי
הבא בבבת להמלוה דאקבי
ולהלוקח בתב בהדיא דלא יקבה
מדאקבה דבתב מור"ם בר"ם
קע"ו דבבה"נ נובה המלוה בל
הבבת (והלוקח יגבה בפי מה
שבערף מידו מתקים אחר ואפי'
מלקוחו' מבדות שהיו לו בתקום
אחר ומברם והמלוה לא רבה
לילך אחריהן לערפם אם)
דא"כ לא א"ל לבתוב בין דוה לא מבואר לעיל בדברי המחבר
אלא בראה דמיירי בדעבאו להמלוה לבתיקי אלו הן אלוה איעור
לרעת ובבת' טול הבבת כולו הן אלא לוה לו אלא איעור לרעת
לחוד דנ"ב נובה בל הבבת אלא דמבאם לבלוקח הולבתו ובמבואר
בסי' קע"ו ומשום הבאן עיבר הבוד ם שבא לבלמיבו הוא מה שנובה
לעולם אלא א"ם קיבלו בזה העור והמחבר בתן ומבאו מ"ם לבסי
זה בסי' קע"ו: **ג** בותבים לו שיבשא בלוה בו' שעם בבל
הבי הוא בדי אלא יבא בבבילא להלוקח דהבי בתב לו בשטר הבנין
לחריות דמלליהן ובבמיהן: **ד** ובל הדין בים למלוה עם
הלוקח בו' בי"כבם שהמלוה בים לו בשטר על הלוה בשאין לבו' שוקף
מהלקוחות שקבה לחריו' בן הלוקח שעבדו מידו ולחריותו על
הלוה המוכר לו בשאין להמוכר בבסי' מוחר הלוקח על הלקוחו'
שקבו לחריו לערוף מהן: **ה** אלא בעדים בעלמא בפרישה
בתבתי הטעם דמאן דמוכר מוכר הוא בפרהסיא בדי דלתקבו
בובין הרבה ויוסיפו בחקה מבא"כ בשטר הלוחה דמאן דיוף
בבעבה יוף ולבן אין המלוה עורף ב"ח בהלוחה הבעבה בשטר
ומה"ש בחי בתב מור"ם בהנ"ה דהבותן מתבה בעדים ול"ל אפילו
בלחריות אינו עורף דנ"ב לית ליה בול • ומצ"ב דאומר הבותן
לבעדים בתבות בשוקא ותתמוהו בברא ובמ"ם לקמן בסי' רמ"ב •
מ"מ בל זמן אלא בתבו אין הבותן מחבה לבבי' בחו בתבר וק"ל:
ו אלא מתמו על שום שטר בו' ל' העור ולאי לאו הבי אלא ערוף
בעדים

לוה לאיש מלוה ולא בתובר ובלא"ה לבק"ח ודוק ועת"ם לקמן סימן רב"ה בעי' ק' • עיין בתשו' מבי"ש ת"ב סימן ב"ה וסימן ב"ו דאם
לא בבא הלוקח עורף העובר מהבועבדים מיום המבירה מתבת המעות שחייב לו הלוקח אבי' אין לו שטר עליהם בראחרינן הבא
דמוכר אלא בשטר נובה מהבעבדו ואין דבריו מובראי' לבי עבעות דעתי דאמר הבא דמוכר אלא אית ליה בי הבא דלוקחבו בונים
בדאיתא בס"ם אבל הא דלא בבא ברע לית ליה אלא ואדרבא מבתמא פורעין מיד בן בלבע"ל • (ואף לדברי הבבי"ש בל דמיירי שהוא
תוך זמבו לו העדים מעידים אלא ברע עדיין בנון אלא זה יהם מתוך ידו ובה"ג דאלי"ב בשיעא בתון דיבול לעשון ברעתי לובו נובה
מהבועבדים) :

הבועה

קיו (א) והוקר"ם הית' שוה אלף עיין בבמ"ע ס"ק ב' הקב'
דמשמע מבאן דעורף בל היוקר ובסימן קע"ו
בתב העור ומבבי' שאין המלוה נובה אלא אבי הבב' ותירבי דמיירי
בבעבאו לבלו' לבתיקי ועי"ל דה"ק והוקרה והוה שוה הבבי אבת
אלף • ב"ח וק"ל עיין
בתשובת מבי"ש סי' ז"ע:
(ב) בותבין לו טרבא
באלף בו' בראה דטרבא זה
בותבין דוקא לבבי עורין דבבת
לובו נובה מהבעבדי בדלעיל
ר"ם קע"ו ועי"ש • מיהו לבתו'
פ"ק דמבועא דף י"ד ע"ב וה"ה
שהבאתי לעי' סי' קע"ו דמלקוחו'
אבבו אחר הערבה עורף בם
הבבת לבי שהוא אבוב בותבין לו
טרבא באלף לערוף מלקוחות
אבבה אחר הערבה וע"ש ודוק •
עיין בירושלמי בנעיקב הבוזקין
הלבה ב' בחריבו' מדיבו טרבה
אם מבר העובר לאחרים לו בותבו
בתבו לאחרים לו מבבו לו בותבו
המבבל מתבה לאחרים ועיין
אם: (ג) ובן אם היתה
שוה אלף ב"ב העור אבל בבעל
התרומות ליתא אלא אם לבח
באלף אף על בי שאינו שוה אלא
ת"ק וי"ל דוקא בשלא היה שוה
אלא ת"ק בשעה שלבחה ביבול
ת"ק אבל אם הוא ובומדת על ת"ק אין לו אלא ת"ק ולבה ליבלם
יותר משויה וב"כ ה' המגיד בבשובו' נבי ערבות פ' כ"ה מהלבות
מלוה וי"ל ותדע לך דודאי אם הוקרה לו הוא לבל ושרפ' בע"ת
מבבינן לבלוקח בבי מה שהיה שוה בשעת שרבבא ולא בבי הדמי'
שבבה ולבריבך אין בבן ערובות על המעות בו' עבי"ל ומבוא ב"י
לבקן בי' בל"ח סי"ח והב"מ בתב בסימן בל"ח ס"ם י"ח דהרב
המגיד לא דק בדאיתי לבקע הוא בבסימן בי"ו מבואר לאם
הוא לה בותבין לו שרבבא בתה שהיתה שוה תחילה בו' ואין דבריו
בראין דודאי הרב המגיד מולבן על המעות ומתבר בדבריו ודוק:
(ד) אלא בעדים בעלמא • בפרישה בתבתי הטעם
דמאן מוכר מוכר בפרהסיא בדי דלתקבו בובין הרבה בו' עבי"ל
בס"ע ובן מבואר בס"ם פ' תו"ה (דף מ"ב) בהדיא הטעם ע"ם:
(ה) אפילו לא פירש לו הלחריו' • עור מהרש"ם בפ'
תו"ה בשם רבינו יונה וב"ב ל"י בתיב ו' ת"ו בשמו אבל הבעה"ת
ריש שער מ"ו בתב דבמוכר שהוא בעדים בעינן איבבל עליו
הלחריות דבהא לא אמרי' שעות סופר הוא בין דלא בתב שערא
בספר גילוי תרומה שם בתב שאחר התפוס לא יבול לתבא מבין
לו דין זה ואמי מבתי בראב"ם פ' תזקת דף מ"ח ורים מ"ב מהמע
שם להיא הבי ע"ש ודוק • עור הקשה הספר ג"ת שם דבין
דמאן דמוכן בפרהסיא זבין ת"ב אין מילוק דשעבוד לאורייתא
ע"ש ולא"ת דדוקא בהלוחה שייך לומר שעבודא לאורייתא דעבד
מהשועבדים) :

קיו א בך משמע
מדאמרינן
בפ"ק דב"ק
דף ט' ע"א
ובבתיה דוכתי
לחיי טירבך
ואבנם לך
ובבתובות דף
נ"א ע"ב
לחרי' טירבא
בבתיה בתבינן
ב עור ם"ב
ב"ב בם"ת
בשער נ' שבן
תשיב הראב"ד
ג דאי לאו
הבי הוי הבבא
לבלוקח בערבא
ודוחה המוכר
בתב לו ולא
בבבבבא לאחרים
ואיבן
אם: (ג) ובן אם היתה
שוה אלף ב"ב העור אבל בבעל
התרומות ליתא אלא אם לבח
באלף אף על בי שאינו שוה אלא
ת"ק וי"ל דוקא בשלא היה שוה
אלא ת"ק בשעה שלבחה ביבול
ת"ק אבל אם הוא ובומדת על ת"ק אין לו אלא ת"ק ולבה ליבלם
יותר משויה וב"ב ל"י בתיב ו' ת"ו בשמו אבל הבעה"ת
ריש שער מ"ו בתב דבמוכר שהוא בעדים בעינן איבבל עליו
הלחריות דבהא לא אמרי' שעות סופר הוא בין דלא בתב שערא
בספר גילוי תרומה שם בתב שאחר התפוס לא יבול לתבא מבין
לו דין זה ואמי מבתי בראב"ם פ' תזקת דף מ"ח ורים מ"ב מהמע
שם להיא הבי ע"ש ודוק • עור הקשה הספר ג"ת שם דבין
דמאן דמוכן בפרהסיא זבין ת"ב אין מילוק דשעבוד לאורייתא
ע"ש ולא"ת דדוקא בהלוחה שייך לומר שעבודא לאורייתא דעבד
מהשועבדים) :